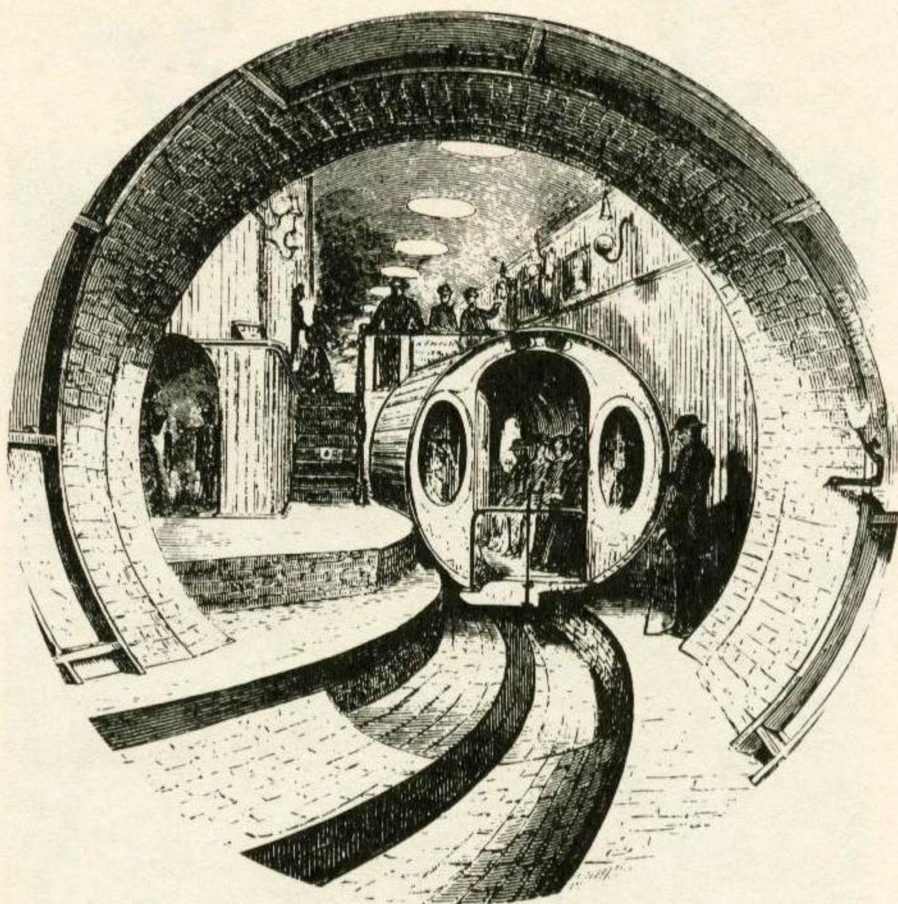
SHERLOCK HOLMES

SPÅR OCH TRÅDAR

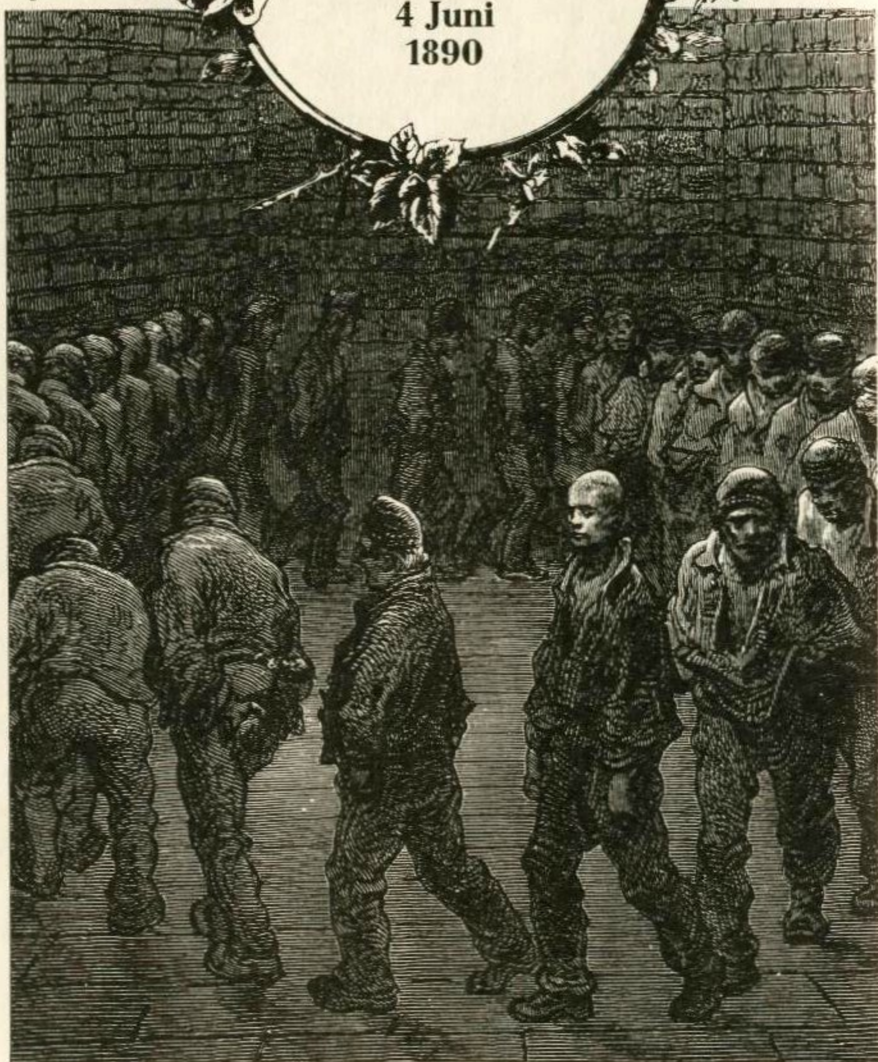
FALL 7 - 10

SHERLOCK HOLMES

SPÅR OCH TRÅDAR

FALL 7 - 10

FALL 7
THEMSEN-
MORDEN
4 Juni
1890

2SE Leticia Garcia har medelhavsfolkens mörka, varma skönhet. Hon kan inte vara mer än tjugo år gammal. Hennes ungdomliga ansikte är täckt av tårar som strömmat ned från hennes stora, bruna, rödsprängda ögon.

"Ja, jag kände Roland Jaquard. Vi var goda vänner. Vi hade väldigt roligt tillsammans, men jag vet ingenting om hans död."

"När såg Ni Jaquard för sista gången?"

"I... för två dagar sedan."

"Har Ni någon aning om vem som dödade honom?"

"Nej! Nej! Jag har ju sagt att jag inte vet någonting om det. Lämna mig i fred. Jag har ingenting mer att säga."

3SE "Nej, Jakob Epstein är inte här. Han var här tidigare och hjälpte Michael Botkin och hans fru Natalie att checka ut. Han försvann tillsammans med några vänner i en dogcart. De sade inte vart de var på väg."

"Hur många var de?"

"Sex stycken. Vagnen svämmade över av ryssar."

5SE Wai Fong Gong, hyresvärd på den Himmelska Trädgårdens Hotell, är en liten, kraftig man med runt ansikte. Hans leende utstrålar den orientaliska optimism som fått honom att ge sin smutsiga och fallfärdiga bostad ett så förandligat namn.

"Han inte här. Han resa bort", svarar Gong på vår fråga om Curtis Twiggs.

"Kan vi få se hans rum?"

"Ni vilja rum?"

"Nej! Vi vill se Twiggs' rum."

"Han inte ha rum. Han resa bort. Lämna rum. Fyra dag sedan."

"Vet Ni vart han försvann?"

"Nej. Han lämna väska hos mig. Komma tillbaka för väska. Inte veta när."

"Kan vi få se väskan?"

"Ni betala se väska?"

Wiggins tar upp en slant ur fickan och ger den till Gong som hasar igenom dörren och in till sitt rum. Vi följer efter. Rummet vi kommer in i ser ut som någonting från kejsarens palats. Det är alldeles rent och obefläckat. På väggarna hänger sidenmålningar och utsökt formade ebenholtsmöbler står smakfullt grupperade på en stor brun matta med en grön eldsprutande drake på.

"Jag hämta väska." Gong går fram till ett av skåpen som står längs den högra väggen. Han öppnar en av dörrarna, tar fram en sliten svart väska och bär fram den till oss.

"Inte ta ingen sak. Twigg döda mig. Dålig man."

"Vi inte ta... Vi skall inte ta någonting. Vi vill bara titta."

Vi öppnar väskan och tar fram följande föremål: En guldklocka med "C.A." ingraverat på baksidan, flera juveler och smycken, fyra plånböcker med identitetshandlingar i namnen Charles Attard, Wilfrid Robarts, Nathan Revell och Roy Winslow, och slutligen en 18 centimeter lång stilett med pärlemorhandtag.

Wiggins lägger tillbaka föremålen i väskan och återlämnar den till värden. "Tack så mycket, Mr Gong."

6SE Maudes rum, om man nu kan kalla ett utrymme 2 gånger 2,5 meter för ett rum, innehåller bara en säng och en sjömanskista. En genomgång av kistan avslöjar några gamla kläder, en liten metallask som innehåller £200 i kontanter, en ask Mauserpatroner, kaliber 11 mm och en Webleyrevolver.

7SE Ryska Sällskapsklubben är stängd, men våra knackningar lockar fram vaktmästaren.

"Va' vill ni?"

"Vi är intresserade av det möte som ägde rum här igår kväll. Vad kan Ni berätta om det?"

"Menar ni de där galna kvinnorna? Kräver samma rättigheter som männen och den där knäppa ryssen som hetsar upp dem. 'Endast kvinnor,' så fånigt. Inte undra på att det blev bråk."

"Bråk?"

"Visst, de där galna damerna började slåss. De var tvungna att bära ut en av dem. Och så tror de att de kan bete sig som män, vilket skämt. Jag måste tillbaka till arbetet."

13SE "Jo visst, gosse, jag kände Roland Jaquard. En riktig dandy var vad han var, alltid svår på kvinnorna. Han var här igår kväll för att hämta Leticia. Hon var inte den första han kom hit för. Förra året uppvaktade han Amelia Lorenzo. Han gillade de där mörka skönheterna, det gjorde han."

"Så Miss Garcia och Mr Jaquard träffades ofta, eller?"

"Ja, på sätt och vis. Inte så ofta som Jaquard skulle velat, tror jag. Leticia tycker om att roa sig. Hon har många beundrare och det utnyttjar hon. Mr Jaquard var inte den ende mannen i hennes liv, trots att han gärna skulle velat vara det. Är det inte underligt? En man som Jaquard kunde ha fått så många kvinnor han ville. Jag antar att det är därför han ansträngde sig så mycket för att få dem han inte kunde få."

"Ni tycks veta en hel del om dessa människors liv."

"Jag har arbetat här i tjugofem år och sett många dramer utspela sig på scenen, men jag har också sett dem utspela sig bakom den och det verkliga livets drama är betydligt mer intressant. Jag studerar det."

"Har Era studier avslöjat vilka de övriga männen i Miss Garcias liv är?"

"Som jag sade tycker hon om att roa sig och hon har roat sig med många män, men det var tre som hon träffade mer än de andra. En var Roland Jaquard som ni redan känner till. Av de övriga var Marco Escobedo, boxaren, en ofta återkommande besökare och det var sir Leslie Ogilvie också. Nu ser jag ju givetvis bara de besökare som kommer till scendörren."

"Har Ni någon aning om vem som skulle ha velat döda Mr Jaquard.

"Nej, det gör jag inte. Jag åser bara dramat, jag skriver det inte."

"Tack så mycket, Mr Parrish."

15SE "Ja, jag är ägaren, Eric Niland. Vad kan jag stå till tjänst med?"

Vi står på Landmark Ltds — tillverkare av minnesmonument och gravstenar — lagertomt. Eric Niland håller just på med att avsluta arbetet med en terrakottakopia av Diana och Hjorten.

"Vacker, inte sant? Den är till lady Diana Hinkley. Hon valde den själv när hon visste att slutet var nära."

"Utsökt. Vi är intresserade av en av Era leveransvagnar."

"Leveransvagnar?"

"Ja, en av dem sågs natten till idag i Marylebone."

"Marylebone? I natt? När då?"

"Omkring tvåtiden i morse."

"Fan ta den där Escobedo. Det var droppen. Nu är jag trött på honom."

"Escobedo?"

"Juan Escobedo, en av mina arbetare. Jag har sagt åt honom att aldrig ta den där vagnen utan att säga till. Han har gjort det förr och då sade jag till honom att han får sparken om han gör om det."

"Är Ni säker på att det var han?"

"Jag har bara en vagn och två anställda. Billy, Billy, kom hit."

En pojke i 16-års åldern kommer bort till oss.

"Ja, Mr Niland?"

"Känner Du till om vagnen användes i natt?"

"Nej, sir. Men när jag utfodrade gamla Peaches i morse verkade det som om hon varit ute i natt. Jag trodde att det var Ni som kört henne, chefen. Det ligger en matta i vagnen. Jag trodde den var Er."

"Jag visste det. Han har använt vagnen för att tjäna extra pengar genom att transportera folk på nätterna. Jag har sagt åt honom att inte göra så. Vänta bara tills jag kan lägga vantarna på honom."

"Var är Juan Escobedo?"

"Han sjukanmälde sig idag."

"Vet Ni var han bor?"

"Han bor på ett pensionat på Oakley Street 30. Och om ni träffar honom så kan ni säga åt honom att han inte behöver komma hit; han arbetar inte här längre."

17SE "Vad vill ni? Varför väcker ni mig?"

"Mr Escobedo? Kan vi få tala med Er några minuter?"

"Vad, åh, kom in."

Marco Escobedo släpper in oss i sitt lilla, glest möblerade rum. Escobedos stora kroppshydda får rummet att verka ännu

mindre. Han är 1,87 och väger klart över 100 kilo. En blick på hans ansikte gör fullt klart vad han ägnar sig åt — bruten näsa och öron som kålhuvuden. Färska sår i ansiktet visar att han fortfarande ägnar sig åt boxning.

"Vad vill ni?"

"Vad kan Ni berätta för oss om Roland Jaquard?"

"Jag? Jag vet ingenting om Jaquards död. Jag kände honom inte ens."

"Men Ni visste vem han var?"

"Javisst, jag kände till honom. En kvinnokarl och intresserad av min kvinna."

"Leticia Garcia?"

"Ja. Han utnyttjade henne bara. Han älskade henne inte som jag gör. Han... åh, vad spelar det för roll nu?"

"Var var Ni igår kväll?"

"Jag tränade på sporthallen till klockan åtta. Jag åt middag på Spaniard's Inn och sedan gick jag hem och lade mig. Jag har en stor match i morgon och måste vara i form."

"Var någon tillsammans med Er?"

"Nej, jag var ensam."

"Har Ni någon aning om vem som skulle vilja döda Jaquard?"

"Nej, och jag bryr mig inte heller om det. Vill ni vara snälla och gå, jag måste ner och träna."

18SE "Jacob är inte här, han gick ut tidigt i morse. Jag förstår inte längre vad som händer med min pojke, han berättar ingenting längre. Ända sedan han började beblanda sig med de där revolutionärerna oroar jag mig hela tiden. Bryr han sig om det? Nej, allt han tänker på är Ryssland. Ryssland! Hans far, må han vila i frid, och jag lämnade Ryssland när Jacob var tio år gammal! Vad vet han om Ryssland?"

"Vet Ni var han befinner sig nu, Mrs Epstein?"

"Nej. Han lånade sin morbrors dog-cart och sade att han skulle återkomma om fyra eller fem dagar. Berättar han vart han är på väg? Nej, jag är bara hans mor. Det enda han sade var att han tänkte hämta Botkin — den där bråkstaken! — och ta med honom någonstans. Han ville inte säga vart. Jag är bara hans mor."

"Vet Ni var Botkin bor?"

"Något hotell. Jag vet inte vilket. Jag är bara hans mor, han berättar aldrig någonting för mig."

"Tack skall Ni ha, Mrs Epstein."

"Om ni ser Jacob, be honom sköta sig ordentligt."

"Ja, Mrs Epstein."

21SE Sasha Dombrowskis värdinna berättar att han arbetar på J & E Bumpus Book Shoppe.

23SE "Det var det här rummet jag hyrde ut till Reinhart Lutz", säger Mrs Pickens när hon öppnar dörren till 3-C. "Han betalade veckovis och höll sig för sig själv. Han var förhållandevis trevlig; kraftig tysk brytning, men hans engelska var förståelig. Det är allt jag vet."

Rummet är möblerat med en säng, en byrå med lådor, två stolar och ett litet skrivbord. På sängen ligger ett par kostymer och en stor, tom ask med H.J. Nicoll & Co, Fashions for Women tryckt på locket.

Det enda vi hittar i skrivbordet är ett stort kuvert med följande innehåll: en enkel biljett på *Western Star* med avgång till Havanna den femte juni klockan 13.00; ett kontoutdrag från Credit Lyonnais på 2.000 pund; samt följande lapp:

Det måste ske inatt. Åtta
Ryska samhällsklubben. Hight
Street 7. Detaljer för av-
färden bifogas. P.

"Hur länge stannade Lutz här?"

"Omkring tre veckor. Hans bagage hämtades igår. Det är allt jag vet."

25SE Faye Shephard möter oss i dörren. Hon är en kraftig kvinna med djup röst. "Hur ofta måste jag säga det? Leo e'nte dö'! Den där lilla räkan till poliskommissarie skrämde livet ur mig när han kom hit och sade att min son var död. Släpar ner mig till Bart's för att titta på en stor ful karl. Skrämde livet ur mig, de' gjorde'n. Min grabb är till sjöss, det har han varit i fyra veckor." När utbrottet är över smäller hon igen dörren mitt för våra näsor.

30SE Värdinnan pekar ut Juan Escobedos rum och vi knackar på flera gånger utan att få något svar. Vi prövar handtaget och märker att dörren är olåst. Vi skjuter upp den och går in i det mörklagda rummet. Det svaga ljus som silar in genom rummets enda fönster visar silhuetten av en man som ligger framstupa över ett bord. När vi kommer närmare ser vi att bordet är täckt av ett halvt dussin ginflaskor — en full, en delvis full och de övriga tomma.

Wiggins ruskar om Escobedos axel och mannen lyfter stönande på huvudet.

"Va' ere om? Låt mig vara i fred! Vilka är ni?"

"Vad gjorde Ni vid Roland Jaquards hus i morse?"

"Jag gjorde inget me' nå'n. Låt mig vara."

Hans huvud faller tillbaka mot bordet. Wiggins ruskar på nytt liv i den medvetslöse Escobedo. "Vakna Juan, vakna. Ni blev sedd. Mördade Ni Jaquard?"

"Jag mördade ingen. Det var Marco. Marco, min bror."

"Vi bör nog hämta Holmes och kommissarie Gregson", säger Wiggins och låter Juans huvud falla ned på bordet igen.

35SE När vi går längs Surrey Row kommer vi till ett förfallet, åttakantigt hus med en liten kupol i mitten och som kallas Ringen.

"Visste ni", säger Wiggins, "att innan Ringen blev berömd för boxning, brottning och Shakespeare på söndagarna, så var det ett kapell, byggt 1782 för Rowland Hill som predikade här i femtio år. Ett ironiskt öde för platsen för Londons första söndagsskola, inte sant?"

Wiggins leder oss ned till huvudsalen där arbetare är i färd med att sätta upp ringen för morgondagens match. En arbetare pekar ut Oliver Perkins, promotorn.

"Ni kan klämma in flera platser i den där delen", skriker Perkins medan vi går bort mot honom. "Sätt igång, rör på fötterna, det är det jag betalar er för!"

"Mr Perkins, kan vi få tala med Er ett ögonblick?"

"Vem är ni? Inte där, här borta. Måste jag göra allt själv? Vad vill ni?"

"Vad kan Ni berätta om Marco Escobedo?"

"Att den där fettkulan får se till att han slåss ordentligt i morgon. Du där, Du med bordet, vart är Du på väg? Bordet skall stå bredvid ringen. Jag borde inte använda exboxare, de har alla fått hjärnan sönderslagna. Vad var det med Escobedo?"

"Var han här och tränade i går?"

"Tränade? Ni måste skämta. Han tränar bara på barer och i sängkammare. Han har inte stått i ringen på fyra månader. NEJ, nej, nej, man kan inte spänna ett tre-meters rep mellan två stolpar som står fem meter ifrån varandra! Jag är ledsen, jag hinner inte tala mer med er", säger Perkins och rusar bort mot ringen där fyra arbetare försöker böja en stolpe för att täcka de saknade två metrarna.

38SE Jim Hodges, som äger lagerlokalen på Upper Ground Street 38, berättar att den stått tom sedan början av maj.

1SW "Vi för inte Mauser T11. Hör hos Wesley Richardson på New Bond Street. Jag har läst om mordet i tidningarna, men känner inte något av offren."

2SW Langdale Pike lutar sig tillbaka på den malvafärgade sammetssoffa som utgör hans kontor. Runt omkring honom trängs Societetsklubbens medlemmar i hopp om att få höra det senaste skvallret. De som ännu inte hört sina namn nämnas ser besvikna ut ty den som inte skvallras om av Langdale Pike har inte nått London-societetens högsta höjder.

"Jag sade till lady Lynch att hon inte skulle ta med sina juveler till kusten, men att åka till kusten under säsongen är ju så declassé så vad kan man vänta sig? Förresten var juvelerna ganska mycket kitsch i alla fall och de ger henne mer uppmärksamhet nu när de är stulna än hon någonsin fick av att bära dem. Och så är ju lord Lynch givetvis glad över försäkringspengarna. Lloyds förlust är Lynchs vinst."

Vid detta uppehåll i Pikes föreställning lyckas vi fånga hans uppmärksamhet.

"Mina herrar, vilken skandalvind blåser er till mina kuster? Något intressant, hoppas jag. Var snälla och lämna oss, jag vill tala i enrum med mina vänner", säger Pike och sjasar bort sina beundrare.

"Sätt er, mina herrar, sätt er. Jag hoppas ni har någonting riktigt saftigt att berätta."

"Vi hoppades kunna få någonting av Er."

"Givetvis, givetvis. Men ge och ta, mina herrar, ge och ta. Berätta nu vem ni arbetar för. Mr Holmes igen? Jag ser alltid fram emot att få mitt namn omnämnt i Dr Watsons krönikor. Han ger mig aldrig min del av äran, men torre gamle Watson är inte särskilt förtjust i mig."

"Vi skulle vilja veta vad Ni kan berätta för oss om Roland Jaquards död."

"Jaså, är det Roland det gäller? Det borde jag ha gissat. Holmes skulle blanda sig i utredningen av Rolands död. Vad skulle ni vilja veta?"

"Känner Ni till någon som skulle ha anledning att mörda honom?"

"Ha, ha, ha, käre vän, den listan vore oändlig. Frågan är inte vem som skulle vilja mörda honom utan vem som hann först. Hälften av alla äkta makar i London kommer att sucka av lättnad över hans död och alla kvinnor kommer att gråta. Och det är bara början. Hans skicklighet vid spelbordet var legendarisk, men de flesta män som förlorade mot honom hade råd att göra det och Roland var så charmerande att de gärna gjorde det. Det var en ära."

"Fuskade han?"

"Bara om han måste. Ser ni, en skicklig spelare är en fröjd att betrakta. Han kommer att övertyga er om att ni är den bättre spelaren och att ni bara har otur med korten. Roland kunde vara en strålande underhållare; han fick er att le medan ni betalade. En riktig charmör, sanna mina ord."

"Kan Ni ge oss några namn ur denna oändliga lista som kan tänkas vara bättre ledtrådar än andra?"

"Tja, just för tillfället var Rolands kärleksliv på sparlåga. Hans huvudsakliga energi inriktades på en ung skådespelerska vid namn Leticia Garcia. Roland var alltid svag för unga mörka sydländska typer. Vet inte varför. Det fanns alltid två sorters kvinnor i Rolands liv, de som älskade honom och dem han älskade; sällan var det samma kvinna.

Han umgicks fortfarande med Linda Randolph, maka till skeppsredaren Vincent Randolph. Det förekom några otrevliga sammanstötningar mellan Vincent och Roland. Han träffade fortfarande Katleen Lindsay, men jag tror inte att det var något mer än vänskap mellan dem. Åh, vi får inte glömma Alexandra Pokrovskaja. Förra året, medan hennes man var i Ryssland, var hon och Roland det stora samtalsämnet i staden. Det ryktades till och med att hon tänkte lämna sin man för Roland, men det är överspelat vid det här laget nu när Roland är död. Stackars Roland."

"Kände Ni en Leo Shephard?"

"Nej."

"Charles Attard?"

"Den brännvinsadvokaten? Jag har träffat honom. En av Rolands vänner. Jag vet inte vad Roland såg hos honom. Jag tyckte inte om honom, det juridiska sinnet saknar all kreativitet, allt sådant som intresserar mig. I alla händelser var detta fallet med Charles Attard. Men jag kan inte berätta någonting om mordet på honom. Bry er inte om honom; han var ett kräk, ingenting annat."

"Vi förstår. Hur är det med Cyril Maude eller Nathan Revell?"

"Har aldrig hört talas om dem."

"Deras namn stod i tidningarna. De är också mordoffer."

"Ni och Holmes läser de vulgära brottsnyheterna. Jag läser bara vad jag själv skriver."

5SW "Ja, jag känner Ashcroft. En mycket intelligent ung man. Mycket intresserad av socialism och historia. Jag har en känsla av att han är med i en grupp revolutionära exilryssar. Jag har inte sett Ashcroft på flera dagar. Varför inte försöka på Simpson's. Jag vet att han spelar schack där."

8SW Stolen knarrar högljutt när Mycroft Holmes försiktigt pressar ned sin stofthydda i den. "Jag antar att ni har kommit för att få hjälp i er utredning av Themsen-morden, stämmer det?"

"Ja, jovisst. Hur..."

"Jag är inte säker. Jag måste ha gjort en välgrundad gissning som visade sig stämma. Jag kan inte tänka mig att Sherlock skulle missa ett sådant här fall. Har han kallat in er därför att det var för mycket för honom själv?"

"Han har andra problem som också pockar på hans uppmärksamhet", svarar Wiggins. "Har Ni följt Themsen-morden i tidningarna?"

"Ja, det har jag; mycket ivrigt, t o m."

"Vet Ni någonting om offren som kan kasta något ljus över mysteriet?"

"Den ende jag kände var Charles Attard. Han hade en brokig bakgrund; det ansågs allmänt bland ledande kretsar att han inte var riktigt bra. Han var en mutkolv och hade föga respekt för lagen."

"Vem mutade honom?"

"I korthet, Moriarty, även om det kan finnas några mellanhänder. Men som ni vet håller jag inte ett lika vakande öga på den undre världen som min bror, så jag kan inte ge er några fakta."

9SW "Reinhart Lutz! Ja, det namnet känner vi till. Han är efterlyst i Tyskland för mordet på en regeringstjänsteman i Bayern. Abwehr, underrättelsetjänsten, har länge misstänkt att Lutz är en yrkesmördare."

13SW Vi visas in på kommissarie Lestrades kontor. Kommissarien tycks synnerligen upphetsad. "Ja, Gregson berättade att han tänkte kalla in utomstående intr... hjälp. Jag måste säga att fallet fortskrider tillfredsställande. Jag inser inte vad det kan tjäna till att blanda ir utomstående, eh, hjälp."

"Vi skall försöka att inte störa Er utredning, kommissarien. Skulle Ni kunna berätta vad Ni hittills fått veta?"

"Tror ni verkligen att allt jag har att göra... äh, nåja. Det här är vad jag vet. Det första offret, Nathan Revell, påträffades flytande i Themsen under London Bridge vid 22-tiden i fredags. Han var skjuten i ryggen med två skott. Revell var 52 år gammal, befordrad tjänsteman på Lindsay & Co. Han har aldrig haft något problem med rättvisan. Han var ogift, levde ensam och tycks ha lett ett lugnt liv som kretsade kring hans arbete och hans klubb. Jag har inte kunnat finna något motiv ännu. För närvarande misstänker jag rån."

"Klubb? Vilken då?"

"Bagatellkklubben. Hans främsta passion tycks ha varit whist."

"Varför misstänker Ni rån?"

"Vi vet att han fick ut sin lön samma dag han mördades. Varken pengar eller plånbok påträffades på hans kropp. För mig antyder det ett rån."

"Någonting annat?"

"Han lämnade ett självmordsbrev, men som jag antydde för Murray är två kulor i ryggen ett svårt sätt att begå självmord på. Det är nog allt jag kan berätta om Revell."

"Självmordsbrev? Kan vi få se det?"

"Hrrmm, jag tycks inte kunna hitta min kopia. Jag måste ha lämnat den på Lindsay & Co, men Murray har originalet på sitt labb."

"De andra offren, då?"

"Det andra liket var efter Cyril Maude. Det påträffades av konstapel Rand några timmar senare, omkring 2-tiden på morgonen. Kroppen påträffades nära Blackfriarbron, på Themsens sydsida. Vi har en mycket tjock mapp om Mr Maude. Han var 26 år gammal och inblandad i bråk sedan han var 13. Hans första brott var att angripa unga skolpojkar för deras pengar. Därefter gick han vidare till att bli ficktjuv och tillbringade de närmaste fyra åren med att åka in och ut på anstalt. När han var 17 år arresterades han för att ha angripit och rånat en butiksägare. Det gav honom två år i Millbankfängelset. Han dömdes till ett år, men bråkade så mycket medan han satt inne att ytterligare ett år lades till hans straff. Han var ute i sex månader och arresterades sedan för mord. Han ställdes inför rätta men åklagarsidans enda vittne försvann och hördes aldrig av mera igen. Åtalet lades ned. Mycket lägligt för Mr Maude.

1884 arresterades Maude igen för misshandel och sändes tillbaka till Millbank på ett år. Han släpptes i mars 1885. Sedan hörde vi inte mycket av honom förrän i mars 1886 när han misstänktes för delaktighet i posttågsrånet, men det fanns aldrig tillräckliga bevis för att ställa någon av de

misstänkta inför rätta. Under de senaste fyra åren har han knutits till en mängd brott, men inte heller här finns tillräckliga bevis för att döma honom. Antingen försvann vittnet, eller också hade Maude ett starkt alibi, eller så gick det inte att få tillräckliga bevis. Jag måste säga att London inte behöver sakna förlusten av honom."

Lestrade lägger undan Maudes mapp och tar upp en annan från högen på sitt skrivbord.

"När det gäller vårt nästa offer är rösten måhända Jakobs, men händerna definitivt Esaus. Charles Attard var advokat och välkänd runt Old Bailey som försvarare av Londons undre värld. Han påträffades skjuten till döds bakom en lagerlokal vid flodstranden på Upper Ground Street 38. Vi misstänker att även detta var ett rånmord, då ingen plånbok påträffades på kroppen. Men med tanke på alla fall som Attard handhade kommer det att ta oss en hel del tid att kontrollera alla möjliga ledtrådar. Jag är rädd att det är allt jag har att säga om Attard för ögonblicket."

"Vilken tid mördades han?"

"Han kropp påträffades av konstapel Lane vid niotiden på kvällen. Jag har inte fått patologens rapport från Bart's, men Lane tror att han bara hade varit död i omkring en timme."

Lestrade lyfter bort ännu en mapp från högen och gör ett uppehåll för att tända sin pipa. "Hör ni, jag tror inte att det rör sig om en konspiration. De här morden är bara sammanträffanden och kommer att redas upp genom våra normala utredningar, men ni gör vad ni vill med er egen tid.

Det fjärde offret var Leo Shephard. Vi har inga upplysningar om honom i vårt polisarkiv. Han var skjuten och hans kropp påträffades flytande i Themsen nära Southwarkbron. Vi har hittills inte lyckats komma på någonting alls om Leo Shephard. Vi vet bara vad han hette tack vare de papper han bar på sig.

Jag tror att Gregson redan berättat allt vi vet om Roland Jaquard för er."

"Ni har ingenting mer att tillägga?"

"Nej, och jag har heller ingen mer tid. God middag."

22SW H. R. Murray hukar sig över sitt översållade skrivbord och flyttar papper från en hög till en annan.

"Låt se nu, jag har de här rapporterna någonstans. Här är de. Nummer 694."

"Det bör vara Nathan Revell."

"Vem?"

"Nummer 694. Är det där Nathan Revells personliga tillhörigheter?"

"Jag måste se efter i böckerna." Han går bort till ett bord och slår i en bok som ligger där. Här har vi det. Nummer 694, Revell, Nathan. Låt mig ta reda på numren till de andra namnen på listan ni gav mig."

En minut senare återkommer han med fyra numrerade lådor till. "Det var alla", säger han medan han ställer ned dem och på nytt koncentrerar sig på lådan märkt 694. "Låt oss se vad vi finner här." Det första han tar upp ur lådan är en bit papper och ett litet kuvert. "Här är min rapport och kulan som togs ut ur 694:s kropp. Just det, nu minns jag. Kulan är förstörd och går inte att identifiera, men att döma av dess vikt kan den härröra från ett grovkalibrigt vapen av tyskt fabrikat."

"Hur kan Ni se det av en förstörd kula?"

"Det kan jag inte. Man jag kan se det på krutet." Han tar fram en överrock och visar oss två hål i ryggen. "Jag fann spår av brunt krut, så kallat chokladkrut. Som ni vet har krut alltid bestått av 75 % salpeter, 15 % kol och 10 % svavel. Nåväl, chokladkrut består av 80 % salpeter, 17 % kol och 3 % svavel. De enda som tillverkar brunt krut för handvapen är Krupp i Tyskland, för Mauser T11:an.

Nästa intressanta detalj är ett brev jag fann i 694:s rockficka." Han visar ett kuvert vars bläck nu är utsmetat till oläslighet. "Det här var verkligen en utmaning. Det är frankerat, så han måste ha avsett att posta det. Jag kan inte tyda adressen, men det här är vad brevet gav:"

Patterson:
När Du får detta brev kommer jag att vara död. Pengarna jag tog finns i mitt rum. Jag hade problem och hade inget val. Nu väljer jag de[illegible]nda utväg som finns kvar för [illegible]

"Försöker Ni säga oss att han begick självmord?"

"Jag försöker inte säga någonting. Jag visar er vad som stod i brevet, ingenting annat. När kommissarie Lestrade var här och såg brevet sade han 'Åh, självmord.' Jag påpekade för honom att det är svårt att ta livet av sig genom att skjuta sig själv i ryggen. Efter att ha funderat på detta ett ögonblick tycktes han gå med på att självmord tycktes föga troligt."

"Ja, givetvis. Någonting annat?"

"Låt mig se vad vi har mer. Ingen plånbok, inga pengar, bara några personliga papper. En bankbok från Bank of England, ett medlemskort från Bagatellklubben. Här finns något intressant, ett gammalt romerskt mynt. Mmm... ett ögonblick bara." Murray lutar sig över en annan av de lådor han nyss ställt på bordet och letar snabbt genom dess innehåll. "Ah, här är den." Han tar upp ett mynt ur lådan och vi upptäcker att det är identiskt med det mynt som påträffades på Revell. "Ett märkligt sammanträffande, inte sant?"

"Och vem hade det myntet?"

"Sju-noll-fyra. Det bör vara Leo Shephard. Vill ni ta honom härnäst?"

"Lika gott."

"Inte så mycket här. Hans skjorta." Murray håller upp en röd flanellskjorta, som sett bättre dagar, framför oss. "Ett kulhål i ryggen, inga krutstänk, tycks vara ett finkalibrigt vapen. Meeks sände mig tre kulor som plockats ur kroppen under obduktionen. En gick in i nacken och lämnade inga spår i kläderna. Att döma av deras tyngd skulle jag tro att de är kaliber .30 och kopparmanteln här pekar på ett franskt fabrikat. Den tredje, som såvitt jag förstår togs ur ett sår som åsamkades en eller två dagar tidigare, är inte av den art som normalt används vid mordförsök. Resten av tillhörigheterna består av en plånbok med tio pund, sjömanspapper från Jardine's, ett par bruna byxor och ett par arbetsskor. Det är i princip allt."

"Hur är det med Cyril Maude?"

"Ah, 699. Här finns verkligen inte mycket att hämta. Ingenting utom kläderna han bar. Så många hål i skjortan att det vore omöjligt att säga vilket som åsamkades av mordvapnet om det inte vore för blodfläcken. Det tycks som om hålet orsakades av en stilettliknande kniv som stacks in under armhålan." Murray lägger upp den slitna, blå arbetarskjortan för våra ögon. En lika sliten brun jacka och bruna byxor är, tillsammans med ett par billiga svarta stövlar det enda som återstår av Cyril Maude.

"Inte särskilt intressant, vad? Nåväl, se på 701, Charles Attard. Jag tror att här kommer ni att finna något av intresse. Vår bekant Mauser T11. Det går inte att missta sig på det där 11 mm hålet och chokladkrutet. Två skott på mycket nära håll. Ett i bröstet och det andra i magen. Det andra skottet var, milt sagt, onödigt."

"Så Ni hävdar att Revell och Attard sköts med samma vapen?"

"Tyvärr kan jag inte säga det bestämt. Kulorna är inte i ett sådant skick att de kan jämföras. De har mjuka spetsar och plattas ut vid anslaget, vilket gör att en jämförelse blir omöjlig. Allt jag kan säga bestämt är att de kom från samma sorts vapen."

"Något annat av intresse?"

"Ja, en pepparströare."

"En pepparströare?"

Murray tar fram en liten revolver med sex pipor. "Ja, en pepparströare. Ett intressant litet vapen. Amerikanskt fabrikat, man ser dem inte så ofta. Inte världens mest logiska utformning och bara effektiva på kort håll. Den var inte så effektiv för 701, inte sant? Den har avfyrats tre gånger, mycket små, runda kulor. Inte ett vapen som man skulle vilja satsa livet på, inte sant 701? Hallå, vad? - Vapnets kulor påminner om den som togs fram ur Shephards axel. Jag undrar om det finns ett samband? Nåväl, här finns inte mycket annat av intresse. Inga pengar eller plånbok, en trasig guldkedja utan klocka. En välsydd kostym och ett par mycket dyra skor.

Vilket för oss över till vårt sista offer, 706, salig Roland Jaquard förmodar jag. Om honom har jag inte mycket att säga. Av Meeks rapport att döma tycks det som om han blev strypt och det finns ingenting här som tyder på någonting annat. En fläckfri sidenskjorta, minus krage, mycket dyr, liksom alla kläder i låda 706. En grå jackett, svarta byxor och ett par strumpor, en brun

och en blå. Ett par franska skor, mycket dyra. Och detta, mina herrar är allt som finns kvar av Mr Jaquard i denna låda. Inga underkläder, ingen plånbok, inga personliga tillhörigheter. Jo, vänta, det finns en ring av guld och besatt med en stor rubin, ännu en gång mycket dyr."

"Det täcker alltså alla lådor. Finns det någonting annat Ni kan berätta för oss?"

"Inte vad jag kan komma på, såvida ni inte är intresserade av låda 705." Murray sträcker sig mot låda 705 som stått avsides på det stora bordet framför oss och drar fram en blå morgonrock med en grotesk blodfläck på bröstet. "Reinhart Lutz' sista klädnad. Den är inte dyr, men smakfull. Han bar inga smycken och hade bara på sig sitt tyska pass. Är ni intresserade?"

"Nej tack. Jag tror att vi har nog med mord för tillfället."

23SW Andrew Devine, Millbankfängelsets direktör, talar med oss medan han går sin rond.

"Ja, jag minns Cyril Maude. Ett riktigt rötägg var vad han var. Bara bråk så länge han var här. Som ni kanske vet är det vår princip att försöka reformera och rehabilitera de män vi vårdar här. Vi lyckades inte särskilt bra med Maude."

"Hade han några vänner som fortfarande sitter fängslade, som vi skulle kunna få prata med?"

"Vänner? Nej, Maude visste nog inte ens vad det ordet betydde. Den som stod honom närmast var Curtis Twiggs, hans cellkamrat. Jag vet inte vem som var den värste av dem. Jag antar att det var det som förde dem samman: alla hatade dem båda."

"Kan vi få träffa Twiggs?"

"Jag beklagar inte att han inte längre finns på anstalten. Han släpptes ut i vårt aningslösa samhälle år 1886. Jag har förvånansvärt nog inte hört av honom sedan dess, men jag är säker på att min vinst är samhällets förlust."

"Har Ni någon aning om vem som skulle vilja mörda Maude?"

"Jag är säker på att det fanns många, men jag tvår mina händer när de väl kommer ut härifrån. De som finns kvar räcker mer än väl till för att fylla min tid."

25SW "Ja, jag kände Marco Escobedo."

"Åt han middag här igår?"

"Ja, om man kan dricka middag."

"Vilket betyder?"

"Han kom hit vid tiotiden och gick rakt in i baren och började dricka, eller snarare fortsatte dricka. Han hade absolut fått i sig några glas innan han kom hit. Han var på mycket dåligt humör. Vi försökte få honom att gå sin väg, men det är mycket svårt att tvinga Mr Escobedo att göra något han inte vill göra."

"När gick han härifrån?"

"När vi stängde vid midnatt."

31SW Dörren som leder in till Novak, Adams & Co tillkännager att vi kliver in till "Världens största tillverkare av konstgjorda emaljögon av högsta kvalitet". Prov på firmans produkter betraktar oss från glasmontrar som står runt om i rummet.

"Vi skulle vilja träffa Merlin Newbury."

"Jag beklagar, han är ute på lunch på Keens."

48SW Natasha Gorskaja öppnar dörren försiktigt och betraktar oss.

"Vi utreder mordet på Nikolaj Pokrovskij. Kände Ni greven?

"Det tsaristiska svinet! Är han död? Bra. Underbart, berätta alla detaljer."

"Han mördades tidigare i dag. Någon slog honom i huvudet med en yxa. Känner Ni till vem som skulle vilja döda honom?"

"Ha, ha, känner jag till vem som skulle vilja mörda honom? Alla jag känner skulle vilja mörda honom, inberäknat mig själv. Han ledde tsarens hemliga polis i Europa och var ansvarig för att ha mördat många goda män, inklusive min bror. Jag önskar bara att jag kunde fått äran att döda honom själv. Tack för de goda nyheterna."

"Kunde —" innan vi hinner ställa nästa fråga smäller dörren igen.

54SW "Nikolaj Pokrovskij var knuten till ambassaden, säger Yakov Sosnovskij, kulturattachén. "Jag vet inget mer. Hans order kom från S:t Petersburg, inte härifrån."

60SW Hercule Fabergé, verkställande direktörens assistent säger till oss: "Ja, jag minns växeln. Den löstes in av greve Nikolaj Pokrovskij."

4NW "Ja, jag spelade kort med Jaquard i går. Jag spelade hela natten. När Merlin en gång börjat förlora vill han inte sluta. Vi kom inte ifrån klubben förrän klockan tre på morgonen."

12NW Vi är i J & E Bumpus Book Shoppe. E Bumpus talar med oss samtidigt som han försöker klara av två kunder. "Vem? Hör nu, jag kan inte prata nu. Sasha, mitt biträde, försvann just med beskedet att han blir borta fyra eller fem dagar. Hoppar upp på en vagn full med hans bekanta och lämnar mig ensam. Unga människor, det är det som felet med dem nu för tiden! Om jag inte behövde honom för att sköta våra ryska böcker så skulle jag sparka honom."

14NW "Jag, beklagar, detta är en privat klubb och jag kan inte släppa in er om ni inte är medlemmar eller någon medlems gäster."

"Vi vill bara tala med direktören om en av Era medlemmars bortgång."

"Var vänliga och vänta här." När vaktmästaren går in stänger han den tunga ekdörr som spärrar vår väg in till Bagatellklubben. Några minuter senare återkommer han och visar in oss.

"Mr Chapman tar emot er. Var vänliga och följ efter mig."

Vi leds in i klubbens rymliga spelrum. På dess vänstra sida står en stor, utsirad bardisk. Den vitklädde bartendern är fullt upptagen med att servera drinkar till ett halvt dussin klubbmedlemmar som står vid bardiskens mässingsräcke. Resten av rummet är fullt av spelbord. Deras gröna filtdukar ger rummet en lantlig prägel, vilken förstärks av de närvarandes tystnad. Tio av de omkring trettio borden används och rummets tystnad bryts endast av spelarnas periodiska budgivning och det klickande ljudet av deras whistmarker.

"Mr Chapmans kontor ligger på andra sidan rummet. Han väntar er."

Vi går tvärs över spelrummet till kontorsdörren märkt "Roger Chapman: Privat". Vi knackar på dörren och stiger in efter att en röst bett oss kliva på.

Roger Chapman är en storväxt, gladlynt man. Hans tunna, sandblonda hår är kortklippt och inramar det rödsprängda ansiktet. "Kom in, mina herrar. Slå er ned. Jag har hört att ni utreder en av våra medlemmars bortgång. Vilken av dem? Roland Jaquard eller Revell?"

"Vi är intresserade av allt Ni kan berätta som kan kasta något ljus över bådas frånfälle."

"Tja, jag har naturligtvis hört om deras död och de var båda medlemmar av vår klubb, men jag vet ingenting om morden på dem. Jag vet faktiskt inte hur jag skall kunna hjälpa er."

"Om Ni kan besvara några frågor så vore det till stor hjälp för oss. Hur länge hade de varit med i klubben?"

"Låt oss se. Jag har varit klubbens direktör i tio år och både Roland och Revell var medlemmar när jag började."

"Kände de varandra? Var de vänner?"

"Visst kände de varandra. De spelade ofta med varandra, men jag skulle inte vilja påstå att de var vänner. Revell var här nästan varje kväll, han älskade ett trevligt parti whist. Jaquard var också här nästan varje kväll och de flesta dagarna och ibland spelade de med ihop, men som spelare var de i två skilda kategorier."

"Vad menar Ni med det?"

"Tja, jag tror inte att det är någon hemlighet att Jaquard förtjänade sitt uppehälle vid spelbordet. I likhet med flera spelare här på klubben var han mer intresserad av sin vinst än av att vinna. Revell var en bra spelare, men inte på Jaquards nivå och Revell hade inte tillräckligt med pengar för att det skulle vara värt Rolands tid att spela med honom."

"Så Ni ser inget samband mellan de bådas bortgång?"

"Nej, givetvis inte. Nåväl, mina herrar, jag talar gärna med er, men jag har en hel del att göra i samband med vår nya medlemsvärvningskampanj. Spelar ni förresten whist?"

"Nej, tyvärr."

Roger Chapman reser sig ur stolen och visar oss ut. När han öppnar den, ropar han till sig den förste vitklädde man som går förbi. "Leo, kan Du ta dessa herrar till baren och se till att de får vad de vill ha. Sätt upp det på min räkning. Om ni ändrar uppfattning och vill börja spela whist är det bara att höra av er till mig. God afton."

Leo tar oss till baren och förmedlar Mr Chapmans erbjudande till bartendern. Bartendern återkommer med våra drinkar och föreställer sig själv. "Jag heter Edwin. Är ni nya medlemmar?"

"Nej, vi utreder två klubbmedlemmars dödsfall."

"Menar ni Revell och Jaquard?"

"Ja. Kan Ni berätta någonting för oss?"

"Nej, jag tror inte det. Man ser och hör en hel del när man står på den här sidan disken, men det är bäst att inte föra det vidare."

Vi lägger några shilling på disken, vilka försvinner när Edwin torkar av den med sin trasa. "Jag kan berätta för er att Mr Revell tillbringade mera tid vid bardisken den senaste månaden. Nästan varje kväll spelade han med Mr Jaquard och Moran."

"Moran?"

"Överste Sebastian Moran. Han och Jaquard höll ihop som ler och långhalm, minsann. När de spelade ihop hade de mer än vanlig tur. Jag minns när de började spela med Revell. Han brukade komma bort till baren och fira genom att köpa drinkar till de andra medlemmarna. Vartefter veckorna gick övergick hans drickande från firande till att dränka sorgen."

"Menar Ni att Revell förlorade stora summor?"

"Det har jag inte sagt. Jag är bartender, inte kortspelare, Jag kan bara avgöra hur folk dricker. Ni borde kanske tala med Adair. Han brukade spela ihop med Revell då och då."

"Var får vi tag på Adair?"

"Ronald Adair. Det är karlen borta vid bardiskens ände. Han med den gyllene västen."

Vi tar våra drinkar och förflyttar oss ned till barens ände där vi frågar Adair vad han vet om Revells kortspel.

"Ja, jag kände Revell. Vi spelade ihop i ett antal partier det senaste året. Han var en bra spelare, inte lika bra som han trodde sig vara, men det är nu en inte ovanlig missuppfattning bland whistspelare."

"Såvitt vi förstår spelade Ni tillsammans med Revell mot Jaquard och Moran."

"Ja, ett antal gånger. Jaquard och Moran är två av klubbens bästa spelare. Tillsammans är de ett skrämmande par. En utmaning för vilken spelare som helst."

"Och övervann Ni utmaningen?"

"Till en början, ja. Därefter ändrades vår tur och det verkade som om vi aldrig kunde vinna, hur bra kort vi än hade."

"Tror Ni att de fuskade?"

"Fuskade! Givetvis inte. Klubbens medlemmar är gentlemän. Fuskade, helt uteslutet!"

"Satsade Ni någonting på partierna?"

"Ja, litet grann. Ett pund eller två, ingenting viktigt."

"Och Revell?"

"Jag vet inte. Ett vad mellan gentlemän är inte någonting man talar om. En gentleman bör aldrig satsa mer än han har råd med. Det gör inte jag."

"När såg Ni Revell för sista gången?"

"Låt mig se, han dog den 30, så det bör ha varit på kvällen den 29. Revell och jag spelade ihop mot Moran och Jaquard. Vi spelade till midnatt, vann inte ett parti på hela kvällen. Revell verkade upprörd. Stämmer inte det Edwin?"

"Hur sa', Mr Adair?" svarar Edwin och kommer längs baren för att fylla på Adairs konjaksglas.

"I torsdags. Kring midnatt om Du minns. När Mr Revell kom till baren, verkade han inte upprörd?"

"Jo, det stämmer. Han tömde två glas gin så fort jag kunde fylla dem." Edwin kastar en blick åt båda hållen innan han tyst fortsätter. "Sedan fick han sällskap av överste Moran. De verkade tvista om någonting. Efter att Moran lämnat honom satte Revell verkligen igång, om ni förstår vad jag menar."

"Nästa kväll, kvällen då Revell mördades", fortsätter Adair, "tog jag en drink här med Moran. Han sade att han väntade på Revell. Revell dök aldrig upp, vilket tycktes oroa Moran. Han väntade till omkring

klockan åtta och gick sedan. Han bad mig hålla ett öga öppet efter Revell och att säga till honom om han kom in, att Moran var på Tankerville."

"Tankerville? Vad är det?"

"Det är en privat klubb och restaurang. Londons bästa revbensspjäll, ni borde verkligen prova det."

"Och var ligger den?"

"High Holborn 34."

"När såg Ni Jaquard sista gången?"

"I går. Jag kom hit vid fyratiden. Jaquard kom strax efteråt, kring 16.30. Vi tog några drinkar tillsammans och började sedan spela tillsammans med ett par andra medlemmar. När vi börjat spela sade Jaquard att han bara kunde spela ett par timmar, eftersom han hade biljetter till en teaterföreställning klockan åtta. Turen var på vår sida och Jaquard och jag vann stora summor. Våra motspelare höjde hela tiden insatsen för att kompensera sina förluster. Det var den sortens spelare som Jaquard älskade, ju mer de förlorade, desto mer var de villiga att förlora. Jaquard, alltid redo att satsa friskt, beslöt sig för att inte gå på teatern. 'Har sett pjäsen sex gånger. Jag kan spela till tio och ändå hinna med min middag,' sade han.

Vi fortsatte att spela och att vinna. Vid 20.30 — jag minns tidpunkten då jag nyss tittat på klockan - fick Jaquard ett telegram. Efter att ha läst det hoppade han upp från stolen med orden 'Beklagar, mina herrar, jag måste ge mig iväg. Oväntade affärer.' Det upprörde givetvis våra motspelare, vilka vid det laget låg etthundrafemtio pund back. Jaquard vägrade dock låta sig övertalas, vilket i synnerhet förtretade Newbury."

"Newbury?"

"Merlin Newbury. En av våra båda motspelare. Inte världens bäste förlorare."

"Vem spelade ihop med Newbury?"

"Clifton Loveless, en trevlig man. Alltid en gentleman. Det var sista gången jag såg Jaquard. Det här stället kommer inte att vara sig likt utan honom."

"Har Ni sett Moran på sistone?"

"Nej, jag har inte sett honom de senaste dagarna. Det sägs att han är på kontinenten."

"Tack så mycket för Er hjälp, Mr Adair."

"Inget att tala om."

16NW Ashcroft Urns svarar inte på vår knackning. Hans värdinna berättar att han i allmänhet spelar schack på Simpsons.

17NW Neil Patterson, företagets chef, går med på att ta emot oss på sitt kontor. "Är ni från polisen?" ropar han innan vi ens hunnit in genom dörren.

"Nej, inte direkt. Kommissarie Gregson har bett oss om hjälp och vi —"

"Vid det här laget tar jag emot hjälp av vem som helst. Jag förstår inte hur han kunde klara av det. Det kunde ha gått månader eller åratal innan förlusten upptäckts. Vi blir tvungna att gå igenom varje konto..."

"Jag ber om ursäkt, men vi förstår inte riktigt."

"Det är Revell. När kommissarie Lestrade kom till mig med lappen som påträffades på Revells kropp väntade jag mig att det skulle saknas pengar i kassan eller att ett eller två bankpapper skulle ha försvunnit ur kassaskåpet, men detta ..."

"Exakt vad är det som saknas?"

"Jag vet inte exakt vad det är som saknas och jag kommer inte att veta det förrän vi har gått igenom samtliga våra konton. Vi är, förstår ni, ett internationellt investmentbolag. Huvuddelen av våra klienters affärer sker i värdepapper och växlar och vår uppgift är att förvalta dessa medel. Våra nyckelord är pålitlighet och diskretion. Om det här... det här... skulle läcka ut... fan också." Patterson skjuter undan stolen från skrivbordet, går till sidobordet och häller upp en drink. "Min kompanjon och jag själv är de enda som ens vet vilka våra klienter är. Revell skulle ha behövt rekvirera varje värdepapper genom att ange numret och dessutom gå till rätt bank. Hittills saknas värdepapper från tre banker, så han kan inte ha haft någon medbrottsling på banken om det inte fanns en på varje bank."

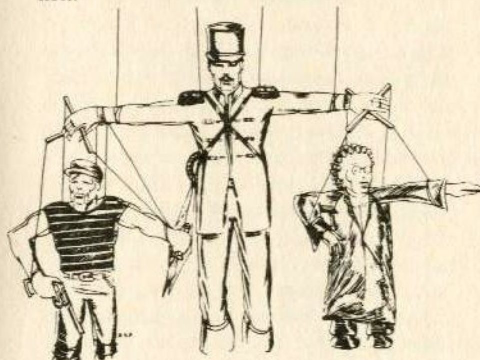
"Hur mycket är det som fattas?"

"Strax över sextusen pund."

"Är Lindsay Er kompanjon?"

"Mr Lindsay grundade företaget, men dog för mer än fyra år sedan. Hans fru Kathleen äger hans aktier, men deltar inte aktivt i företagets skötsel. Min kompanjon heter Jeffrey Farber. Men vad har det med saken att göra? Jag skulle uppskatta allt som kan kasta något ljus över detta brott, men jag måste faktiskt återgå till arbetet. God afton."

18NW Sam Parsons ställer en stor ask på disken. "Här är er senaste gåva från Fred Porlock." Han öppnar asken och tar fram en stor marionett.

26NW "Mr Newbury är på sitt kontor", meddelar betjänten.

"Och var ligger det?"

"Han är verkställande direktör på Novak, Adams & Co."

27NW Vi förs in till biblioteket i lord och lady Denhams eleganta Londonbostad. Hans nåd står framför den öppna spisen som om han poserade för sitt officiella porträtt, med vänster hand i den blå sidenrökrockens ficka, medan höger hand justerar en monokel i höger öga. Lady Denham sitter på soffan till vänster om oss. Då och då torkar hon ögonen med en stor blå näsduk. Den enda stolen står bakom ett stort skrivbord av marmor. Lord Denham tycks fullt nöjd med att ha oss stående framför sig.

"Ni har kommit hit i samband med lady Denhams sons bortgång, inte sant?"

"Ja, sir."

"Jag tituleras 'ers nåd'; var vänlig använd det tilltalet."

"Ja, ers nåd."

"Vi har redan talat med yrkespolisen. En liten... liten — man med råttliknande ansikte. Lestrade, vill jag minnas. Otrevlig typ måste jag säga. Svettades hela tiden. Varför kommer nu ni och stör oss? Det här är mycket otrevligt för lady Denham."

"Polisen har bett om vår hjälp."

"Ja, det tycktes nog som om mannen med råttansiktet behövde lite hjälp. Vi har ingenting att säga. Min styvson var inte välkommen i detta hus. Han var en värdelös skojare. En värdelös..."

"Käraste Astley..."

"Tyst, kära Du. Jag sköter det här. Han var inget att ha. Han tillbringade all sin tid i spelrum och sängkammare. Jag kastade ut honom för sex år sedan och har inte sett honom sedan dess. Det enda som förvånar mig är att ingen slagit ihjäl honom tidigare."

"Åh, Astley."

"Jag måste be er gå, ni upprör min fru."

"Men, Astley..."

"Jag sköter det här, käraste. Jag försökte göra en man av honom men det gick inte. Om han bara följt med mig till Skottland på ripjakt, hade det kanske gått. Nu måste ni gå. Adjö."

28NW "Bor Konstantin Jastrow här?" frågar Wiggins portvakten.

"Japp, men han är inte inne. Han försvann för några minuter sedan. Bråttom hade han också. En droska kom hit, han hoppade ut, sprang in och kom tillbaka ut efter några minuter. In i droskan igen och försvann."

"Tusan."

"Vill ni veta vart?"

"Ja."

"Hörde honom säga Oxford Street 12 till kusken."

"Tack."

31NW Westley Richards står bakom disken i sin välsorterade butik där vapen från hela världen täcker väggarna.

"Kan jag stå till tjänst?"

"Vi är intresserade av en Mauser T11."

"Ett intressant vapen. Jag har en här." Han tar fram en svart pistol ur glasmontern framför sig. "Det här är ett nytt vapen och vi har turen att vara den enda affären i London som säljer den här skönheten. Dess 11 mm patron garanteras hejda även de största djur. Den utvecklades för att användas i Afrika. Planerar ni en safari?"

"Nej, vi utreder ett mord. Ett mord som vi tror förövades med en Mauser T11. Hur många har Ni sålt?"

"Tre, nej två. Jag fick en sändning på fyra för sex veckor sedan. Jag lånade ut en till gamle Murray för att prova den. Han är alltid intresserad av nya vapen och de upplysningar jag får av honom är alltid värdefulla. Den här pistolen som vi ställer ut är den han testade. Jag sålde en till Ralph Chambers, storviltjägaren, den tionde maj, och den andra till Yves Mettier den 19 maj."

"Känner Ni Roland Jaquard?"

"Ja, jag har träffat honom. Han är vapensamlare, men jag har inte gjort särskilt mycket affärer med honom. Jag har inte sett honom på mer än ett år. Jag föreslår att ni hör efter med Grant Arms Company. De sköter det mesta av hans affärer."

"Tack, Mr Richards."

33NW "Randolphs försvann för två veckor sedan på en jorden-runtkryssning."

40NW En välklädd, medelålders man öppnar den illa tilltygade ytterdörren när vi ringer på och ber oss stiga in i salig Roland Jaquards överdådiga och fläckfria våning. Som svar på vår presentation och våra frågor får vi veta att Winston tjänat Jaquard i nästan sex år och gärna står till tjänst lite till.

"Ja, givetvis. Jag hjälper er gärna så gott jag kan. Polisen nämnde att ni kanske skulle komma förbi. Jag brukar vara ganska noggrann, men jag gjorde som de bad mig och lämnade allt som det låg i morse när jag kom hit."

"Mycket bra. Ni kanske kan börja med att berätta om ytterdörren. Hände det här igår kväll?"

"Åh, absolut. Åsynen av den var den första av de chocker jag drabbades av i morse."

"Såg Ni Mr Jaquard i går kväll?"

"Nej. Jag såg honom tidigare. Han tillbringade större delen av eftermiddagen här och begav sig till Bagatellklubben vid fyratiden. Han instruerade mig att göra i ordning en supé för honom och hans gäst."

"Ni var inte här då han återkom?"

"Nej, jag är sällan kvar här när Mr Jaquard har gäster på kvällen. Jag gick omkring halv elva."

Vi lämnar matsalen och resterna av Roland Jaquards sista jordiska måltid och går till höger in i arbetsrummet. Det första vi lägger märke till är vapensamlingen som hänger på arbetsrummets vägg. Samlingen består huvudsakligen av europeiska revolvrar, var och en med sin plats utmärkt av ett kort som beskriver dess ursprung, historia, kaliber och andra kännetecken. Den enda tomma platsen är där en fransk .30-kalibrig La Faucheaux skulle hänga. Förutom vapnen på väggen ligger det två stycken på skrivbordet. En av dem är en stor svart pistol med Mausers berömda logo följt av beteckningen 'T11.' Den andra är en förkromad revolver med elfenbenskolv och texten La Faucheaux ingraverad längs den glänsande pipan.

Wiggins tar upp de två pistolerna, luktar på piporna och öppnar cylindrarna. "La Faucheaux'n har nyligen avfyrats. Tre skott."

"Och Mausern?"

"Nej, inte det senaste dygnet eller så."

Wiggins lägger tillbaka vapnen på bordet och riktar sin uppmärksamhet på en hög papper som ligger bredvid. "Tycks vara växlar, de måste uppgå till tusentals pund."

En sidenhatt kontrasterar mot de pennor och papper som ligger på skrivbordet. En rock ligger slängd över skrivbordsstolen.

Vår nästa anhalt är Jaquards sovrum — ett rum vars oreda markant skiljer det från resten av våningen. Sängen är obäddad; kläder ligger strödda överallt; toalettbordet är trasigt. Vi ser bland annat mansunderkläder, udda blå och bruna strumpor och en sidenhalsduk med en diamantkråsnål.

En undersökning av föremålen på byrån ger en plånbok med £140, ett nytt program från Elephant & Castle-teatern liksom en obegagnad biljett från gårdagskvällens före-

ställning på samma teater.

Vi vänder oss till Winston som tålmodigt följt vår undersökning av de olika rummen. "Kan Ni komma på någonting som kan kasta något ljus över mordet? Vet Ni vem Mr Jaquard hade bjudit hem?"

"Nej, jag är ledsen, men jag vet inte. Och det enda som saknas är en persisk matta från Mr Jaquards sovrum. Jag vet inte varför någon skulle vilja stjäla en matta."

"Tack för Ert samarbete."

"Det var så lite. Jag hoppas verkligen att ni snart får tag på hans mördare. Och om ni hör talas om någon som erbjuder anställning så kan ni väl tänka på mig. Adjö."

41NW "Mr Ivory?"

"Ja."

"Vi utreder mordet på Er granne Roland Jaquard."

"Jag beklagar, jag kände honom inte."

"Hörde eller såg Ni någonting ovanligt i går natt mellan klockan ett och klockan tre på morgonen?"

"Ja, när ni säger det så gjorde jag faktiskt det. Jag kom hem sent i går kväll, kring midnatt. Jag kunde inte sova, så jag beslöt mig för att uträtta lite arbete. Jag satt i mitt arbetsrum när en kvinna vid halv ett-tiden rusade ut ur Jaquards hus och in i en förbipasserande droska. Jag kände inte Jaquard personligen, men han hade ett välkänt rykte som kvinnokarl, så jag tänkte inte så mycket på det.

Omkring en timme senare kom en lastkärra fram till Jaquards hus. En man gick fram till dörren och några minuter senare bar två män ut en matta."

"En matta?"

"Det var vad jag tyckte det såg ut som. De lade den i vagnen och körde sin väg."

"Tyckte Ni inte att det var underligt?"

"Givetvis. När jag läste om Jaquards död i tidningen funderade jag på att gå till polisen, men jag har inte hunnit med det ännu."

"Kände Ni igen kvinnan eller männen?"

"Nej, det var för mörkt, men jag såg namnet på kärran."

"Och det var?"

"Landmark Limited."

"Tack så mycket, Mr Ivory. Ni har varit till stor hjälp."

5WC Bobby Sands står bredvid sin droska medan han berättar för oss: "En halvtimme efter midnatt i går natt plockade jag upp en ung kvinna på High Street 40 och körde henne till Oakley Street 30. Jag väntade medan hon gick in. Tio minuter senare kom hon ut igen och jag körde henne till Southwark 2."

8WC Vi får veta att Ralph Chambers reste till Afrika för tre veckor sedan.

12WC När vår vagn hejdar sig framför Charles Attards hus ser vi en kvinna gå ut genom entrén. Hon bär på en låda som hon ställer ned medan hon vänder sig om, drar igen dörren och låser den med en nyckel som hon tar upp ur sommarkappans ficka. När dörren är ordentligt låst, lyfter hon upp lådan och börjar gå nedför gången mot oss.

Wiggins kommer först ur vagnen och går fram till henne. "Ursäkta mig, damen. Skulle jag kunna få byta några ord med Er?"

"Jag beklagar. Jag har bråttom."

"Det tar bara ett ögonblick. Vi utreder mordet på Charles Attard."

Kvinnan hejdar sig och betraktar Wiggins. Hon är omkring fyrtio år gammal, lång med svart hår och trevligt ansikte. "Charles var min bror. Jag är Jeanette Rooker. Kan Ni tala om för mig varför Charles mördades?"

"Det är en av de saker vi försöker ta reda på. Har Ni någon aning om varför?"

"Nej. Charles och jag stod inte varandra särskilt nära. Efter mitt giftermål sågs vi inte särskilt ofta."

"Finns det någon annan i huset?"

"Nej, Charles var ungkarl och bodde ensam."

"Får jag fråga vad Ni gör här?"

"Jag antar väl det. För omkring två år sedan fick jag instruktioner av Charles att när han dog skulle jag hämta den här lådan och behålla den tills någon kom och hämtade den."

"Vem?"

"Jag vet inte. Charles sade att de skulle ha ett brev från honom. Den som visade mig brevet skulle få lådan. Det är allt jag vet."

"Så Ni vet inte vad som finns i lådan?"

"Nej."

"Kan vi skjutsa Er hem?"

"Det vore vänligt. Jag hade tänkt ta en droska."

Mrs Rooker stiger in i vår vagn och ställer sin brors låda på golvet.

"Mina kolleger", säger Wiggins och presenterar oss. "Vart skall vi?"

"Tavistock Place 46", säger hon till kusken.

"Har Ni någonting emot att vi undersöker innehållet i lådan?" frågar Wiggins när vi kommit igång.

"Jag tror inte att Charles skulle vilja..."

"Det skulle kunna hjälpa oss att finna hans mördare."

"Jag vet inte. Men om det hjälper er, så sätt igång."

Wiggins sträcker sig ned, öppnar metalllådan och visar dess innehåll för oss. Den innehåller en hög mappar som Wiggins tar ut och börjar bläddra igenom. "Jag förtstår inte mycket av det här, men det verkar vara ekonomiska rapporter. Bankkonton, penningtransaktioner, aktieinnehav; det finns anteckningar, men de tycks vara skrivna i någon sorts kod. Här finns en mapp märkt 'Carrington & Co' med en hög av vad som tycks vara importdokument. En märkt 'Lindsay & Co' har en lista med värdepapper och obligationer. Alla mapparna verkar innehålla liknande saker. Det krävs någon med större finansiella kunskaper än jag för att förstå någonting av det här."

"Här bor jag. Nu tar jag lådan", säger Mrs Rooker när vi rullar in på Tavistock Place och hejdar oss framför nummer 46. Wiggins stoppar ned papperen i lådan igen och ger den till Mrs Rooker. När Wiggins hjälper henne ut ur vagnen säger han, "Jag vill gärna att Ni tar de här papperen till Scotland Yard och ser vad de kan få ut av dem."

"Jag är ledsen, men jag måste göra vad min bror bad mig om. Tack för skjutsen."

Wiggins betraktar Mrs Rooker medan hon går uppför gången till sitt hus. Han vänder sig till Simpson. "Vänta här ett tag och se om någon kommer för att hämta upp lådan. Om de gör det, följ efter dem och berätta för Holmes vart de tog vägen."

14WC

"Jag kunde bara finna några brottshandlingar om en av männen", säger Disraeli O'Brian. "Det var Cyril Maude. Han har ett långt register, vilket ni troligen fick reda på på Yarden. Det enda som verkar märkligt är att han arresterades tre gånger på två år för våldsdåd och i samtliga fall lades åtalet ned på grund av brist på bevis. I samtliga fall hade han samma medåtalad, en Curtis Twiggs."

17WC

Födelsedata för de personer vi har begärt är:

Charles Attard	29 december 1837
Roger Chapman	11 maj 1851
Juan Escobedo	4 april 1863
Marco Escobedo	26 mars 1861
Jeffery Farber	5 februari 1845
Leticia Garcia	6 juli 1869
Wai Fong Gong	13 oktober 1828
Roland Jaquard	9 mars 1854
Cyril Maude	12 januari 1864
Neil Patterson	7 juli 1841
Nathan Revell	26 juli 1838
Leo Shephard	5 mars 1870
Curtis Twiggs	1 september 1853

18WC

Matthew Moser sänker sin avsevärda bakdel mot ett hörn av skrivbordet och tar ut den svarta cigarren ur mungipan.

"Hör nu, ni vet att jag inte kan ge er några upplysningar om ett öppet fall. Har inte Holmes nog med egna fall att ägna sig åt?"

"Hör på, Matt. Pokrovskij mördades nyligen. Vi vet att Du gjorde någonting åt honom. Kan det ha haft någonting att göra med mordet på honom?"

"Tusan, jag hoppas att ryska ambassaden kommer att betala hans räkning. Hör nu, jag skulle vilja hjälpa er, men jag kan inte. Det vet ni. Jag kan berätta så mycket att han ville att jag skulle skugga några exilryssar. Ni minns Gorskij-mordet för några månader sedan, inte sant? Det stod i alla tidningar. Nåväl, utrikesdepartementet blev ganska upprört över den där lilla historien och utövade en hel del påtryckningar på alla utländska ambassader om att följa brittisk lag. Så för att lätta på trycket på sig själv anlitade

"För att skugga landsflyktiga ryssar?"

"Sade jag det? Hör nu, jag skall göra så här.

I och med att Pokrovskij är död så har jag ingen klient längre, så jag kan berätta vem han ville att jag skulle hålla ögonen på, förutsatt att ni inte talar om var ni fick veta det och att ni berättar vad ni kommer på."

"Det verkar bra."

Moser sträcker sig mot en hög papper på sitt skrivbord, tar fram ett och ger det till oss. "Det här är listan Pokrovski gav mig."

Ashcroft Urns
Sasha Dombrowskij
Jacob Epstein
Natasja Gorskaja

"Vad kan Du —"

"Hör nu, jag har sagt allt jag tänker säga. Ni och Holmes får uträtta ert eget arbete. Adjö."

"Tack, Matt."

19WC Mrs Lindsays kammarjungfru ber oss vänta i salongen medan hon anmäler oss. Några minuter senare kommer en elegant kvinna i övre fyrtioårsåldern in i rummet. Hon är klädd i en blekgul sommarklänning och hennes ljusa blonda hår hänger ned till axlarna. "Jag är Mrs Lindsay. Var så goda och sitt. Vad kan jag göra för er?"

Vi presenterar oss och förklarar orsaken till vårt besök.

"Ja, jag har läst om morden i tidningarna men jag förstår inte hur jag skall kunna hjälpa er."

"Vi tror att Ni kände åtminstone ett av offren. Stämmer det?"

"Jag kände tre av dem. Charles, Charles Attard var min advokat. Roland Jaquard var en vän och Nathan Revell arbetade för min mans företag. Jag kan inte begripa varför någon skulle vilja döda dem. Tror ni att det finns något samband mellan morden?"

"Det är en av de frågor vi försöker utreda. Vad tror Ni?"

"Som jag nyss sade så kan jag inte komma på något motiv till morden."

"Vet Ni om offren kände varandra?"

"Tja, Roland och Charles var vänner. Det var Roland som presenterade mig för Charles. Jag antar att Charles måste ha stött på Revell när han gick till firman för att bevaka mina intressen, men det kan jag inte svära på. Charles nämnde så vitt jag minns aldrig Revells namn för mig. Jag tror inte att Roland kände Revell."

"Hur länge har Ni känt offren?"

"Nå, jag kan väl inte riktigt påstå att jag kände Revell. Han arbetade för min man men jag träffade honom givetvis aldrig privat. Jag har känt Roland i omkring tio år. Roland var en vän till min man. De spelade whist ihop och vi träffade ofta Roland i sällskapslivet."

"Spelar Ni whist, Mrs Lindsay?"

"Nej, det gör jag inte. Jag avskyr det spelet."

"Hur länge har Ni känt Mr Attard?"

"Omkring tio år. Roland presenterade mig för honom när jag nämnde att jag behövde en advokat som kunde sköta mina affärer."

"Var Ni nöjd med honom?"

"Ja, mycket. Jag kommer inte särskilt väl överens med Neil Patterson, min makes kompanjon, så det var mycket bekvämare att låta Mr Attard handskas med honom."

"Har Ni något emot att berätta varför Ni inte kom överens med Mr Patterson?"

"Nej, det tror jag inte. John, min make, var vid dålig hälsa under sina sista år. Han dog för fyra år sedan. Allteftersom hans sjukdom blev värre, behövde han mera hjälp med företaget och det var därför han tog in Neil som kompanjon. Neil var en flitig och ambitiös ung man som till en början visade sin tacksamhet inför de möjligheter John givit honom. Men när min makes hälsa försämrades och Neil tog över mer och mer av arbetsbördan, så krävde han en allt större andel av företaget. John hade inget annat val än att gå med på hans krav. När John sedan lades in på sjukhus sex månader före sin död, begärde Neil att få kontroll över företaget. Han ville ta in Farber som kompanjon och överta kontrollen.

Jag bönföll Neil att vänta tills John blivit starkare innan han diskuterade affärer med honom. Han ville inte vänta. Han sade till John att om han inte fick vad han ville ha så skulle han lämna företaget och starta sin egen firma och ta med sig huvuddelen av Johns klienter. John gav efter; han hade inget val. John fick bara behålla trettio procent av företaget. Jag tror att det var hela den historien som orsakade Johns död. Men oron,

osäkerheten, han var helt enkelt inte stark nog att handskas med den."

20WC "Jag har inte sett Ashcroft på omkring en vecka. Har ni försökt på Staple Inn? Det är där alla ryska anarkister brukar hålla till."

26WC James Long, verkställande direktör på Drummond's Bank ger oss följande upplysningar:

"Den sjätte maj öppnade Mr Revell ett konto med en växel på fem hundra pund, utställd av Bank of England. Under den senaste månaden har omkring sex tusen pund i olika växlar deponerats in på kontot. Den 30 maj tog Mr Revell ut sina deponerade växlar och avslutade kontot."

33WC Vi knackar på Carrington & Co's låsta dörr och snart öppnas den av en jättelik man vars enorma kroppshydda spärrar öppningen.

"Ja, Va'ere om?"

"Vi undrar om Ni skulle kunna hjälpa oss med några upplysningar."

"Ja, ni skall få lite upplysningar. Stick härifrån. Det här är inte öppet för allmänheten. Förstått?"

"Vi skulle vilja tala med ledningen."

"Hörni grabbar", vrålar jätten in mot det mörka rum han bevakar. "De här killarna vill tala med ledningen."

Som svar på denna upplysning dyker ytterligare tre män upp i dörren. "Det är vi som är ledningen och vi vill inte tala med någon." Med dessa ord smälls dörren igen framför våra näsor.

34WC Loren Jarett, Tankervilleklubbens hovmästare, nedlåter sig efter en icke alltför liten handtryckning, till att tala med oss.

"Vad är det ni vill fråga om?"

"Minns Ni om Roland Jaquard åt middag här den 30 maj?"

Jaretts näsa höjs upp i luften, men han lyckas trots det med att stirra ned på oss.

"Sir, Roland Jaquard hade reserverat ett bord till klockan 19.30. Han anlände 19.25 tillsammans med Mrs Kathleen Lindsay. Jag lyckades genast ge dem plats vid bord nummer sex, Mr Jaquards favoritbord. Han beställde en flaska Gruaud-Larose 1876. Ett vin som framhäver Bordeaux-druvornas oöverträffade skönhet. Till middag —"

"Förlåt oss, Mr Jarett. Vi är bara intresserade av att veta när han kom och när han gick."

"Han försvann vid midnatt i sällskap med Mrs Lindsay."

"Så Jaquards sällskap bestod bara av Mrs Lindsay och han själv?"

"De fick sällskap av ännu en klubbmedlem, överste Sebastian Moran, klockan 21.10. Han satte sig ned vid Jaquards bord, drack ett glas med dem och lämnade dem 21.45."

"Var det sista gången Ni såg Jaquard?"

"Nej, sista gången jag såg Mr Jaquard var den första juni. Han tillbringade större delen av eftermiddagen i spelrummet och kom in till matsalen omkring 20.30. Han åt middag ensam och gick vid 21.30."

"Har Ni sett överste Moran sedan natten till den första juni?"

"Nej, han har inte varit här."

35WC "Jag känner ingen Ashcroft Urns."

"Vi har hört —"

"Jag struntar i vad ni har hört. Jag känner ingen Ashcroft Urns. Om ni vill ha en drink så får ni en drink. Om inte, så kan ni försvinna."

36WC "Jag minns faktiskt att jag sålde en dräkt till en herre för två dagar sedan", berättar expediten för oss. "Han sade att de var till hans syster och att hon hade samma storlek som han. Det var en storvuxen man och urvalet var litet, men det tycktes inte bekymra honom; han tog det första jag visade honom."

37WC Hovmästaren berättar att Mr Newbury åt lunch och gav sig sedan iväg. Han bad en droska att föra honom till Bells Badinrättning.

44WC Värdinnan visar oss salig Nathan Revells rum. "Han var en tystlåten man, höll sig för sig själv. Han bodde här i tio år men jag kände honom inte alls", berättar hon. "Han kom i och för sig ned någon gång och spelade ett parti

whist med mig och de andra hyresgästerna. Han älskade det spelet."

Revells rum är rena och prydliga. En titt i hans garderob och byrå avslöjar att hans kläder hänger och ligger snyggt. De enda andra personliga tillhörigheter som syns är några böcker och några toalettartiklar.

"Har några av Revells personliga tillhörigheter tagits från dessa rum?"

"Nej. Han betalade hyran månaden ut och jag har inte velat ta bort dem. Myndigheterna letar efter hans släktingar, men det verkar inte som om han hade några."

"Hade han några vänner?"

"Inte vad jag vet. Han var ute och spelade kort de flesta kvällarna och på dagarna arbetade han givetvis. Han betalade alltid hyran i tid och orsakade aldrig några problem. Jag kan fortfarande inte förstå att han är borta. Vart är världen på väg när någon så anspråkslös som Mr Revell inte kan gå ut utan att bli mördad."

Medan vi betraktar rummet gör Mrs Erlanger en egen inspektion och torkar litet damm här och rättar till någonting där. När hon rättar till gardinen säger hon, mer till sig själv än till oss, "Jag måste se till att laga det här."

"Förlåt?"

"Jag pratade bara för mig själv. Det här fönstret var sönder och jag måste se till att få det lagat. Jag antar att Mr Revell måste ha slagit sönder rutan när han försökte stänga fönstret — då och då brukade det fastna."

"När gick det sönder?"

"Jag vet inte. Jag såg att det var sönder när jag visade polisen rummet dagen efter mordet. De lät mig inte städa upp det trasiga glaset förrän de gått igenom rummet. Jag är fortfarande inte säker på att jag fått med allt. Har ni sett allt vad ni behöver? Jag har en del arbete att uträtta."

"Ja, vi är färdiga. Tack skall Ni ha."

46WC Simpson sitter nedslagen utanför Mrs Rookers hus när vi kommer fram.

"Har något hänt, Simpson?" frågar Wiggins medan vi kliver ur vagnen.

"Ja, tja... jag tror det..."

"Vad hände?"

"Jag väntade som Du sagt åt mig. Omkring två timmar efter att ni försvunnit kom en man. Han gick in i Mrs Rookers hus, stannade i omkring en kvart och kom ut bärande på asken. Han hoppade in i en droska."

"Du följde väl efter honom hoppas jag?"

"Tja, jag försökte. Han hoppade in i droskan och när den rullade iväg sprang jag efter. Jag lyckades hinna i kapp den när den svängde in på Woburn Place. Det var mycket trafik och jag lyckades hålla droskan inom synhåll tills dess den nådde sitt mål."

"Som var?"

"Great Wild Street 33."

"Och där klev han av?"

"Nej. En kvinna klev av. Så snart hon klivit ur droskan satte den igång igen och fortsatte till Grand Hotel, men ingen klev ur. Jag sprang fram till vagnen och tittade in. Den var tom. Han kunde inte ha klivit av utan att jag såg honom. Jag förstår inte vad som hände."

"Är Du säker på att Du inte blandade ihop droskan med en annan droska någonstans på vägen?"

"Ja, jag är säker på att det var samma droska. Jag visste inte vad jag skulle göra, så jag återvände hit."

"Jag tror att jag skall tala med Mrs Rooker. Vänta här på mig", säger Wiggins och börjar gå uppför gången mot Mrs Rookers hus.

Tio minuter senare återkommer Wiggins och berättar vad han fick höra av Jeanette Rooker. "Hon sade att en man kom med ett brev som hennes avlidne broder Charles Attard skrivit. Brevet bad henne överlämna Attards låda till bäraren. Det gjorde hon. Han sade sig heta Sebastian Moran."

50WC Vi visas in i ett stort rum i sir Lesters rymliga Londonresidens. Rummet är fyllt av glasmontrar vilka är fyllda av ägg. I rummets bortre ände står ett lång arbetsbord täckt av ägg, några under glaskupor, andra ligger i askar eller på marmorbänken. Det är först när sir Lester lyfter sitt skinande skalliga huvud som vi kan urskilja honom från exemplaren som översållar hans bord.

"Jag är alldeles strax färdig", kvittrar sir Lester. "Jag fick just dessa *Uria alge* som jag måste förbereda. Vad kan jag hjälpa er med?"

"Man har sagt oss att Ni är god vän till

Leticia Garcia. Stämmer det?"

"Ja. Har någonting hänt henne?"

"Nej. Vi utreder Roland Jaquards död. Kände Ni honom?"

"Nej. Letie har nämnt Jaquard men jag har aldrig haft nöjet att träffa honom." Sir Lester kommer fram från arbetsbordets andra sida, med ögonen riktade på tre små, blekblå ägg som vilar i hans utsträckta kupade händer. Nu ser vi att Ogilvie är lika skör som de ägg han samlar. Han är inte mycket längre än 1,50 och kan inte väga mer än 50 kilo. "Kan Ni öppna den där lådan åt mig? Den som står till vänster om Er." Wiggins öppnar lådan som innehåller blekblå ägg liknande dem som Ogilvie håller i händerna. "Ja, Letie har ju nämnt den mannen ett antal gånger. Ser ni, Letie är en omtyckt flicka; många män är intresserade av henne. Ibland klarar hon inte av det — när allt kommer omkring är hon fortfarande ett barn. Det är där jag kommer in i hennes liv. Jag är hennes förtrogne, hennes fadersgestalt. Någon hon kan komma till när hon behöver råd, och råd behöver hon ofta."

"Vad har hon berättat för Er om Jaquard?"

"Att han ville gifta sig med henne. Att han krävde mer och mer av hennes tid. Hon kunde inte bestämma sig för om hon verkligen älskade honom eller om hon bara var förtjust i tanken på att någon med Jaquards familj och ursprung kunde vara intresserad av henne." Sir Lester gör ett uppehåll medan han arrangerar sin samling blåa ägg. "I själva verket var hon kär i en annan, en man från hennes hemby. Men hon var inte beredd att ge upp sin nyfunna frihet genom att gifta sig med någon nu."

"Och vem är det hon är kär i?"

"Marco, Marco Escobedo."

4EC "Kommer ni från polisen? Var så goda och kliv på. Kom in i arbetsrummet, det är fruktansvärt." På detta sätt välkomnas vi av betjänten medan vi förgäves försöker tala om för honom att vi utreder ett mord. "Jag fann just greven, han har blivit angripen. Vi måste få hit en läkare."

Han för oss längs en korridor till arbetsrummet. Där står betjänten åt sidan så att vi kan gå in före honom. Rakt framför oss står ett stort skrivbord med en kropp utsträckt på det. Det är en fruktansvärd syn. Blod väller fram ur ett stort sår i mannens bakhuvud och täcker bordsskivan. En blick säger oss att en doktor inte kan vara till någon hjälp längre. En blodig yxa ligger på golvet bredvid skrivbordet.

"När hände detta?"

"Jag fann kroppen alldeles nyss", svarar betjänten. "Jag skickade iväg Ivan effter polisen. Var det inte han som hämtade er?"

"Nej. Jag är säker på att polisen snart är här. Kan Ni berätta vad som hände?"

"Jag arbetade i matsalen när jag hörde greve Pokrovskij skrika till. Jag sprang in i arbetsrummet och fann greven så här. Jag såg ingen annan i rummet, bara yxan på golvet. Jag ropade på min son Ivan och skickade honom efter hjälp."

"Vem fanns mer i huset?"

"Greven, jag själv och min son som arbetar i köket. Konstantin Jastrov, grevens privatsekreterare, var här tidigare. Jag hörde inte när han gick, så jag vet inte när det var. Det är allt. Grevinnan är i Tyskland och min fru är där tillsammans med henne."

Vi går fram till det bloddränkta skrivbordet. Det är ingen vacker syn. Huvudets högra sida är helt inslagen. Det råder föga tvivel om att dödsorsaken var ett hugg med yxan på golvet.

"Det verkar som om någon högg ned honom bakifrån medan han arbetade", säger Wiggins och går bort mot de öppna glasdörrarna som vetter ut mot trädgården. "Känner Ni till om de här dörrarna stod öppna tidigare, eh... jag är ledsen, jag uppfattade inte Ert namn."

"Boris", fyller betjänten i. "Ja, greven tycker om frisk luft."

En blick på grevens skrivbord visar att han arbetade på en rapport till ryska ambassaden. Dessvärre är den skriven på ryska. Även om språkförbistringen inte gjort det omöjligt för oss att läsa den så skulle dock blodströmmen under alla omständigheter försvårat det. I grevens vänstra hand håller han ett sönderrivet papper från Mosers Detektivbyrå, men själva brevet har uppenbarligen slitits bort.

Vi tar farväl av den nästan hysteriske Boris och försäkrar honom att polisen snart kommer att vara där. Vår försäkran visar sig stämma ty när vi är på väg ut ser vi en ung pojke leda en konstapel till ytterdörren.

5EC Michael Harrison, direktör på Grant Arms Co, minns Roland Jaquard mycket väl. "Det var en bra kund, samlade på pistoler. Han blev väl inte skjuten, hoppas jag?"

"Nej."

"Bra. Dåligt för affärerna om man äger en vapenhandel och ens klienter dör av skottskador. Varmed kan jag stå till tjänst?"

"Kan Ni berätta vilka inköp Roland Jaquard gjorde hos Er under, låt oss säga de senaste sex månaderna?"

"Jag antar att det inte kan göra någon skada längre. Låt mig se efter i vår försäljningsbok. Här har vi det. Den sjunde mars i år köpte han en .30 kalibers La Faucheaux, trevlig liten fransk skönhet. Låt se, dessförinnan köpte han en amerikansk pepparströare. Han bad oss sända den till Charles Attard, Sandland Street 12, London WC. De var de enda inköp Jaquard gjorde under det senaste året."

"Har Ni någonsin sålt en Mauser T11 till Jaquard.?"

"Nej, vi importerar dem inte. Mausern är ett nytt vapen och jag tror att den enda butik som för dem är Westley Richards."

"Tack så mycket för Er hjälp."

6EC Gamle Sherman står mitt bland de uppstoppade djur som befolkar hans konservatorsbutik. På arbetsbordet framför oss står resterna av ett näbbdjur som just passerat första stadiet på sin väg mot odödligheten.

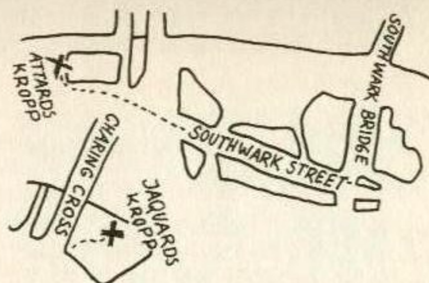
"Så ni är vänner till Sherlock? Det är en klok grabb, minsann. Han vet att uppskatta en klok hunds värde, som Toby här." Toby sticker fram huvudet bakom arbetsbänken och betraktar oss med sina vemodiga men kloka ögon. "Jag antar att ni har kommit i samband med Themsen-morden?"

"Ja, det stämmer."

"Jaha, låt mig visa er vad jag fann. Jag tog Toby till platsen för två av morden. Den första var platsen för mordet på Charles Attard och den andra var platsen där Roland Jaquards kropp påträffades."

"Och vad fann Ni?"

"Här, låt mig visa er vad Toby fann." Sherman går bort till skrivbordet, tar upp två pappersark och ger dem till oss.

"Vad betyder det?"

"Jag vet inte. Toby tänker med nosen. Allt jag kan säga er är att Toby fick vittring på offren där kropparna påträffades och sedan spårade dem därifrån. Ni kan ta teckningarna om ni vill. Sherlock kanske är intresserad av dem."

8EC Yves Mettier spejar ut mot oss genom titthålet i sin bastanta dörr. Hans oroliga ögon betraktar oss innan han besvarar vår förfrågan, men dörren förblir stängd.

"Ja, jag är Yves Mettier. Vad vill ni?"

"Vi har hört att Ni köpte en Mauser T11 hos Westley Richards. Stämmer det?"

"Ja, men jag har den inte längre. När jag lämnade Paris sade alla mina vänner åt mig att skaffa ett vapen för att försvara mig med under min vistelse i London. De hade rätt. På vägen hem från vapenbutiken där jag köpt Mausern blev jag överfallen! Brutalt attackerad av en engelsk *canaille*, ah... vad säger man — av slödder. Han tog pistolen och min plånbok och lämnade mig med en bula i huvudet."

"Kan Ni beskriva Er angripare?"

"Det var en liten man med en stor pistol. Klädd i blå arbetarkläder som behövde tvättas. Det är allt jag minns. Nu måste jag gå."

"Vi skulle vilja —" Titthålet som smäller igen avslutar vår intervju.

11EC "Merlin Newbury var här, men han gick för 20 minuter sedan."

20EC "Ja, jag minns att jag sålde en biljett för två dagar sedan till en herre med en kraftig brytning."

"Tysk?"

"Nej, rysk. Sade att han hette Reinhart Lutz."

21EC "Beklagar, vi säljer inte eldhandvapen. Hör med vapensmeden Westley Richards."

23EC Mr Kimbel sitter bakom sitt stora skrivbord när vi kommer in på hans kontor. Han reser sig till hälften men ansträngningen att lyfta den jättelika kroppshyddan tycks bli honom för stor och han sjunker tillbaka ned i sin stora läderfåtölj. "Trevligt att se er igen", hälsar han oss och visar mot de tomma stolarna framför skrivbordet. "Vad kan jag stå till tjänst med i dag?"

"Vi har en lista på personer som vi skulle vilja be Er kontrollera åt oss. Vi skulle uppskatta all information Ni kan ge oss om deras ekonomiska förhållanden."

"Ni vet att det där strider mot alla våra regler. Vi kan inte lämna ut upplysningar av det här slaget till vem som helst. Mr Holmes har varit oss till stor hjälp i det förflutna och jag vill göra allt jag kan för att hjälpa er så länge det inte tvingar oss att bryta mot våra klienters förtroende. Har er utredning något att göra med Revells död och de eventuella problemen i Lindsay & Co's konton?"

"Det kan den ha."

"I sådana fall hjälper jag er gärna på alla sätt jag kan. Jag har just haft ett längre samtal med Mr Jeffrey Farber från Lindsay & Co varvid han antydde att det kan ha förekommit oegentligheter från bankens sida, så jag skall ge er all hjälp jag kan för att klara upp frågan."

"Tack. Här har Ni listan. Vi kommer givetvis att låta Er få veta vad vi kommer fram till."

"Vänta ett tag så skall jag se vad jag kan finna." Kimbel pressar upp sin stora kropp ur stolen och lämnar kontoret. Efter sådär tio eller femton minuter återvänder han med en hög mappar och sänker sig på nytt ned i stolen.

"Här har vi vad jag kunde hitta." Han lägger mapparna på bordet bredvid vår lista.

"Först har vi Nathan Revell. Han hade ett konto hos oss. Vi skötte försäljningen av hans mors egendom när hon dog för tre år sedan. Det gav honom en nätt liten summa som han ökat på då och då. Men för omkring en månad sedan började hans konto minska. Här, titta på de här utdragen:"

Datum				Behållning
31 mars				3.467
2 april	Insättn	5		3.472
7 april	Insättn	20		3.492
12 april	Uttag		50	3.442
13 april	Uttag		55	3.387
17 april	Uttag		115	3.272
19 april	Uttag		300	3.972
20 april	Insättn	20		2.992
23 april	Uttag		450	2.542
27 april	Uttag		500	2.042
28 april	Uttag		400	1.642
29 april	Uttag		450	1.192
3 maj	Uttag		550	642
6 maj	Uttag		500	142
10 maj	Uttag		100	42

"En aktiv månad för Mr Revell. Har ni någon aning om vad han använde pengarna till?"

"Nej, inte ännu."

"Ingenting om Cyril Maude eller Leo Shephard. Charles Attard hade ett konto hos oss sedan flera år tillbaka. Som ni vet var han en av Londons bäst betalda advokater och det återspeglades i hans bankkonto. Både han och Roland Jaquard brukade ha stora saldon på sina konton. Jag hoppas verkligen att ni kan lösa det här fallet snabbt och fria banken från alla misstankar om vårdslöshet."

26EC "Miss Lorenzo begav sig på en amerikansk turné för tre veckor sedan. Hon återkommer inte förrän till hösten."

30EC Ellis' sekreterare berättar för oss att Ellis är i Frankrike och återkommer om fem dagar.

"Vänta", ropar hon när vi skall öppna dörren. "Är ni vänner till Sherlock Holmes?"

"Ja."

"Jag har ett telegram till honom från Mr Ellis. Jag tänkte just skicka över det med bud. Kan ni ta det?"

"Ja, givetvis." Wiggins tar telegrammet från sekreteraren. När dörren stängts viker han upp det och visar oss texten.

PARIS, 14 JUNI 1890
HOLMES:
ANLÄNDE PARIS 1 JUNI. MORAN PÅ SAMMA TÅG. SÅG MORAN OCH MORIARTY MED GIRAUD IGÅR.
ELLIS

34EC När vi kommer in på salig Charles Attards kontor ser vi Robert Truax, Attards privatsekreterare, lägga i ordning några papper på hans skrivbord. Han ser upp när vi kommer in.

"Kan jag stå till tjänst?"

"Ja. Vi utreder Mr Attards död. Kan Ni besvara några frågor?"

"Jag beklagar. Jag vet ingenting om Attards död och jag har ingenting att säga. Adjö."

35EC Hogg sitter bakom sitt översållade skrivbord i sitt lika översållade kontor och ser på när vi kliver över de högar av tidningar som spärrar vägen mot de tomma stolarna vid hans bord.

"Jag måste städa upp på kontoret någon gång. Slå er ned, mina vänner, slå er ned. Vad kan jag stå till tjänst med?"

"Vi utreder Themsen-morden. Var har Du snappat upp, Quintin?"

"Det är det som är det märkliga, ingenting alls! Ni vet ju att jag har bra kontakter i den undre världen, men ingen av dem säger någonting om de här morden. Så fort jag nämner dem tystnar de. Jag erbjöd till och med Mullvads-Harry två spänn. Harry skulle sälja sin mor för två spänn. Ingenting. Inte ett ljud."

"Vad tror Du om det hela?"

"Det enda jag kan tänka mig är att det har kommit order uppifrån att hålla tätt. Jag har lyckats snoka reda på en intressant upplysning. Det har gått ut instruktioner att man skall leta reda på en man som heter Curtis Twiggs."

"Vem är Curtis Twiggs och vem letar efter honom och varför?"

"Tag det lite lugnt, vänta litet. Det vet jag inte ännu. Jag hoppas att ni skall kunna hjälpa mig. Jag berättar vad jag vet och ni talar om vad ni kommer fram till. All right?"

"All right."

"Bra. Jag har lyckats pussla ihop följande. Jag tror att det finns något samband mellan de olika mord som ägt rum den senaste veckan. Någon av topparna i Moriartys gäng ligger bakom dem. Vem eller ens varför kan jag inte komma på. Någon i Moriartys organisation vill ha Twiggs. Jag är inte säker på varför eller om det har någonting med morden att göra. Man vartenda kryp på gatorna letar efter honom. De vägrar säga någonting, det är det som är så underligt. Det brukar alltid finnas en svag länk som är beredd att lämna lite upplysningar för en flaska gin eller några slantar. Men inte den här gången. Det antyder att någon sagt till att det skall vara tyst. Det är allt jag vet. Inte mycket, vad?"

"Tja, vi skall se vad vi kan göra av det. Tack, Quintin."

"Det var så lite. Låt mig få veta vad ni kommer på."

36EC "Mr Hall, Mr Hall! Kan vi få tala med Er?"

Vi ser Edward Hall när han lämnar rättssalen. När han hör vårt rop hejdar han sig och vänder sig mot oss. "Hallå, hallå. Ja, jag kan tala om ni vill följa med mig. Jag måste tillbaka till mitt kontor för att träffa en klient. Vad kan jag stå till tjänst med?"

"Vad kan Ni berätta om Mr Charles Attard?"

"Så Holmes utreder mordet på Attard. Det förvånar mig inte."

"Hur så?"

"Som jag sagt till Holmes så tror jag att Attard var i Moriartys sold. Om Moriarty är kraften bakom Londons undre värld, vilket Holmes tror, då arbetade Attard för den kraften. För egen del tror jag att han var en del av den. Som advokater är det vår uppgift att försvara varje medborgare, skyldig som oskyldig, men vi tjänar lagen. Lagen är vår herre, men Attards herre var Moriarty. Han strävade inte efter rättvisa utan efter att beskydda den undre världen från rättvisan."

"Kan Ni ge något exempel?"

"Ja, det är det som är så svårt. Givet Attards förmåga att förvränga lagen och Moriartys kontroll av den undre världen, så är det omöjligt att finna hållbara bevis. Det när-

maste man kan komma när det gäller att bevisa någonting mot Attard var under rättegången efter Ratcliffe-mordet år 1884. En ung man stod anklagad för att ha dödat och rånat Stuart Ratcliffe, ett solklart fall. Det fanns ett ögonvittne och den unge mannen påträffades med pengar på sig. Dagen före rättegången försvann ögonvittnet och syntes aldrig mera till. Vittnet hölls dolt och det var bara åklagaren och polisen som visste var han fanns. Åklagaren delade lokal med Attard och det uppstod misstankar mot advokaten men ingenting kunde bevisas. Fallet avskrevs."

37EC Ett telegram sändes till Roland Jaquard på Bagatellklubben klockan 20.00 den tredje juni. Kontoristen visar oss en kopia:

```
TREDJE JUNI 1890
JAQUARD:
TWIGGS VID LAGER
BANDSIDE 1, SE
MULLVADEN
```

38EC Vi kommer in på rättspatologens kontor och ser en utmattad Dr Meeks hopsjunken vid sitt skrivbord. "Hörni, jag hoppas verkligen att ni kan göra någonting åt den här mordserien. Ett mord om dagen är för mycket. Om det här fortsätter så kommer jag att ligga på bordet i stället för att stå bredvid det."

"Var det Ni som obducerade Roland Jaquard, doktorn?"

"Ja, jag obducerar alla mordoffer. Bara Gud vet varför. Ägnar timmar åt rapporterna och vad händer med dem? Jag skickar ned dem till Yarden där de inte ens läser dem. Bara arkiverar dem. Strunt i det, vad kan jag göra för er?"

"Vad kan Ni berätta för oss om offren för de så kallade Themsenmorden?"

"Låt oss se." Sir Jasper börjar leta igenom vad som ser ut att vara en röra av papper som helt täcker hans skrivbord, men efter några sekunder hittar han vad han letade efter. "Nåväl, då sätter vi igång. Det första offret, Nathan Revell, kom in omkring midnatt den 30 maj. Jag arbetar ofta sent och förrättade obduktionen. Revell var en vit man; omkring femtio år gammal, 165 cm lång; vägde 90 kilo. Hans hälsa var inte god, dåliga lungor, dåligt hjärta. Det var bara en tidsfråga, mellan sex månader och två år, innan något av hans fördärvade organ skulle orsakat hans död. Hans död den 30 maj orsakades dock av två kulhål i ryggen. Det var ett grovkalibrigt vapen, avfyrat på nära håll. En kula, som jag tror var den första, trängde in i mellanryggen, knäckte ryggraden och hejdade sig i hjärtat. Den andra trängde in i mellanryggen, gick snett mot levern och ut genom underlivet. Jag sände kulan, vad som var kvar av den, och hans personliga ägodelar till kriminallaboratoriet. Det var allt om Mr Revell."

"Kan Ni säga vilken tid han dog?"

"Jag skulle vilja säga mellan klockan nio och tio på kvällen den trettionde. Fler frågor?"

"Nej. Var snäll och fortsätt."

"Nästa offer var Cyril Maude. Man; omkring tjugofem år gammal, 157 cm lång; 61 kilo. Hans kropp anlände bara några timmar efter Mr Revells och jag obducerade honom efter att jag klarat av Revell. Mr Maude var en stark ung man, inga organiska sjukdomar. Han dödades av ett långt vasst föremål som trängde in under vänster armhåla och trängde genom lungan in i hjärtat. Ett mycket snyggt, professionellt arbete. Döden var ögonblicklig."

"Och hur länge hade han varit död?"

"Inte mer än några timmar. Jag skulle vilja fastslå dödsögonblicket till omkring midnatt och inte senare än klockan ett på morgonen."

"Ni har haft en arbetsam dag."

"Alla mina dagar har varit arbetsamma på sistone."

"Hur var det med Charles Attard?"

"Charles Attards kropp anlände klockan tio på förmiddagen den första juni. Jag hade just avslutat en annan obduktion och beslöt mig för att fortsätta med honom. Jag tänkte försöka få den ur vägen och sova ut nästa dag. Charles Attard; femtiotvå år gammal, 177 cm lång; 81 kilo. God hälsa för en man i den åldern. Stark, bra muskelton. Döden orsakades av två grovkalibriga kulor, den ena i bröstet och den andra i magen. Ingen vacker syn, men det är å andra sidan döden aldrig. Han sköts på nära håll. Inga andra märken på kroppen.

Leo Shephard var nästa offer. Ålder om-

kring trettiofem; 185 cm lång; 95 kilo. En mycket stark man som levt ett våldsamt liv."

"Hur kan Ni se det?"

"Hans kropp är täckt av ärr, varav ett långt tvärs över pannan. Han har två gamla skottskador och han har blivit knivstucken ett antal gånger. Hans kropp berättade om ett våldsamt liv och våldsamt var också hans slut. Han hade uppenbarligen åsamkats ett köttsår en eller två dagar före sin död. Jag plockade ut en finkalibrig kula ur hans vänstra axel och sände den till Murray tillsammans med de kulor som träffade honom dödsnatten."

"Från en grovkalibrig pistol?"

"Nej, jag plockade ytterligare två finkalibriga kulor ur hans kropp. En från nacken där den inte skurit av några artärer. Den andra tog jag ur ryggen där den fastnat i ryggmärgen. Men det var inte kulorna som dödade honom. Han drunknade."

"Så han levde alltså när han föll i vattnet?"

"Ja. Kulan i ryggmärgen förlamade några av hans nerver så det råder föga tvivel om att han var förlamad när han slog i vattnet."

"Och tidpunkten för hans död?"

"Mellan klockan åtta och tio igår kväll."

"Var snäll och fortsätt."

"Det för oss till det senate offret, Roland Jaquard. Hans kropp anlände strax efter klockan tre i morse; jag blev just färdig med obduktionen innan ni kom. Jaquard var omkring trettiofem, 180 cm lång, 77 kilo, vid god vigör. Han bjöd en hel del motstånd. Han var svårt misshandlad men att döma av märkena på hans händer och knogar så märkte han också sin mördare. Döden orsakades av strypning."

"Kan Ni fastslå tidpunkten för hans död?"

"Mellan klockan ett och klockan två på morgonen skulle jag vilja säga, inte lång tid efter att han intagit fasan och gåslever att döma av innehållet i magsäcken."

"Tack doktorn. Vi skall låta Er få vila lite nu."

50EC Vi finner Jeffery Farber i sitt arbetsrum vilande i stolen med huvudet i händerna och de långa benen utsträckta framför sig. Vårt inträde väcker Farber ur hans slummer.

"Kom in. Slå er ned. Varmed kan jag stå till tjänst?"

"Vi utreder en serie mord som ägt rum den senaste veckan. Ett av offren, Nathan Revell, var anställd hos Er tror jag."

"Ja, dess värre. Han lyckades försnilla mer än sextusen pund av firmans växlar före sin död. Jag har just tillbringat dagen på Bank of England och Drummond's för att försöka få fram förlustens exakta storlek. Det var så enkelt. När han väl kände till kontona och deras kontonummer var det bara en fråga om att överföra pengarna till tillgodohavanden i vilket konto som helst."

"Hur fick han reda på kontonumren?"

"Tja, det är det som är frågan. Neil Patterson och jag är de enda som har tillgång till den kunskapen."

"De enda?"

"Ja. Givetvis hade Mrs Lindsay, som minoritetsägare i företaget, tillgång till vårt arkiv men alla hennes kontakter med firman sköttes av hennes advokat, en Mr Abared. Jag träffade honom bara en gång."

"Abared? Charles Attard?"

"Ja, det var vad han hette."

"Han mördades för tre dagar sedan. Skötte han Mrs Lindsays övriga affärer?"

"Ja. Nyheten om hans död gick mig förbi. Jag har varit så upptagen av den här Revellhistorien att jag förträngt allt annat. Ser ni något samband?"

"Det är det vi försöker få fram. Tack skall Ni ha, Mr Farber."

52EC Fläskis Shinwell står bakom disken när vi kommer in på The Raven & The Rat. Vi ställer oss vid barens tomma ände och väntar på att Fläskis skall komma bor till oss. Efter en kort stund ställer han ned en sejdel öl åt oss var.

"Vad kan jag hjälpa er med, grabbar?"

"Har Du hört något om de så kallade Themsenmorden?"

"Lite. Två av offren var stamkunder här. Cyril Maude och Curtis Twiggs. Samma typer bägge två."

"Twiggs?"

"Japp, Twiggs. Han som polisen tror är Leo Shephard. Twiggs och Maude var kompanjoner i Moriartys gäng. Det sägs att de var Morans pojkar, gorillor. Twiggs var en spets; Maude en skällare."

"Spets? Skällare?"

"Spets är en kniv. Skällare en pistol. De var ett hårt par."

"Någonting om varför de mördades?"

"Nej, ingenting. Efter att Maude mördats gick ryktet att Moran sökte Twiggs. Ingen anledning. Moran behöver inte ge någon."

"När såg Du dem för sista gången?"

"Natten då Maude mördades. Han och Twiggs satt vid sitt vanliga bord i hörnet och drack middag. Kring åtta kom Moran in, pratade med dem några minuter och gick sedan. De drack snabbt ur sina sejdlar och gick de med."

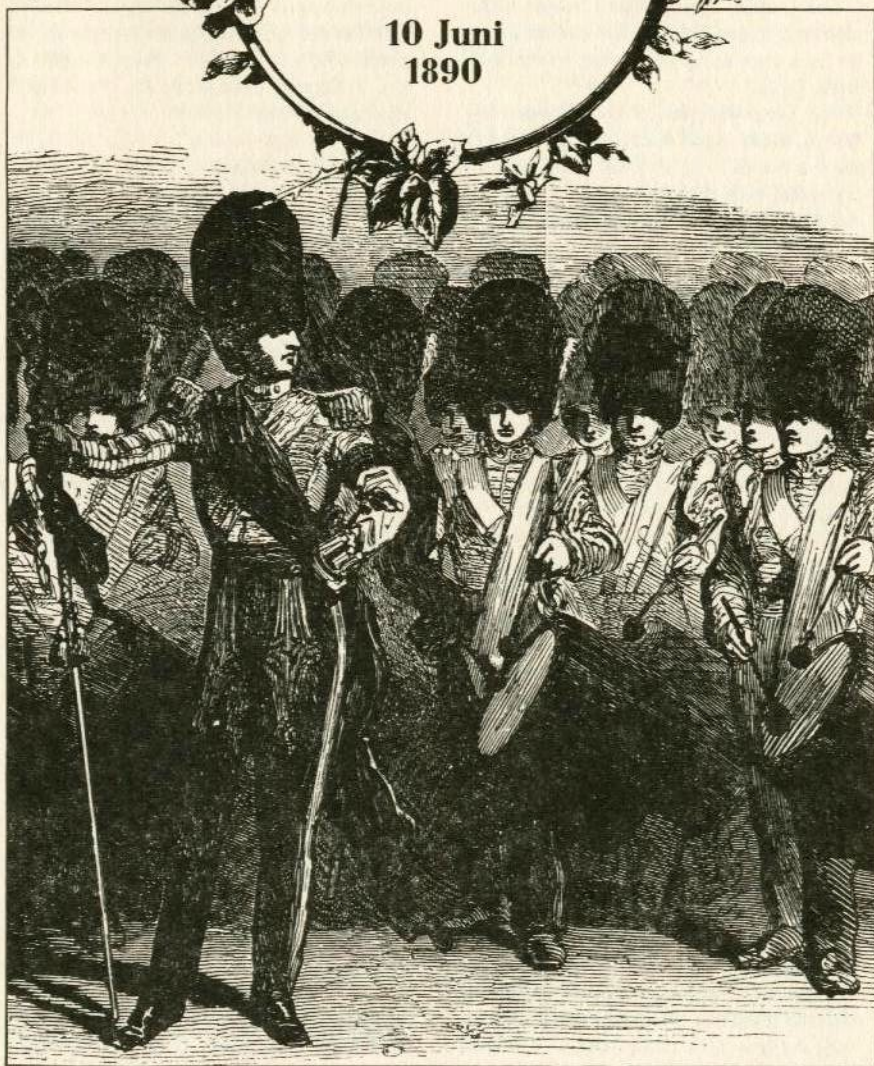
"Tack, Fläskis."

"Det är bara att säga till."

FALL 8

TENN-SOLDATENS FALL

10 Juni 1890

2SE Peter Dudleys yrke, som han vid 77 års ålder fortfarande ägnar sig åt, är uppenbart vid första ögonkastet. Den smutsiga randen över pannan, sotet under naglarna och på hans kläder — långt läderförkläde och byxor — säger oss att han är sotare.

"Å' hur kan ja' hjälpa'rej, sjefen?"

Vi förklarar vad det är vi söker och Dudley bjuder in oss.

"Ja' har just slutat, så ja' e' lite rufsig. Sitt ner. Martha!"

Mrs Dudley, lika skör som hennes make är robust, kommer in från det andra rummet. På hans uppmaning börjar hon servera förfriskningar.

"Ja' hörde om general'n. Kände han inte förstås. Hade ingen orsak att vilja se honom råka ut för nå't, tontin eller inte tontin. Men jag måste vara lite' filosofisk. Ja' e' yngst nu, så ja' har störst chans å' hänga kvar längst."

3SE När vi kommer in på Bridge House Hotel råder ganska stor oreda. Av mumlet i folksamlingen förstår vi snabbt att ett mord har begåtts. Vi känner igen konstapel Shook vid foten av trappan och går fram mot honom.

"Hur i all världen fick ni höra talas om det? Kroppen hittades ju bara för tio minuter sedan."

Vi förklarar att vi bara råkade vara på hotellet i ett annat ärende, för att träffa en viss Pierre Matin.

"Jamen, det är just honom som de har haft ihjäl!"

Vi ber honom släppa fram oss vilket han gör, om än motvilligt.

"Andra våningen", ropar han efter oss. "Hörrö Du! Vem sa' nå't om Dig? Tillbaks — och var inte uppkäftig!"

Vi tränger oss fram genom ytterligare en hop som samlats på andra våningen för att kunna tala med polisen som står framför rum 228. Vår tur håller i sig, ty Wiggins känner konstapeln och han släpper in oss. Vi kommer in lagom för att höra en tredje polis förhöra portieren.

"Han tog in på hotellet den åttonde. Eh, han var fransman. I morse, eh, kom han ned med två brev som skulle postas." Närheten till liket gör honom uppenbarligen nervös.

"Brev till vem?"

"Jag vet inte, men han pekade på dem och frågade var Brick Street och Pont Street låg i förhållande till hotellet."

"Vem fann kroppen?"

"Eh, det gjorde jag. Jag kom för att lämna ett telegram."

Konstapeln plockar upp ett telegram som ligger på skrivbordet. "Det här telegrammet?"

När portieren nickar bekräftande rynkar polisen pannan över telegrammet. "Hmm. Här står det 'Upplysningarna fortfarande värdefulla. Möt mig. Wells Osborn, Norgate & Co, förläggare.' Vad skulle det kunna vara för upplysningar?"

"Jag har ingen aning."

"Har Ni sett någon misstänkt individ i krokarna?"

"Ja sir, eller nej, det vill säga, eh, en storväxt man med främmande brytning, rysk tror jag, frågade för flera timmar sedan efter M Matin. Jag svarade att han var inne och att det bara var att gå rakt upp — "

"Jaså det gjorde Ni minsann?"

"Tja, ja sir. Han var välklädd och, eh, uppförde sig väl och jag tänkte inte så mycket på det just då. Det dröjde inte länge förrän mannen kom ner. Han sprang nästan. Jag såg honom försvinna genom ytterdörren och ropa efter en droska."

"En stor man, minsann. Tja, av allt att döma stryptes den här med bara händerna."

Konstapeln avfärdar portieren och kastar en lång blick på Pierre Matins kropp.

"Synd att mördaren inte fick in hela foten där", säger han och pekar på det kullvälta bläckhornet som ligger på golvet.

Förövaren har uppenbarligen trampat i bläcket men bara med en tå. Spåren, sådana de nu är, blir svagare ju närmare dörren mördaren kommer och försvinner helt vid tröskeln.

"Hallå, vad är det här?" säger polisen medan han letar genom den dödes tillhörigheter.

Han visar oss ett pass i namnet 'André Matin'.

4SE Vi hittar Booth Lacey på London Bridge Station, där han kör

sin gamla enbent-enarmad-och-enögd variant. På samma sätt som vi själva gjorde utanför The Red Boar, går folk fram till honom, ryser till och lägger en slant i hans hink. Hans utseende och hans röst är så ömkansvärda att folk nästan köar för att gå förbi honom.

Wiggins glider fram till honom och viskar något i hans öra. Laceys obetäckta öga vidgas av rädsla. När Wiggins tar honom i armen för att leda bort honom börjar Lacey snabbt prata på med tanke på de församlade givarna.

"Bjuda hem mig på middag, herr'n! Herr'n e' ett helgon. Hur ska' ja' nå'nsin kunna återgälda Er?"

De försvinner bakom en pelare och vi följer efter.

"De hade Du väl inte gjort, polar'n? Tjalla på mig inför alla männskorna?"

"Allt som skulle krävas vore att svänga runt Dig och visa remmarna som binder upp ett ben och en arm."

"Dom skulle ta livet av mig."

"Utan tvivel. Nåväl, jag antar att Du vet att general Armstead är död."

"Vem är han?"

"Lacey", säger Wiggins med skymten av ett hot i stämman.

"All right, all right. Ja, det vet jag."

"Var var Du klockan tio i morse?"

"Jag, eh... jag var i St Mary's.

"Du! I kyrkan!"

"Jag svär. De delar ut bröd och soppa varje morgon klockan halv tio. Jag är alltid där. Prästen kan gå i god för mig."

"Vi skall nog fråga honom."

"Gör det bara."

"Javisst ja, Lacey", säger Wiggins och återtar mynten vi gav honom utanför The Red Boar, "om Du vet vad som är bäst för Dig, så hittar Du något annat att göra i fortsättningen."

23SE

Booth Laceys värdinna misstänker starkt att vi är fordringsägare.

"Han e'nte här. Å' Ni får venta på Er tur i alla fall."

När vi gjort klart att vi söker Lacey i andra ärenden än att få räkningar betalda, berättar hon villigt att vi troligen hittar honom på puben The Red Boar.

"Han håller väl på me' nå'n plan eller idé, de' gör han säkert. Ja' står bara ut me'n av ett skäl. Hans morbror. Vet ni'nte vem hanses morbror e'? De' e' ju kapten Juergens, ev av de där som har en lott i tontinet. Booth kryper alltid för'en. De' e' hanses stora plan just nu."

31SE

Lloyd Shoemaker visar oss sin enkla våning. Det är tydligt att det är länge sedan han hade någon form av åhörarskara, så han är mycket förtjust i vårt sällskap.

"Langdale Pike sade att Ni skulle kunna hjälpa oss."

När vi nämner Pikes namn smalnar Shoemakers tunna läppar och ögonen får en hård och fientlig blick. Det är en knappt synbar reaktion men den räcker för att vi skall kunna ana att övergången från Shoemaker till Pike som allt societetsskvallers outtömliga källa inte var trevlig, i alla fall inte vad Shoemaker angår.

"Och hur mår Langdale nu för tiden?" frågar han i en ton som klart visar att han hoppas att svaret skall innehålla nyheten om någon dödlig sjukdom.

"Åh, han mår fint", säger Wiggins till Shoemakers djupa besvikelse.

"Vi undrade om Ni skulle kunna rannsaka Ert minne och berätta litet för oss om general Farnsworth Armstead och omständigheterna kring hans giftermål med Mary Fitch."

"Jag kan göra bättre än så." Med det svaret drar han undan en gardin och avslöjar ett litet utrymme. Där står trälådor staplade, vilka innehåller papper, minnessaker, brev och tidningsurklipp. Han letar några ögonblick och drar sedan fram en tjock mapp. Medan han bläddrar genom den och dammet flyger åt alla håll, börjar han tala.

"Såvitt jag minns var lord Fitch angelägen om att gifta bort sin dotter. 'Auktionera ut' vore kanske ett bättre uttryck. Jag vet faktiskt inte hur general Armstead kom in i bilden. Låt det räcka med att trots ett aktningsvärt rykte som utsvävande sälle, var Armsteads karriärmöjligheter goda och det tycktes räcka för lord Fitch. Flickans bror var mycket negativt inställd till tanken och gjorde vad han kunde för att hejda äktenskapet.

Strax efter det att förlovningen eklaterats stationerades Armstead i Frankrike. Det var då brodern kom till mig med upplysningar om en affär Armstead hade med en ung fransk flicka. Han hade hört talas om den via vänner på kontinenten... ah! Här har vi det."

Han visar oss ett brev adresserat till Malcolm Fitch.

"Som ni ser innehåller inte brevet något utöver rykten och antydningar om skandaler, inga namn. Jag företog mina egna efterforskningar och fann att den franska flickans efternamn var Arneau och dessutom att flickan var gravid. När jag gick till tidningarna med dessa fakta vägrade de trycka dem. Lord Fitch hade uppenbarligen förekommit mig."

"Tack så mycket, Mr Shoemaker."

34SE Framför The Red Boar går vi förbi en stackars varelse med en arm, ett ben och ett öga.

"Hjelp en gammal sjöman att tillbringa sina återstående dagar i land lite bekvemare...Tackar så mycke', herrarna, tackar så mycke'. Klirret av slantar i hinken gör hjertat så gott."

Inne på puben frågar vi bartendern om han sett till Booth Lacey.

"Inte idag."

"Tja, här har Ni några shilling så att den gamle sjömannen därutanför kan få en sejdel och lite mat", säger Wiggins.

"Gammal sjöman? Enögd, enbent, enarmad?" frågar han försiktigt.

När Wiggins nickar bekräftande rusar bartendern ut från disken och springer svärjande mot dörren.

"Borta, och tur för'en", säger bartendern när han återkommer.

Vi vet inte hur vi skall reagera på ett så kallsinnigt beteende och Wiggins skall just säga någonting när bartendern börjar tala.

"Enögd, enbent, enarmad, i helvete heller! Det där var ju Lacey, och han har alla delar i behåll, lika mycket som ni och jag!"

"Menar Ni att det var en förklädnad?"

"Klart det var. Nu är han säkert nere vid London Bridge Station och försöker lura fler omisstänksamma människor."

2SW Vi får tag på Langdale Pike under en lugn stund på Societetsklubben. Han har med andra ord inga anhängare omkring sig när vi kommer in och Pike blir därför mer än lycklig över att kunna lägga ut texten för oss.

"Den gode generalen gifte sig till en aktningsvärd förmögenhet när han tog Mary, lord Fitchs ogifta ungmö till dotter, ur lordens händer. Marys bror, den nuvarande lord Fitch var emot partiet från början och det råder fortfarande avsevärda spänningar mellan honom och generalen. Det är lustigt att tänka sig att de gör affärer ihop. Ser ni, Mary innehade en mängd olika aktier gemensamt med brodern. När hon dog ärvde generalen allt. Armstead och lord Fitch omfamnade varandra, affärsmässigt sett. Åh, så livet kan ställa till det.

Generalens anspråk på ryktbarhet härrör sig från hans berömda konstsamling, möjliggjord tack vare Marys pengar och hans bok, vilken avslöjade ett antal andra konstsamlare för allmänhetens ögon, något som de flesta av dem helst velat slippa.

Hans bok orsakade en hel del uppståndelse vill jag lova. Inte alla samlare som nämndes, kom nämligen över sitt byte på sätt som tålde att redovisas. Carson Cabot, en förhållandevis välkänd juvelsamlare, antastade en gång Armstead därför att boken ifrågasatt på vilket sätt Cabot kommit över en rubin som en gång tillhört Katarina den Stora. Jag skulle inte alls vara förvånad om Cabot satt på Polstjärnan, huvudinslaget i generalens 'reviderade upplaga'."

"För att återgå till generalens äktenskap, vet Du varför Malcolm Fitch var emot det?"

"Jag har för mig att det hade något att göra med generalens rykte som kvinnokarl. Såvitt jag förstår var han ganska vild i sina yngre dagar. Det där var naturligtvis för många år sedan och jag känner inte till alla detaljer. Om ni är intresserade kan ni fråga min lysande företrädare, Lloyd Shoemaker."

Vi tackar Pike och lämnar honom.

5SW Lomax svarar utan ansträngning på våra frågor. "Tontin kommer från namnet Lorenzo Tonti, den napolitanske bankir som införde systemet i Frankrike på sextonhundratalet. Slaget vid Waterloo ägde rum den 18 juni 1815. Det kallas så därför att det ägde rum nära staden

Waterloo i Belgien. De förenade brittiska och preussiska styrkorna besegrade Napoleons armé. Det blev hans sista och allvarligaste nederlag."

8SW Vi väntar tålmodigt i gästrummet på att Mycroft Holmes skall dyka upp. Han kommer, tränger sig igenom dörren och sätter sig mitt emot oss. Vi förklarar varför vi har kommit. "Ja, ja — ett fascinerande litet fall. Det innehåller en variant på det gamla temat att döda någon för hans pengar, ty i det här fallet kunde offret bara bli rikt genom att överleva. Om mördaren dödade honom för pengarna så bedrog han sig. Nej, motivet ligger helt säkert utanför de finansiella angelägenheternas sfär. Det är jag övertygad om."

13SW Kommissarie Lestrade ger oss en kylig blick. "Har inte ni någonting annat att göra än att slösa tid på att lägga er i polisens arbete? Nåväl, slösa ingen tid på det här fallet, därför att vi har allt under kontroll. Vi har sammanställt en lista på misstänkta. Vi kommer att förhöra dem en efter en om deras alibin, och den som inte har något är mördaren. Ganska vetenskapligt tycker jag." Innan vi kan göra bort oss genom att ställa den, besvarar Lestrade vår fråga. "Nej, ni får inte se vår lista på misstänkta. Försvinn nu."

När vi har gått frågar Wiggins, "Varför är han så ovillig att samarbeta efter att han har bett Holmes om hjälp?"

"Lestrade är en mycket lynnig person. Och dessutom är vi inte Holmes. För Lestrade är vi fortfarande bara gatpojkar."

22SW När vi tyst kommer in i H.R. Murrays laboratorium förvånas vi över att se honom i en inbillad duell med ett arkivskåp. Med värjan i handen parerar och stöter han med förvånansvärd skicklighet; arkivskåpet tycks inte reagera. Det är först när han lyckats slå ner en liten flaska på golvet och välta en stol som han lägger märke till oss. Han rodnar. "Jag var en ganska hygglig fäktare i mina dar", säger han och försöker återfå sitt förtroendeingivande yttre. "Och, förstår ni, i och med att jag är så otränad och, eh, med en så fin värja i handen, den gamla känslan, tja, ni måste förstå."

Wiggins skrattar. "Vi kommer inte att skvallra på Er — var inte orolig. Jag måste dock säga att Ni verkligen är vig för någon i Er ålder."

Murray sticker fram hakan och försöker platta till sitt yviga vita hår. "Så gammal är jag inte", säger han defensivt.

Wiggins skrattar hjärtligt på nytt och kommer slutligen till saken. "Vi kom hit med anledning av fallet Armstead. Kan jag förutsätta att detta är värjan han höll i sin hand när han dog?"

"Ja, det är just vad det är", säger Murray och håller upp den så att vi kan betrakta den. "En fin fransk värja, minst 70 år gammal. Den gav dess värre inte särskilt många ledtrådar. Övre halvan var dammig hela vägen vilket tyder på att den inte använts på ganska lång tid. Fästet var fortfarande fuktigt av svett. Jag upptäckte en sak på spetsen här", säger han och sticker oavsiktligt fingret på den vassa udden, "som, vid närmare undersökning visade sig vara nytt blod. Det var bara en liten mängd — han kan inte mer än ha rispat sin motståndare. Och det, Waggins, är den enda upplysning som kan utläsas av detta... vackra..." och på nytt börjar han sin skenfäktning, "... konsthantverk. Garde!"

På väg ut genom dörren undviker Wiggins stöten och ropar, "Wiggins, sir. Wiggins."

39SW "Jag medger att jag tycker mycket illa om Armstead", säger lord Fitch. "Han var en lymmel och en knöl som gjorde min syster olycklig. Jag protesterade länge mot bröllopet, men min far vägrade lyssna på mig. Tyvärr var Mary inte av den tilldragande sorten som har tjogtals uppvaktande kavaljerer, långt därifrån. Hon var, som min far uttryckte det, 'i allvarlig fara för att raskt avancera till gammal ungmö, om han inte gjorde någonting åt det'. Och därför arrangerades deras förlovning strax innan Armstead sändes på uppdrag i Frankrike. Under det året fortsatte jag att argumentera mot äktenskapet. Jag hade knutit ett antal vänskapsband under min rundresa på kontinenten och jag bad dem sända all eventuell information de hade om

Armsteads osmakliga agerande. De sände regelbundna rapporter om hans utsvävande liv, hans alkohol och kvinnovanor med mera. Till slut blev det någon sorts skandal med en ung fransyska av god familj inblandad. Men trots dessa belägg vägrade min far upplösa förlovningen. Jag gick till och med så långt som att ge tidningarna historien i hopp om att försätta de inblandade i ett ohållbart läge, men min far hörde talas om det och använde sitt inflytande för att stoppa en publicering.

Ni måste förstå att jag ansåg att de skador jag, genom att offentliggöra en sådan skandal, skulle åsamka min syster, i det långa lopppet skulle vara det mindre onda. Jag var på den tiden förvissad om att äktenskapet var ett misstag och så visade det sig också bli."

"Får vi fråga varför Ni inte kom till Ert möte med generalen i morse?"

"Min fru insjuknade hastigt. Jag tillkallade doktor Ainstree och väntade tills han anlände vid tiotiden."

"Tack, lord Fitch, för att Ni tog Er tid med oss."

53SW Vid dörren till Mr Cabots bostad möts vi av hans betjänt Harris, en mager man med skräckslagna ögon. I händerna håller han en stövel och en putstrasa.

Carson Cabot tar emot oss i sitt arbetsrum. Han är klädd i en välsittande dyr kostym. Faktum är att allt kring honom och hans hem är dyrt. Den storväxte mannen sitter bakom sitt skrivbord, lutar sig på armbågarna och betraktar oss ovänligt över de två stora händer som knäppts under hakan. När vi kommer närmare ändrar han plötsligt ställning och tar ett kuvert från skrivbordet och stoppar ned det i en låda.

"Vad kan jag göra för er, mina herrar?"

Vi förklarar vad vi håller på med och frågar var han varit under morgonen.

"Harrison, tala om för de här människorna att jag varit hemma hela morgonen."

"Ja, sir... Mr Cabot har varit hemma hela morgonen."

"Där ser ni", säger Cabot, reser sig upp och börjar gå mot oss. Plötsligt kastar han en blick mot sina fötter och hejdar sig. Han drar sig tillbaka bakom skrivbordet och säger, "Harrison, visa dem ut."

När vi väl kommit ut frågar Wiggins om vi lade märke hur Cabot plötsligt hejdade sig när han började komma fram bakom skrivbordet.

"Jag tror jag vet varför han hejdade sig", säger Wiggins. "Mannen var påklädd och ändå bar han tofflor på fötterna."

54SW I hopp om att någon på ryska ambassaden skall kunna hjälpa oss, frågar vi om några ryska medborgare under de senaste dagarna har anlänt till London.

Vi får veta att greve Rostov anlände den åttonde dennes och att han tagit in på de Keyser's Royal Hotel.

59SW En féliknande, silverhårig herre möter oss i ambassadens mottagningsrum och presenterar sig som Jean Paul Gérade. Han tar oss till ett litet kontor där vi kan tala ostört.

"M'sieur", inleder vi, "Ni kände general Armstead sedan hans tjänstgöring vid École Militaire, inte sant?"

"Ja, generalen — han var ju bara kapten på den tiden — var en i en grupp engelska officerare som sändes till vår krigshögskola. Vi sände i vår tur en grupp franska officerare till er krigshögskola i Sandhurst. Jag utsågs att vara generalens guide, så att säga, under hans tid där. Vi logerade tillsammans och tillbringade all tid i varandras sällskap under ett helt år. I sådana lägen brukar folk antingen bli de värsta fiender eller de bästa vänner. Lyckligtvis blev resultatet det senare."

"Hur skulle Ni vilja beskriva generalen på den tiden?"

"Generalen var en ganska elegant herre. Jag skulle vilja hävda att när han var i tjänsten så fanns det ingen mer hängiven officer i den engelska armén — hans kunskaper i miltärhistoria var imponerande. Men utom tjänsten, tja, där var det en helt annan sak." Han ler plötsligt brett. "Jag fruktar att generalen var ganska hängiven treenigheten 'Vin, Kvinnor och Sång,' ehuru inte precis i den ordningen. Jag var ganska förbluffad av hans, skall vi säga uthållighet.

Jag, en fransman, kunde inte hålla jämna steg med honom. När jag beklagade mig över att han ställde mig och mina landsmän i skuggan när det gällde kärleksfrågor, skrattade han och sade att det berodde på att vi inte hade ett 'Hästansikte' som sporrade oss. Ser ni, strax innan generalen lämnade England hade han förlovat sig med en Mary Fitch, sedermera Mrs Armstead. Det var henne han givit den olyckliga beteckningen 'Hästansiktet'. Det var enbart ett konvenansäktenskap. Det skulle ge generalen en social ställning och en avsevärd förmögenhet. Han betraktade sin vistelse i Frankrike som ett sista tillfälle att roa sig innan Hymens band knöts 'kring hans hals' som han uttryckte det."

"Så det fanns ingen särskild kvinna i generalens liv på den tiden?"

"Märkligt nog fanns det en, även om jag aldrig fick veta vad hon hette. 'Min lilla blomma', kallade han henne. Jag minns en morgon, mitt i natten i själva verket, nära slutet på hans tjänstgöring, när generalen väckte mig. Det var tydligt att han inte hade kommit i säng ännu och han var lätt påverkad. Han ville att jag skulle stiga upp och rida ut på landet med honom. Jag sade åt honom att försöka få lite sömn, reveljen var bara litet mer än en timme avlägsen. När jag på detta sätt vägrade satte han sig på sin säng och pratade något kryptiskt om löften som måste hållas och löften som inte kunde hållas. Till slut föll han baklänges på sängen och suckade, 'Min lilla blomma'. Jag skall aldrig glömma djupet av den sucken — '*Ma fleurette*', sade han."

"Träffade Ni generalen ofta under de år som gått?"

"Nej, i själva verket inte alls. Vår vänskap upprätthölls helt och hållet per korrespondens. När jag kom till London förra veckan, åt vi middag på Rule's och gick sedan för att se den den franske skådespelaren Phillipe Arneau uppträda. Generalen sade att min närvaro, parat med franskan som talades på scenen, påminde honom om forna dagar. Det var i själva verket första gången på fyrtioett år som vi var i varandras sällskap."

"Kom ni överens när ni träffades på nytt?"

"Oh ja. Generalen var på utmärkt humör."

"Tänkte han på någonting särskilt? Verkade han orolig?"

"Nej, inte alls. Han skämtade friskt om det förestående tontinfirandet på Langham. Ack, han förutspådde till och med att han skulle överleva de andra lottägarna och vinna. Han var också mycket entusiastisk över några nya upplysningar han fått rörande Polstjärnan. Han skulle träffa någon den här veckan, en av mina landsmän om jag inte missminner mig, som skulle ge honom upplysningarna. Om något, så såg han fram emot det mötet."

"Vad avsåg Ert möte med honom i eftermiddag?"

"Det avsåg att två gamla vänner skulle träffas på nytt för att äta middag och prata. Jag har svårt att tro att min gode vän är borta."

4NW Systrarna Thomas; Anita och Claire, hälsar oss med varma leenden välkomna till sitt hem. De är söta och rara och lika som två bär.

"Oh, var så snälla och kom —"

"In och sitt ner. Vi får så sällan —"

"Besök."

Vi känner oss som om vi betraktade en tennismatch. Vi slår oss ned, småpratar några minuter och förklarar till slut varför vi har kommit och ställer våra frågor.

"Kände ni general Farnsworth Armstead?"

"Vi antar att han var på den senaste årsdags- "

"Middagen, men vi tror inte att vi någonsin —"

"Mötte honom. Vi tyckte att det var så tråkigt att höra talas om —"

"Hans död. Det var verkligen sorgligt."

"Vad skulle ni göra med tontinpengarna?"

"Vi har inga släktingar i livet så det finns ingen att — "

"Lämna dem till. Vi skulle säkert ge dem —"

"Till Fågelskådarnas förening."

Vi tillbringar ytterligare några trevliga minuter med dem, avböjer deras vänliga erbjudande om fläderbärsvin och går.

7NW Vi anländer till Cobbetts bostad och förs in i vardagsrummet, där vi inväntar Jenny Cobbett.

"Hur kan jag stå till tjänst?" frågar hon när hon sveper in i rummet.

Hon är en förtjusande dam i övre fyrtioårsåldern, klädd i en mycket enkel men elegant taftklänning. Innan vi hinner besvara hennes fråga med våra egna frågor har hon sagt till tjänstefolket att bjuda oss på förfriskningar.

Wiggins försöker balansera en bit tårta i ena handen och en kopp te i den andra samtidigt som han kommenterar en vacker porslinssamling i ett glasskåp.

"Min man har en mycket förfinad smak. Han kräver att få omge sig med vackra, sköra ting. Så snart han har avslutat sitt arbete kommer han hit."

"Arbete?"

"Wentworth är poet, bokstavligt talat. Han arbetar med sin konst varje dag från klockan tio till klockan ett på eftermiddagen. Han missar aldrig en dag. Om världen gick under vid middagstid skulle Wentworth inte veta om det förrän klockan ett."

Medan hon talar slår en magnifik klocka. Inom mindre än en halv minut kommer Wentworth Cobbett ut ur sitt arbetsrum och ansluter sig till oss. Han hälsar på sin fru med en kyss på kinden och ställer sig sedan till vårt förfogande.

"Kände Ni general Armstead?"

"Hade inte han en av tontinlotterna?"

"Jo, det stämmer. Han mördades i morse."

"Det är ju fruktansvärt."

"Det ökar Er svärfars möjligheter att vinna."

"En skrämmande tanke, inte sant. Att glädjas åt någons död för att man själv skall tjäna därpå?"

11NW Vi anländer till Princess Theatre där *Vive l'Empereur*, en pjäs om Napoleons liv uppförs av den franska teatertruppen Arneau. Pjäsen har nått stora framgångar under sin begränsade tid i London och det står en lång kö av människor som försöker få biljetter till de två sista föreställningarna innan truppen återvänder till Frankrike.

Vi tar oss bakom scenen för att träffa truppens direktör, Gervais Arneau, farbror till truppens huvudskådespelare och grundare, Phillippe Arneau. Han är en kort, satt man i femtiofemårsåldern som gör yviga gester vilka uttrycker en passionerad karaktär. Han är mycket stolt över sin brorson och närmast svämmar över av beröm för dennes skicklighet.

"Ah, men ni måste se Phillippe spela! Han är en trollkarl, ett underverk! Vidden av hans talang är sannerligen *magnifique*! Han lyckas spela kejsar Napoleon från 26 års ålder till hans sista dagar på St Helena! Ni skulle vara övertygade om att det är fem skådespelare som spelar rollen, men åh nej, det är bara Phillippe som åldras inför våra ögon!"

Medan han talar, för han oss längs korridoren till Phillippes loge.

"Det krävs givetvis åratals träning och utbildning för att en sådan skådespelare skall uppstå. Men vid 48 års ålder är Phillippe kontinentens älskling!"

"M'sieur Arneau är 48 och Ni är hans farbror?"

"Ha, ha. Jag är bara åtta år äldre än Phillippe men jag lovar att jag är hans farbror. Det tycks som om familjen Arneau har en tradition av sena ankomster. Phillippes far var tjugotre år äldre än jag och Phillippes stackars syster", och så pekar han på en daguerrotyp av en ung kvinna, "var elva år äldre än han."

Bredvid fotot av systern står ytterligare ett av en äldre kvinna. Båda har ett svart band som går snett över det övre högra hörnet.

"Ja, de är bägge döda. Systern sedan många, många år under tragiska omständigheter. Phillippes mor fick tas in på ett hem — hon vägrade helt enkelt tro att hennes dotter dött. Vi hörde från hemmet så sent som i förra veckan att hon också gått bort. Det skakade Phillippe ordentligt, rörde upp minnen från det förflutna skulle man kunna säga. Och hans agerande fick lida. Men han är helt återställd. Jag har aldrig sett honom mera lysande än han var igår kväll. Ni måste se honom spela, det måste ni! Faktum är att om ni väntar här skall jag ordna biljetter åt er."

"Kan Ni säga oss var Phillippe Arneau befann sig i morse?"

Monsieur Arneau betraktar oss förvånat, men svarar, "Han befann sig på National Gallery. Men varför frågar ni?"

I samma ögonblick bär två arbetare in en koffert i logen. Monsieur Arneau slår ut med händerna och utbrister, "Nej, nej, *mes amis*! Den kofferten skall till truppens logi på Grand Hôtel!"

Han vänder sig mot oss och rycker på axlarna som om han ville säga 'Vad skall man göra?.' Därpå säger han, "Vänta så skall jag ordna biljetterna."

Vi har inte nämnt vårt syfte under hela samtalet. Vi känner oss en smula skyldiga över att ha fått våra upplysningar under falska förespeglingar och beslutar därför att diskret försvinna innan Monsieur Arneau återvänder.

18NW Sam Parsons viskar att han inte hört från "Ni vet vem", på en vecka.

26NW "Tror ni att han kommer att tycka om den?" frågar Mrs Guilfoyle.

Wiggins tar försiktigt i sjöskumspipan och svarar jakande.

"Det hoppas jag verkligen. Marshall är så bestämd när det gäller hans pipor, men det är vår tionde bröllopsdag och jag vill ge honom något särskilt."

27NW I det armsteadska hemmet finner vi att polisen spärrat av huset och det är bara efter att högljutt och påträngande ha nämnt kommissarie Lestrades namn som vi lyckas slippa in.

Vi kommer in i en stor hall där en del av generalens konstsamling finns. På en pedestal står en vas av alabaster. Ett kort berättar att den en gång tillhört Alexander den Store som fick den som tribut av en egyptisk prins. I en glastäckt nisch ligger ett jadehalsband som en gång ägts av Augustus Caesars maka Livia. Sammanlagt finns det omkring femton föremål i hallen. Inget av dem tycks rubbat.

I dörren till arbetsrummet möts vi av generalens betjänt och före detta kalfaktor, David Sennett. Vår bedömning att han är jämnårig med generalen, eller med andra ord i sjuttioårsåldern, grundar sig mer på hans vita hår och väderbitna ansikte än på några yttre tecken på skröplighet. Han är i själva verket smal och atletiskt byggd — det kräver ingen större fantasi att föreställa sig att hans fyrtio år gamla uniform fortfarande passar honom perfekt. Han står rak som en laddstake och det är bara ögonen som visar några känslor; de är röda som om han gråtit. Han går utan problem med på att visa oss bostaden.

Arbetsrummet är ett mycket stort rum utan möbler med undantag för skrivbordet i rummets andra ände. Till höger om oss, mellan två bokhyllor, står en glasförsedd monter vars översida krossats. I montern står ett diorama med omkring tvåhundra soldatmodeller. På väggen ovanför hänger fanor, sablar, en husardolma och annan militärutrustning.

"Generalen kallade väggen för sin 'Waterloovägg,'" förklarar Sennett. "Det här är minnen från det stora slaget. Och, givetvis, tontinlotten."

Lotten, snarare ett stort intyg, är inramad och hänger i ögonhöjd bland de övriga attiraljerna.

"Det var där jag fann generalen", säger Sennett. "Lutad över dioramat. Han måste ha krossat glaset med värjfästet."

"Vad visar dioramat?"

"Det avbildar det sista stora brittiska anfallet som svepte fransmännen från slagfältet vid Waterloo. 'Järnhertigen', som ju hertigen av Wellington kallades, svänger sin hatt som tecken till framryckning. Hallå där!"

Sennett pekar på figuren som föreställer Wellington. Medan alla andra figurer rycker fram mot betraktaren, är Wellingtons gestalt vänd åt andra hållet, med andra ord så att den rider mot väggen.

"Det var märkligt!" säger Sennett. Han skall just vända den rätt när vi varnar honom för att rubba någonting i rummet innan polisundersökningen är avslutad.

På väggen mitt emot 'Waterlooväggen' hänger två korslagda kavallerifanor. Ovanför dem, kanske tre meter upp, hänger en ensam värja. Ett dammönster på väggen korsar den och antyder att en pendang saknas.

"Det var den värjan som generalen hade", förklarar Sennett.

En stol som annars står bredvid skrivbordet för besökare har ställts vid väggen

under värjan. Svaga fotavtryck smutsar stolsitsen.

Flera handskrivna sidor, den reviderade upplagan av hans bok Erövrarnas skatter, ligger strödda över generalens skrivbord. Sennett berättar för oss att generalen arbetade med den när besökaren kom. Just de här sidorna behandlar juvelen Polstjärnans historia. De följer ädelstenen från den tid då den ägdes av Napoleons bror, till en ryss, greve Rostov, som övertog den år 1872 och från vilken den stals 1887. Bredvid manuskriptet ligger ett brev från Pierre Matin. Det säger endast att han är beredd att avslöja den nuvarande ägarens namn i utbyte mot den överenskomna summan. Upplysningar och pengar skall utväxlas på Bridge House Hotel klockan tio på förmiddagen den elfte.

En anteckning i generalens almanacka avseende morddagen är också av intresse — 'kl 13, franska ambassaden.'

"Generalen skulle träffa en gammal vän, Jean-Paul Gérade", säger Sennett. "M Gérade var instruktör på École Militaire när generalen sändes till Frankrike år —48."

"Följde Ni med generalen till Frankrike?"

"Oh ja. Jag har varit hos generalen i nästan 45 år."

Slutligen står där ett litet inramat fotografi av en kvinna med bistert utseende.

"Salig Mrs Armstead", säger Sennett.

Sennetts ton är fientlig och vi frågar honom varför.

"Tja, sir, man skulle kunna säga att Mrs Armstead och jag aldrig kom överens. Man skulle kunna säga att Mrs Armstead aldrig kom överens med någon, inte ens med generalen."

"Så det var inte ett kärlekspar?"

"Nej, sir. Lord Fitch höll på att få en gammal ungmö-dotter på halsen och generalen, tja sir, han såg det som ett sätt att avancera, både socialt och i karriären. Det var ett rent affärsförhållande, ingenting mer."

"Men visst måste väl någonting ha uppstått mellan dem? Varför skulle generalen annars ha hennes bild på sitt skrivbord?"

"Det ställdes faktiskt fram för att reta Mrs Armsteads bror, den nuvarande lord Fitch. Ser ni, en stor del av Mrs Armsteads förmögenhet och därmed även generalens, bestod av aktier i olika bolag. Hennes bror har också aktier i dessa bolag. Vare sig de tyckte om det eller inte, och tro mig, det gjorde de inte, så var lord Fitch och generalen kompanjoner. Lord Fitch skulle ha träffat generalen i morse, men han kom aldrig. I vanliga fall befinner sig bilden i nedre vänstra lådan."

"För att återgå till händelserna i morse — kan Ni beskriva besökaren?"

"Det var en kort, äldre man. Han bar en svart cape och bar på en väska. Jo, han stödde sig på en käpp."

"Uppgav han inget namn?"

"Nej, han bad bara att få träffa generalen och överlämnade ett brev som han antydde skulle få generalen att vilja ta emot honom."

"Såg Ni brevets innehåll?"

"Nej, men kuvertet var gulnat av ålder och var adresserat med en mycket vacker handstil till 'Kapten Armstead — 12:e Husarerna', generalens gamla regemente. När han läste det blev han mycket blek. Därpå bad han mig med mycket dämpad röst att släppa in den främmande herr'n."

"När Ni till slut tog Er in i arbetsrummet genom de franska fönstren så var dörren till arbetsrummet fortfarande låst, inte sant?"

"Ja, det stämmer."

"Trädgården omges av en 2,5 meter hög mur och enda vägen in i eller ut ur trädgården är genom huset, inte sant?"

"Ja, antingen genom köksdörren eller genom dessa dörrar."

Vi tackar honom och beger oss därifrån.

33NW Wells Osborns värdinna berättar att han inte är hemma.

"Ni hittar honom på Norgate & Co."

36NW När vi kommer in på Marshall Guilfoyles — direktören för Langham Hotel — kontor är han upptagen med att slå in ett litet paket. Han ber oss sitta ned och vänta på att han skall bli färdig.

"Så, mina herrar. Hur kan jag stå till tjänst?"

"Skulle Ni vilja berätta litet för oss om banketten som planerats till den 15, årsdagen av slaget vid Waterloo?"

"Ja, det är ju egentligen mera för tontinet än för slaget, men förberedelserna fortskrider."

"Men det här är väl ändå ett stort evenemang för hotellet? Ni låter inte så upphetsad av tanken."

"Jag är inte upphetsad. Det kanske är bra för hotellet men jag ser det bara som en mängd arbete för mig själv och personalen. På tal om det ber jag er ursäkta mig ett ögonblick."

Han rycker åt sig en käpp som hänger över stolsryggen och haltar fram till dörren. Där ropar han åt en assistent, frågar om det ena eller det andra, skakar på huvudet över svaret och återvänder till oss.

"Uppriktigt sagt blir jag bara glad när det är över. Bara en massa nonsens och dumheter."

Vi frågar efter några detaljer kring bankettens ceremonier, tidtabell och så vidare. Han svarar i en uttråkad ton som dessutom är något vass.

Vi lämnar Guilfoyle och delar på oss för att prata med några ur personalen. När vi sammanstrålar vid hotellingången har Wiggins en del intressanta nyheter. Det verkar som om Guilfoyles far innehade en tontinlott och att han dog av en märklig olycka på en golfbana.

"En förlupen boll träffade Guilfoyle senior i nacken. Vidare anlände vår Mr Guilfoyle — som alltid kommer klockan tio prick varje morgon — i morse klockan 10.45. Dessutom kom hans droska västerifrån, från Wigmore Street i stället för som vanligt norrifrån, från Oxford Circus."

40NW Försäljaren på juvelerarfirman Rowlands & Frazier är mer än besviken över att vi inte kommit för att köpa hans varor. I själva verket betraktar han oss ilsket i hela trettio sekunder innan han besvarar vår fråga.

"Marshall Guilfoyle köpte en liten safirring till sin fru i morse. Han nämnde att det var en bröllopsdagspresent."

46NW Vid 82 års ålder är Robert Juergens nästan helt förvisad till sin stol. Han kan linka omkring med hjälp av en käpp, men bara korta avstånd. Han är en knarrig och klarspråkig individualist och vi finner att även om kroppen är svag så är anden snabb och energisk.

Den forne sjökaptenen visar oss flera skickligt utskurna modellfartyg som han byggt.

"Det här är *Belinda*", säger han och pekar på en modell av en fyrmastad skonare med alla segel stärkta och satta. "Mitt första befäl år '38. Ett fint och vädertåligt fartyg var hon... Det här är Raven. Gud vad hon var snabb!"

"Kapten, kände Ni general Armstead?"

"Faktum är att vi satt bredvid varandra vid det senaste ståhejet år —65. Femtioårsdag och allt sån't strunt. Vi började prata och fann att vi hade gemensamma intressen — han med sina tennsoldater och jag med mina skepp. Vi hade båda rest mycket, vi utbytte lögner om våra äventyr i fjärran land, med tonvikt på romantiska erövringar. Han förde de franska fröknarnas flagg. Jag drog en lans för kinesiska damer. Jag gillade honom och jag hoppas att de får tag på skeppsråttan som dödade honom och hänger honom ordentligt."

"Har Ni träffat generalen sedan banketten 1865?"

"Nix."

"Får vi fråga om vilka planer Ni har för tontinpengarna om Ni skulle vinna dem?"

"Jag tänker spendera allt jag kan och ge resten till Sjömännens Fond."

Han drar på munnen åt någonting och förklarar.

"Jag har en nevö, en systerson. Han heter Lacey. Han är mycket omtänksam om min hälsa, en riktig stövelslickare. Han är min enda levande släkting och han tror sig vara min arvinge. Ha, ha. Jag har inte gjort ett dyft för att få honom att tro någonting annat. Han är en slashas som aldrig uträttat ett hederligt dagsverke i hela sitt liv. Om jag skulle överleva de andra och påträffas nästa morgon med skallen inslagen så skall ni gå på Lacey. Han kommer garanterat att ha klubban i handen."

5WC Vid Centrala Hyrstallarna delar vi på oss för att se om vi kan hitta en kusk som körde kring Hyde Park-Brick Street-Green Parkområdet vid 10.15-

tiden i morse och som minns en gammal man som hade bråttom.

När vi sammanstrålar för att jämföra våra anteckningar har ingen hittat vår man, trots att flera kuskar var i området vid den rätta tidpunkten.

"När jag nämnde vårt problem för en grupp pojkar", säger Wiggins, "sade en av dem att om vi letade efter någon som hade bråttom på andra sidan sta'n så kunde han hjälpa oss. Han sade att han plockade upp någon sådan i morse utanför Bridge House Hotel och körde honom till de Keyser's."

14WC Disraeli O'Brian kan inte finna några andra upplysningar om någon av de överlevande tontinlottsinnehavarna. "De som levde innehållsrika liv, har dött som ett resultat av det. De överlevande har levt länge därför att de i allmänhet levt skyddade liv."

17WC På Somerset House finner vi följande upplysningar:

Robert Juergens, född 1808. All egendom testamenterad till Sjömännens Fond.

Anita och Claire Thomas, födda 1810. All egendom testamenterad till Fågelskådarnas förening.

William Rowland, född 1811. Inget testamente.

Peter Dudley, född 1813. All egendom testamenterad till hustrun Martha.

Farnsworth Armstead, född 1815. All egendom testamenterad till grundandet av Armstead-stiftelsen, en inrättning som skall ägnas åt studiet av militärhistoria.

22WC Det är först efter ett telefonsamtal till kommissarie Lestrade som direktören för Grand Hôtel låter oss söka igenom Phillippe Arneaus rum.

När vi väl kommit in finner vi snabbt käppen. Skickligt infälld i handtaget finns en knapp, vilken när man trycker på den skiljer handtaget från käppen. Ett svärd sitter i handtaget och passar elegant in i käppskidan.

Efter ytterligare några ögonblick finner vi ett gulnat kuvert adresserat till 'Kapten Armstead — 12:e Husarerna'. Brevet inuti lyder:

Käraste,

Jag står inte ut med smärtan längre. Jag hatade Dig när Du lämnade mig, men barnet – vårt barn – lindrade smärtan och dämpade hatet. Nu är mitt barn dött – det oskyldiga offret för vår synd. Jag är ingenting. Jag står inte ut med smärtan. Jag älskar Dig.

Jag älskar Dig fortfarande

Fleurette

32WC Dr Ainstree bekräftar att han verkligen kallades till lord Fitchs bostad i morse.

"Jag fick meddelandet på min mottagning omkring klockan nio. Jag anlände vid tiotiden. Lord Fitch mötte mig i dörren."

36WC En våldsam giktattack dämpar visserligen William Rowlands jovialiska humör, men förjagar det inte helt.

"Jag har legat så här i två veckor nu, men jag har bara mig själv att skylla enligt doktorn. Det är all den där feta maten, säger han. Jag fruktar att jag är lite för förtjust i mycket fet mat." Han klappar sin runda mage för att visa vad han menar.

"Så Ni kan inte röra Er särskilt mycket, då?"

"Kan inte röra mig alls, till min betjänts förtret. Han måste skjutsa mig från rum till rum, stackar'n."

"Om Ni skulle vinna tontinet, vad skulle Ni då göra med alla pengarna?"

"Ha, ha. Se där har vi en fråga som jag ställt mig varje dag de senate tjugo åren. Hittills har jag inte lyckats besvara den."

"Vi läste i tidningen i förra veckan att Ni har två söner i Amerika och en dotter i London."

"Ja, det stämmer. Pojkarna gör affärer ihop i New York. Min dotter är gift med en fin grabb, Wentworth Cobbett."

"Kände Ni general Armstead?"

"Tja, inte personligen. Jag kände givetvis till honom. Fruktansvärt med hans död. Själv hoppas jag få dö i min säng."

41WC Wells Osborn på Norgate & Co berättar om general Armsteads reviderade upplaga av *Erövrarnas Skatter*.

"I mars fick vi ett brev från Pierre Matin i Paris, adresserat till generalen. Vi vidarebefordrade det till honom. Två dagar senare kom generalen till oss med nyheten att brevets författare visste var den fantastiska diamant som kallas Polstjärnan, och som en gång tillhört Joseph Bonaparte, Napoleons bror, befann sig. Han antog att upplysningarna var äkta ty brevet innehöll en detaljerad beskrivning av hur ädelstenen stals från sin siste kände ägare, greve Rostov, en ryss. Det innehöll dessutom detaljer om tid och plats för försäljningen till den nuvarande ägaren som faktiskt var den som beställde stölden, en engelsman.

Generalen var mycket angelägen om att få med kapitlet om diamanten i den reviderade upplagan av hans bok. Den enda anledningen till att ett sådant kapitel uteslutits i den första upplagan var därför att den sista länken i kedjan saknades.

Vi var för vår del mycket angelägna om att ge ut en sådan reviderad upplaga. Första upplagan orsakade en hel del uppståndelse bland allmänheten. Ser ni, många av skatterna erövrades faktiskt med alla tillgängliga medel, lagliga eller inte, av sina nuvarande ägare. Många av dem hade hemligheter att dölja. När dessa hemligheter avslöjades blev det en ganska avsevärd sensation. Ju fler stämningar för ärekränkning som nådde oss, desto bättre sålde boken. Vi förutsåg en liknande skandal i fallet Polstjärnan, varför vi genast gick ut med tillkännagivandet i *The Times*.

Så snart vi hade gjort det, började breven strömma in. Några gladdes helt enkelt åt nyheten, andra förhandsbeställde exemplar av boken och några, givetvis anonyma, förutskickade generalens död om boken gavs ut på nytt."

"Fanns det något mönster i de breven? Verkade de komma från en och samma person?"

"Nej, även om vi i och för sig aldrig sparade dem för jämförelser, utan bara brände dem så fort de kom in."

"Har Ni haft någon kontakt med Pierre Matin?"

"Jag visste att han var i staden för att träffa generalen. Jag har en växel på £ 5000 klar. När jag fick höra talas om generalens död telegraferade jag till M'sieur Matin att hans upplysningar fortfarande var av intresse för oss."

19EC Kyrkoherden i St Mary's är en timid liten man med ett strålande leende som försäkrar oss att han känner Booth Lacey sedan länge.

"Givetvis ber vi för denna världens olyckliga, men vi kan också ge dem en smula styrka av mera världslig art. St Mary's Soppkök grundades på den principen. Varje morgon klockan 9.30 öppnas våra dörrar för dem som är mindre lyckligt lottade än vi själva. En tallrik soppa och en brödkant är inte mycket, det vet jag, men vi gör så gott vi kan."

"Och Ni säger att Booth Lacey är här varje morgon?"

"Utan undantag. Ser ni, då han bara har en arm behöver han hjälp med att bära sopptallriken till bordet. Och den hjälpen, den är det alltid jag som ger."

23EC På Bank of England får vi träffa Mr Robert Laine som är ansvarig för tontinkontot.

"I den ursprungliga insamlingen kom det in strax över en miljon pund. Ungefär 600.000 fördelades genast till veteranerna från slaget vid Waterloo och givetvis som provisioner till försäljarna, banken med mera. Med sjuttiofem års ränta har de ursprungligen 300.000 pund som fanns kvar, vuxit till strax under tre miljoner."

30EC På *The Times* kontor föreställer Henry Ellis oss för Edward Quimby som rapporterat om tontinhistorien.

"År 1865 stod *The Times* som värd för en 50-års bankett. Då fanns det 204 överlevande, av vilka 78 kom till London för att närvara. Nu finns det bara sex överlevande, förlåt mig, fem sedan general Armstead dött."

Han visar oss en lista över de överlevande och deras släktingar:

Robert Juergens — systerson, Booth Lacey

Claire och Anita Thomas — inga släktingar

Peter Dudley — fru

William Rowland — fru; två söner som bor i New York, U.S.A.; dotter, Jenny, gift med Wentworth Cobbett.

31EC På de Keyser's Royal Hotel får vi veta att en rysk herre, greve Rostov och hans betjänt bor i svit 408. En snabb hissfärd för oss till fjärde våningen och en kort promenad leder oss till grevens dörr. Vår knackning besvaras av en lång, kraftigt byggd man som visar in oss i vardagsrummet.

Där sitter greven och dricker te. Han är en bräcklig gammal man, vilket framgår ännu mer när jätten intar sin plats vid hans sida.

"Kommer ni från polisen?" frågar greven med förvånansvärt kraftig röst.

"Väntar Ni på polisen?"

"Ja, det gör vi. Vladimir berättade för mig att hans samtal med André Matin, som reser i sin döde bror Pierres namn, var föga givande då han var död när Vladimir anlände."

"Och Vladimir hade ingenting att göra med hans död?"

"Han försäkrar mig att han inte hade det."

"Varför gick han för att träffa André Matin?"

"Det hade att göra med en viss värdefull ägodel som stals från mig för några år sedan av brodern Pierre. Jag var i Paris när jag hörde att general Armstead avsåg att revidera sin mycket intressanta bok och ha med ett kapitel som handlade om den ägodelen. Jag kom till London för att träffa honom. Under tiden fick jag veta att André Matin också befann sig i London och insåg att han var källan till generalens kunskap. När jag fick höra att generalen var död hade jag inga andra möjligheter än att träffa Matin. Jag sände Vladimir, en gammal mans ben, för att tala med honom."

"Tack så mycket, greven. Ni har varit alltför vänlig."

35EC Quintin Hogg sitter med sina fötter på skrivbordet och rycker på axlarna.

"Jag är rädd att jag aldrig hört talas om general Armstead förrän i april i år. Och enda anledningen till att jag lade märke till namnet var att det nämndes i samband med Polstjärnan. Ser ni, det var en otroligt värdefull diamant som en gång ägdes av en rysk greve, Rostov, om jag minns namnet rätt. Under andra halvåret 1887 stals den från greven. En fransman vid namn Pierre Matin misstänktes för stölden. Han hade ett internationellt rykte som juveltjuv, även om ryktet enbart grundades på spekulationer. Han greps aldrig med bytet, så att säga, men han hade en förmåga att synas i närheten av några av de mest uppseendeväckande stölderna. Strax innan Polstjärnan stals blev han sedd i S:t Petersburg.

Nästa intressanta händelse som berör Pierre Matin är att några månader senare påträffades hans kropp i Themsen. Han var strypt till döds. Brottet löstes aldrig och diamanten påträffades inte heller."

36EC Vi får veta att Edward Hall är i rätten och kommer att vara där hela dagen.

38EC Sir Jasper Meeks berättar att generalen dödades av en svärdsstöt genom hjärtat.

"Det var en uppåtriktad stöt."

39EC Vi får veta att Robert Laine inte är hemma utan på Bank of England.

52EC På The Raven & the Rat visar Fläskis Shinwell en stor griffeltavla med namnen på tontinlottsinnehavarna antecknade. Bredvid var och en står oddsen och en rad andra namn. General Armsteads namn är överstruket.

"Jag blev mycket ledsen när jag fick höra talas om general Armsteads död, tro mig. Jag hade satsat mina pengar på honom."

Han pekar på tavlan där hans namn står efter Armsteads.

"Jag skulle litat på mina instinkter och satsat på någon av damerna."

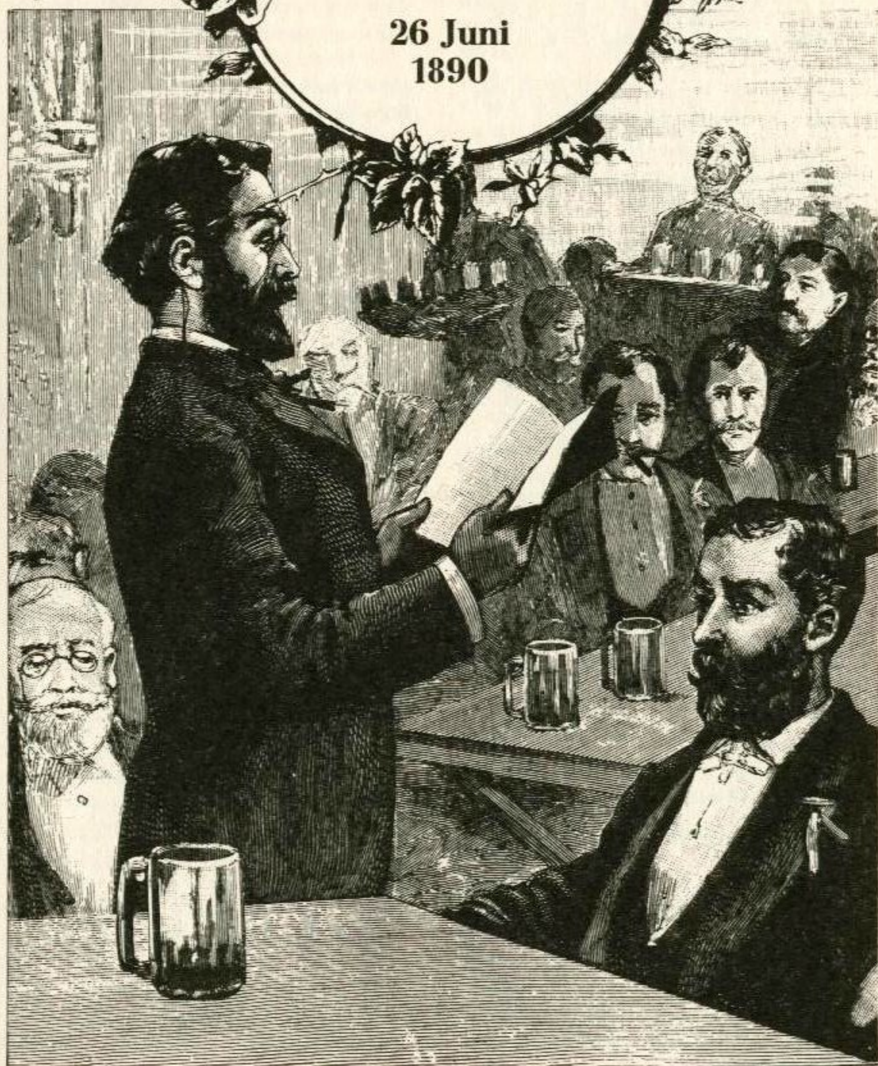
"Kapten Juergens verkar inte ha särskilt många som tror på honom, trots oddsen 25:1."

"Äsch, det är bara Booth Lacey och hans polare och det är egentligen ett känslomässigt vad. Juergens är Laceys morbror, förstår ni."

FALL 9

DEN FÖRBINDLIGE ADVOKATEN

26 Juni
1890

15SE Portieren på Knight's Arms Hotel ler ett vällustigt leende när vi frågar honom om Melvin Tuttle. Det kostar dock en eller två shilling innan han blir talför.

"Ja, han hade ett rum här. Lämnade det för två, tre veckor sedan. Han var verkligen en kvinnokarl, det är säkert. Bara snygga kvinnor, dessutom."

2SW "Visst kan jag tala om herrarna Sloane, Swathmore och Cartwrights sällskapsliv, men vem skulle vara intresserad av att lyssna? De är ju så genomgående tråkiga."

Langdale Pike läppjar elegant på sin sherry, lutar sig tillbaka och suckar.

"Nåväl, om ni insisterar. Sir Sidney inbjuds till och går på alla förnäma sociala tillställningar. Jag använder begreppet 'förnäma' i dess rätta sammanhang, trots att vissa skulle hävda att det används ironiskt. Henry Swathmore, en mycket tilldragande och mycket eftersökt ungkarl — jag skulle här kunna tillägga ordet 'övertygad' — närvarar bara vid sådana tillställningar som är nödvändiga för firmans prestige. Whitney Cartwright är den bortglömde äkta maken. Han skickar vanligtvis sin fru, en ytterst förtjusande kvinna, i sitt ställe. Hon eskorteras i allmänhet av någon av firmans yngre medarbetare."

"Har Du i det sammanhanget hört talas om en Mr Tuttle?"

"Oh ja. Ser ni, Mrs Cartwrights följeslagare, alltid unga män, växlade ständigt. I själva verket kan jag inte påminna mig om någon som åtföljde henne två gånger i rad. Det vill säga, fram till dess att Mr Tuttle övertog eskorttjänsten. Ja, de var givetvis ytterst diskreta, men folk började prata. I viskningar, naturligtvis."

"Hade Mrs Cartwright och Tuttle ett förhållande?"

"Ack, jag kan bara gissa. Om de hade det, så tog det slut för ungefär tre månader sedan. Sedan dess har Mrs C. återgått till att i dämpad ton cirkulera bland kontorspersonalen. Faktum är att Tuttle alltid tycktes mig vara en streber, vilket ger deras förbindelse mer otrevliga aspekter."

3SW Genom att i någon mån överdriva vår ställning — vi påstår nämligen att vi arbetar med en utredning för Scotland Yards räkning, lyckas vi prata oss förbi dörrvakten på Kriterieklubben. Wiggins upprepar vår överdrift för klubbens direktör, Mr Neville Gibson, och det tycks tina upp hans något kyliga yttre.

"Mr Cartwright har förvisso varit här ända sedan igår", säger Gibson. Han lutar förtroligt sina 195 centimeter mot oss. "Han har hållit sig på sitt rum hela tiden. Måltider har sänts upp då och då och whiskykaraffer har sänts upp regelbundet."

Vi påtalar vikten för Mr Gibson av att vi får tala med Mr Cartwright och han för oss till dennes rum.

Vår knackning på dörren besvaras efter några ögonblick av en mycket rufsig man i övre femtioårsåldern. Han är liten och korpulent, det silvergrå håret är okammat och ögonen är kraftigt blodsprängda.

"Mr Cartwright, vi har kommit för att ställa några frågor till Er rörande mordet på Melvin Tuttle."

Han stirrar ett ögonblick med blinkande ögon på oss och visar sedan att vi skall stiga på. När vi går förbi honom griper han tag i Wiggins arm för att hejda honom. Hans ögon spärras upp av skepsis när dimman ett ögonblick lättar.

"V-vaad sa' Ni?! Mordet på Melvin Tuttle?!"

När vi nickar bekräftande snubblar han iväg och sjunker ned i en stol som han griper efter likt en drunknande man som griper efter en vrakspillra.

"Skulle Ni kunna förklara varför Ni lämnade kontoret så hastigt igår?"

"Personligt", mummlar han. "Jag fick en lapp... mycket otrevligt."

Han gestikulerar mot byrån. Där finns en nästan tom whiskykaraff, en revolver och en lapp. Han protesterar inte när Wiggins tar upp den maskinskrivna lappen och läser:

Allt hon behöver har Mrs C
Pälsar, juveler och även M.T.
Maken har jobb
Och hustrun sin lek
& Så går världen sin gång

Utan någon uppmaning från vår sida börjar Mr Cartwright tala.

"Jag var givetvis helt blind... Men meddelandet gjorde allting klart. Alla antydningar och vinkar jag såg men inte förstod blev klara och begripliga... Jag var så uppslukad av mitt arbete... Jag gick hem för att tala med min hustru men hon var inte hemma. Ju längre jag väntade, desto mer försvann modet att konfrontera henne. Jag kände mig arg och ledsen och skyldig på samma gång. Jag tog vapnet ur skrivbordet och hamnade på något sätt här... Kunde dock inte använda det... Vet min fru att Tuttle är död?"

"Ja."

"Hon måste känna sig mycket ensam nu."

"Hon bad oss säga Er att hon älskar Er och att hon skall gottgöra Er."

"Kanske", säger Cartwright och reser sig upp, "kanske vi kan gottgöra varandra."

5SW Den enda bok vi finner som ens nämner kinabär är *Sammanställning över mina favoritgifter* av H.R. Murray, vilken givetvis inte säger oss något utöver vad han redan personligen berättat.

8SW Dörrvakten på Diogenesklubben berättar att Mycroft Holmes gick ut med sin bror för att tag sedan och inte sade när han skulle återvända. "De verkade ha bråttom."

13SW Konstapel Lane är en artig ung man som redan lagt fram innehållet i Tuttles skrivbord i väntan på vår ankomst.

I en mapp ligger en hög papper vilka vid en hastig genomläsning visar sig innehålla detaljer om ett textilkontrakt. De består av korrespondens mellan olika företag och juristbyrån, samt omfattande förklaringar till affärsrättens mera fördolda aspekter.

Där finns vidare en nyckel märkt 'Bells Badinrättning' — det är uppenbarligen nyckeln till ett klädskåp.

Där finns också sex biljetter till en föreställning på Drury Lane- teatern den nionde april. Två av biljetterna är rivna, de övriga fyra är orörda.

Där finns två nästan identiska medaljonger. Den ena bär inskriptionen 'Till min älskade A.S. — M.T.' och är inte särskilt värdefull. Den andra, med inskriptionen 'Till min älskade V.M. — M.T.' är av rent guld snarare än guldöverdragen och är smyckad med diamanter i form av ett hjärta. Konstapel Lane berättar att den senare medaljongen fortfarande var presentförpackad när den togs från Tuttles skrivbord. På en lapp i botten av asken står det 'J.W. Benson, Ltd.'

Där finns två förvaltningsmappar, en för British Museum och den andra för en Richard Mainhart. Båda två upptar listor på egendomar, aktier, obligationer, etc, som ägs av klienten, liksom en lista över löpande köp och försäljningar. När vi flyttar på dem faller ett papper ut. Där står en rad siffror, '42, 87, 112' och orden 'Chancery Lane — 2:a våningen — Disraeli O'Brian.' När vi undersöker dokumenten närmare upptäcker vi att siffrorna betecknar ett antal egendomar som vid olika tillfällen ägts av de båda klienterna.

Slutligen hittar vi en räkning för ett rum på Knight's Arms Hotel, på Hampton Street 15. Att döma av dess storlek tycks det vara en månadsavgift.

22SW Vi blir allt vanare vid den murkna trappa vi går nedför för att komma till professorns laboratorium. "Vi har kommit i samband med de föremål som Scotland Yard lämnade in för analys. Tobak, pipa, kola, te, kakor."

"Te och kakor? Jag hoppades på någonting stadigare, åtminstone fish and chips! Nåväl, var snäll och ställ det där borta."

Det tar ytterligare ett ögonblicks förklaring innan professorn inser att vi inte har kommit med hans middag.

"Jaså, kommissarie Lestrade! Varför sade ni inte det? Jag har rapporten härborta, Woggins. Kom in, kom in."

Professorn leder vägen till en alkov som utgör hans kontor och börjar gräva genom pappershögar, tabeller, diagram och anteckningar som alla ligger i en hög på ett jättestort skrivbord. Vad som för oss tycks vara rena villervallan är för professorn ett effektivt arkiveringssystem ty inom några sekunder har han hittat det eftersökta papperet.

Han överlämnar det med ett självbelåtet leende. Dessvärre är det oläsligt för oss — bara en rad kemiska formler och procent-

satser av typen "Kola — C12 H22 Olja — 93%."

"Professorn, kan Ni översätta det här i lekmannatermer? Fann Ni gift i något av proverna?"

Dr Murray rycker lätt irriterat till sig rapporten igen. I likhet med de flesta experter tycks det som om han blir förtvivlad på dem som finner hans specialområde obegripligt och som därmed inte förstår att uppskatta honom till fullo.

"Kolan och tobaken är exakt vad de utger sig för att vara, nämligen kola och tobak. Teet innehåller däremot mycket små spår av gift, 0,004 gram för att vara exakt, men intressant nog uppvisade koppens kant en betydligt högre koncentration. Dessutom påträffades samma dödliga kant längs kanten efter tuggan i kakan och på pipskaftet. Kakan var i sig inte förgiftad."

"Vilket gift var det, professorn?"

Utan att svara sträcker han sig över skrivbordet och drar ner en bok från hyllan. Den visar sig vara hans egen *Sammanställning över mina favoritgifter*, London, 1848. Han bläddrar fram några sidor och ger den sedan till oss.

Där står: "Kinabär (melia azedarach) är ett träd som växer i varma tropiska zoner och bär väldoftande purpurfärgade blomvippor följda av svagt gula bärliknande frukter omkring en centimeter i diameter; fruktens mjuka kött innehåller ett förlamande nervgift. När det renats till kristaller och intages räcker 0,05 gram för att ta livet av de kraftigaste män. Hjärtat stannar omedelbart och definitivt. Inget känt motgift finnes. Giftets närvaro kan upptäckes genom dess svagt syrenliknande doft."

"Var får man tag på ett sådant gift, professorn?"

"Tja, jag skulle tro att ett av de få möjliga sätten att få tag på 'kinabär' är genom att bli god vän med en inföding från Söderhavet."

"Det är alltså inte lätt tillgängligt i London."

"Nej."

"Tack för att Ni tog Er tid med oss, professorn."

"Fyra och fyrtiotre", säger han efter att ha kastat en blick på sitt fickur.

"Eh... just det, tack", varpå vi går.

24SW

Banks Featherstone, en herre med ett visst midjemått, lutar sig bakåt i stolen och svarar med uttråkad röst.

"Swathmore sköter alla mina affärer. Han lägger fram pappren och jag skriver på dem."

25SW

På Chichester Street 25 kommer Charles Goode till dörren på sin betjänts begäran.

"Melvin Tuttle?" säger Goode. "Aldrig hört namnet förr. Är ni säkra på att ni har rätt adress?"

"Bor det någon här vid namn Ginny?"

"Här finns ingen med det namnet. Ni måste definitivt ha fått fel adress."

Dörren stängs och vi skall just medge vårt nederlag och gå när en ung kvinna lutar sig ut från ett fönster i gatuplanet och påkallar vår uppmärksamhet. Wiggins lämnar oss och går mot henne medan han sveper av sig hatten. Samtalet blir kort. Hon drar sig in igen och Wiggins återvänder till oss.

"Det där var Emily Goode, dotter i huset. Hon ville inte berätta omständigheterna men det tycks som om den här adressen bara var en brevlåda för brev från Tuttle till Emilys goda väninna, Virginia Monroe."

43SW

Vi anländer till det monroeska residenset och får veta av betjänten att Miss Virginia Monroe är indisponibel och inte kan ta emot någon. När vi förklarar att vi håller på med en mordutredning och har anledning att tro att Miss Monroe kan ha värdefulla upplysningar, ber betjänten oss vänta. Det tar bara några ögonblick innan John Monroe kommer till dörren.

Han är en lång, mager man i övre fyrtioårsåldern, ytterst värdig till sitt yttre och sitt uppförande. Han ber oss genast att stiga på, snarare av en önskan att få bort oss från tröskeln och utom nyfikna grannars synhåll än på grund av någon verklig gästfrihet.

"Vad är det för prat om ett mord? Och hur kan min dotter vara inblandad?" frågar han i bestämd ton.

Vi hinner knappt börja förklara förrän han avbryter. "Tuttle! Den sprätten! Jag visste väl att han skulle råka illa ut. Han träffade

min dotter av en slump för några månader sedan och hade mage att presentera sig! Han hade dessutom den otroliga fräckheten att komma hit och be om min dotters hand. Jag kastade ut karlen och så var det med det. Min dotter har inte varit i kontakt med honom sedan dess, det kan jag försäkra er!"

"Det är inte sant, far."

Miss Virginia Monroe står högst upp i trappan. Hennes långa blonda hår är rufsigt och hennes ögon bär spår av långvarig gråt. Hon känner uppenbarligen till Tuttles död och den kunskapen ger henne mod att bekänna för fadern.

"Mel och jag möttes nästan varje söndag i St James Park och brevväxlade regelbundet. Så snart han uppnått den ställning Du krävde skulle vi ha gift oss. Så sent som i förra veckan blev han delägare i firman."

Hennes underläpp börjar darra men hon lyckas behärska sin sorg. Hon går mot oss och sträcker fram en svart anteckningsbok.

"Jag tror att den här kan vara av en viss betydelse för er", säger hon och ger den till oss.

Medan vi kastar ett öga på den samtalar Miss Monroe och hennes far i viskningar. Vilka Mr Monroes känslor för Tuttle än var så är hans medkänsla med dottern djupt känd. Hans enda tanke är att hjälpa henne.

Anteckningsboken innehåller en detaljerad lista över affärstransaktioner. På en slumpmässigt vald sida står det:

Tomt 42:	
Metcalf till G. Hamilton	2000
G. Hamilton till Livingston	1500
Livingston till British Museum	2500
British Museum till Metcalf	2000
Tomt 48:	
British Museum till Livingston	800
Livingston till Featherstone	200
Tomt 54:	
Mainhart till British Museum	2000
British Museum till Livingston	1200
Tomt 55:	
Bank of England till Metcalf	3000
Metcalf till Livingston	600
Livingston till Mainhart	3000

Vi mumlar en ursäkt för vårt intrång och försvinner tyst.

44SW "Mr Swathmore sköter alla mina affärstransaktioner. Jag betalar Sloane, Swathmore & Cartwright en avsevärd summa för att de skall bekymra sig om det åt mig."

"Tack så mycket, Mr Metcalf."

50SW Cedrick Livingston avfärdar sin betjänt med en kort nick och visar åt oss att sitta ned. Han fäster sina stålgrå ögon på oss och frågar vad vi vill i en ton som snarare påminner om en befallning än om en begäran.

"Är Ni bekant med Mr Melvin Tuttle?"

"Tuttle? Nej. Jo, vänta ett tag. Är inte han Swathmores assistent? Jag tror att jag har träffat honom en gång."

"Är Ni god vän med Mr Swathmore?"

"Knappast. Jag har gjort en del affärer med Sloane, Swathmore & Cartwright och Swathmore representerade firman. Vårt umgänge inskränker sig till ett antal formella sammanträden och två eller tre affärsluncher."

53SW Vid dörren till Mr Heathcliffs pelarförsedda stadsresidens möts vi av en betjänt. Han betraktar oss bakom välvda ögonlock och längs en lång näsa och frågar efter vårt ärende. Det verkar som om vårt svar knappt är godtagbart, ty det är med den allra största motvilja som vi visas in i hallen.

"Jag skall meddela Mr Heathcliff att ni har anlänt. Om ni skulle vilja vara så vänliga och vänta i biblioteket." Vid marmortrappans fot vänder han sig mot oss och säger ödesmättat, "Var vänliga och rör ingenting."

Tuktade stiger vi in i biblioteket. Det är ett jätteliky rum vars väggar täcks av böcker från golvet till det fyra meter höga taket. I mitten står ett långt mahognybord som putsats spegelblankt. Rummet är, och är avsett att vara, ytterst imponerande, ett intryck som förstärks av att inte en enda bokrygg brutits upp.

"Nå, hur kan jag stå till tjänst?"

Vi vänder oss om och får syn på en liten man i femtiofemårsåldern. Hans huvud är alldeles för litet för kroppen och hans händer

och fötter är också mycket små. Allt i allt gör han ett märkligt intryck.

"Mr Heathcliff, skulle Ni vilja ge oss några upplysningar om de kontrakt som dragits upp för Er och Era kompanjoner av firman Sloane, Swathmore & Cartwright?"

Mr Heathcliff vänder sig mot betjänten och exploderar: "Vad är det som pågår egentligen! De där kontrakten skulle vara topphemliga och nu verkar alla och envar känna till dem!" Han slår ut med sina små händer och vänder sig på nytt mot oss. "Äsch, det... jag antar att det inte gör någon skada längre.

Som jag berättade för den andra karlen åtog sig sir Sidney Sloane för omkring åtta månader sedan de mycket känsliga underhandlingarna för en sammanslagning mellan flera engelska och tyska textilföretag. När alla principalerna väl klargjort sina önskemål och behov och en överenskommelse uppnåtts, drog Mr Whitney Cartwright upp kontrakten för sammanslagningen. Som svar på era nästa frågor; ja, det var stora summor inblandade; nej, firman handhade aldrig några pengar direkt, undantaget deras arvode, givetvis, vilket jag kan säga er var avsevärt; och slutligen hade jag endast att göra med Mr Cartwright när det gällde kontraktet och medan jag visserligen blev förvånad när jag fick höra talas om Mr Swathmores inblandning, påverkade den inte kontraktens slutliga utformning. Jag skulle faktiskt gärna vilja att ni alla slog er ihop; det skulle säkert spara en hel del tid!"

"Den där 'andre karlen', sir? Vem var det?"

"Eh... Maitland, vad var det han hette?"

"En Mr Shylock Holmes, tror jag", svarar betjänten.

"Sher-lock!" rättar vi honom. "Mr Sherlock Holmes, privatdetektiven."

"Spelar ingen roll", säger Heathcliff. "Lång man, lustig mössa och kappa. Han verkade mer intresserad av kuvertet än av kontrakten. Luktade på det, verkade nöjd med dess doft och bad att få behålla det. Mycket märkligt. Och om det var allt så kommer Maitland att visa er ut." Mr Heathcliff vänder på klacken och går ut ur biblioteket.

På vägen ut frestas vi att välta en vas eller någonting ditåt, bara för att bekräfta Maitlands onda aningar. Vi lyckas dock behärska oss.

"Kom gärna igen", säger Maitland med uppriktigheten hos en Henrik VIII inför bröllopsaltaret.

56SW Sir Sidney Sloane framstår i sextiofemårsåldern i varje tum som den framgångsrike och välbärgade man han är. Han är klädd i en utsökt skräddarsydd kostym av fint tyg och utstrålar en elegans och charm som är utomordentligt imponerande. Denna, parad med hans nästan faderliga värme, gör det lätt att förstå varför han personligen är så betrodd som jurist och varför hans firma vuxit på bekostnad av betydligt anrikare konkurrenter. När vi visas in på hans kontor reser sig sir Sidney bakom ett massivt skrivbord av mahogny och ber oss sitta ned.

"Kom in, kom in. Det är fruktansvärt, helt enkelt fruktansvärt. En så trevlig ung man. Säg bara till på vilket sätt jag kan hjälpa er. Jag står helt till ert förfogande."

"Tack, sir Sidney. Kan Ni berätta något om Mr Tuttles befordran? Först till chefsposition och sedan till delägare."

"Jag är rädd att jag inte kan kasta särskilt mycket ljus över det ämnet, trots att jag har lovat att bistå er."

Han drar i sina enorma polisonger.

"Ser ni, för omkring tre år sedan överlät jag den operationella ledningen av firman till Swathmore och Cartwright. I väntan på min pension beslöt jag mig för att njuta frukterna av mitt långa arbete. Sedan dess har min enda uppgift i firman varit att verka som en sorts 'good-will ambassadör' skulle man kunna säga. Jag representerar med våra viktigare klienter. Jag är rädd att jag har blivit något av en societetshoppa på gamla da'r."

"Så då kände Ni inte Tuttle särskilt väl? Eller hans kvalifikationer?"

"Nej, jag kände honom bara ytligt. Tyckte att han var trevlig och väluppfostrad. Vad gäller hans kvalifikationer godtog jag Swathmores och Cartwrights ord om dem. Jag litar obetingat på deras omdöme."

"Skulle Ni kunna berätta för oss om Ert samtal med Mr Diggs när denne lämnade firman?"

"Givetvis. I korthet ansåg Diggs att han tjänat firman länge och väl och att Tuttles befordran var en allvarlig förolämpning mot honom. Jag var mycket förtjust i Diggs och visste att han var mycket skicklig i sitt arbete. Men som jag förklarade var detta Swathmores och Cartwrights beslut."

"Hotade Diggs Er eller Mr Tuttle på något sätt?"

"Oh, nej, nej, nej. Diggs var visserligen ganska arg och lade förvisso fram sina argument högljutt, men han var inte på något sätt otrevlig."

"Kan Ni berätta något om de kontrakt som Mr Tuttle arbetade med?"

"Tja, för omkring åtta månader sedan kontaktades jag av August Heathcliff, en framstående textilfabrikant. Han bad mig att personligen omhänderta förhandlingarna inför en internationell sammanslagning. Hans eget, fyra andra engelska företag och fem tyska företag var inblandade. Efter att det preliminära arbetet var klart överlämnade jag ärendet till Mr Cartwright som är en erkänd expert på affärsrätt. Tuttle bistod honom."

"Kan Ni berätta någonting om Mr Cartwrights plötsliga försvinnande?"

"Inte särskilt mycket, är jag rädd. Jag fick en lapp sent igår eftermiddag där det bara stod att Whitney begärde tjänstledigt av personliga skäl. Jag var medveten om att kontrakten skulle sändas ut med morgonposten och kallade in Tuttle för att bekräfta detta faktum. Han sade att det fortfarande var några små ändringar som skulle göras men att Mr Cartwright dragit upp riktlinjerna för dem. Han sade att om Miss Walker kunde stanna hos honom och avsluta litet maskinskrivning så skulle tidsgränsen klaras. Swathmore kom strax efter och erbjöd sig att arbeta över med Tuttle. Allting tycktes väl omhändertaget."

"Tack, sir Sidney."

87SW Försäljaren på Keene & Ashwell säger att han aldrig ens hört talas om kinabär.

8NW Mrs Porter är en imponerande kvinna i medelåldern. Det silvergrå håret är hopknutet i nacken och hennes dräkt är stram och modern; hennes sätt och ställning något stela. Vårt första intryck är bisterhet som inte spätts ut med något mildare karaktärsdrag.

Efter att ha frågat vad vi vill nickar hon kort och visar in oss i sin lilla lägenhet, där vi efter några ögonblicks samtal upptäcker att vårt första intryck är helt felaktigt. Hon är i själva verket mycket öppenhjärtig och till och med vänlig och definitivt beredd att tala om det ämne hon känner till bäst i världen — vad som händer på Swathmore & Cartwhright.

"Min man gick bort för femton år sedan, förstår ni, och sedan dess har firman blivit mitt liv... Frank var en rar man, något av en drömmare. Han gjorde leksaker."

Hon pekar mot ett skåp som dominerar en av lägenhetens väggar. Där står prov på hennes makes hantverk.

"Han tjänade aldrig särskilt mycket pengar, så därför var jag alltid tvungen att tjäna litet extra. Jag var sir Sidney Sloanes sekreterare på Brace & Kenton och när han beslöt sig för att starta eget, frågade han om jag ville följa med. Det var för tjugotvå år sedan."

Hon kastar en blick mot skåpet med ett längtansfullt leende på läpparna som tyder på att hon tänker på en privat och betydelsefull händelse.

"Men ni är säkert inte intresserade av att höra mig pladdra på om mig själv. Ni kom av ett helt annat skäl."

"Mrs Porter", frågar vi, "hurdan var egentligen Melvin Tuttle?"

"Tja, jag är säker på att alla skulle hålla med om att han oerhört förtjusande. Perfekt sätt, klädde sig alltid noggrant och elegant. Han var alltid angelägen om att vara till tjänst, men inte på något omaskulint sätt. Mina unga protegéer, Miss Walker och Miss Spring, blev helt betagna i honom — liksom många av våra klienter, i synnerhet de som tillhörde det svagare könet."

"Ni låter som om Ni inte höll med om den allmänna uppfattningen."

"Ja, jag måste medge en viss behärskning i min entusiasm för Mr Tuttle. Han tycktes mig vara, tja, beräknande. Bakom hans polerade och leende yttre kunde man ana en viss kyla. Ser ni, han sade och gjorde alltid exakt rätt sak. Något för perfekt tyckte jag

alltid."

När hon säger detta kastar hon en ny blick mot skåpet och vänder sig sedan åter mot oss.

"Men kanske", fortsätter hon med ett lättsammare tonfall, "är jag bara en gammal kvinna som störs av det faktum att Mr Tuttle aldrig använde sin utsökta charm på mig."

"Skulle Ni vilja beskriva omständigheterna när Mr Tuttle befordrades till ledningsnivå?"

"För tre månader sedan kallade sir Sidney in mig på sitt kontor och underrättade mig helt enkelt om förändringen. Han bad mig arbeta tillsammans med både Mr Diggs och Mr Tuttle 'för att underlätta omställningen till nya ansvarsområden så mycket som möjligt' som han formulerade det."

"Exakt vad utgjorde dessa nya ansvarsområden?"

"Tja, firman hade länge behövt några yngre delägare som skulle kunna fatta beslut rörande specifika frågor eller kontrakt utan att behöva rådfråga huvuddelägarna. Mr Diggs och Mr Tuttle flyttades upp till ledningsplanet för att markera dessa nya möjligheter.

"Känner Ni till hur det kom sig att just dessa två valdes ut bland tjugotre kandidater?"

"Nej, det gör jag tyvärr inte, men både Mr Swathmore och Mr Cartwright fattade beslutet gemensamt. Sir Sidney skall snart pensionera sig, förstår ni. Firmans löpande skötsel har sedan länge övergått i de övriga två kompanjonernas händer."

"Förvånades Ni av valen?"

"Inte alls i Mr Diggs' fall. Han var en klok och omtänksam man och en lysande jurist. Han hade arbetat här i elva år och ständigt haft lysande resultat. Mr Tuttle tycktes mig å andra sidan inte vara särskilt exceptionell. Jag vill dock gärna säga att han var en nitisk och noggrann arbetare. Icke desto mindre förvånades jag när han utsågs."

"Hur kan Ni, i ljuset av Er bedömning av de båda, förklara Mr Tuttles ytterligare befordran till delägare?"

"Det kan jag inte."

"Hur kom Diggs och Tuttle överens?"

"Deras förhållande var ganska spänt. Trots att han aldrig sade någonting är jag övertygad om att Mr Diggs ansåg att Mr Tuttles första befordran borde ha gått till någon mer erfaren och med större kvalifikationer. Sedan tillkom det ökade tryck som Mr Swathmore utsatte honom för. Helt plötsligt började han ständigt finna fel i Mr Diggs arbete och han gick till och med så långt som att kritisera honom inför de anställda, samtidigt som han framhävde Mr Tuttle som ett mönster för alla. Och så hade vi Miss Spring. Jag vill inte framstå som en skvallertant men Mr Diggs dolde inte på något sätt sina känslor för henne, känslor som, bör jag tillägga, Miss Spring inte tycktes besvara. Huruvida han hade rätt eller fel kan jag inte säga, men Mr Diggs såg Mr Tuttle som hindret mellan honom och Miss Springs känslor. Det förekom dock aldrig några öppna slitningar mellan dem."

"Sade Diggs någonting till avsked till Tuttle när han lämnade firman?"

"Nej, Mr Diggs avskedsord var enbart riktade till sir Sidney. I själva verket hade Mr Tuttle och Mr Swathmore redan gått ut för att äta lunch på Romanos."

"Hörde Ni något av Mr Diggs' samtal med sir Sidney?"

"Nej, det ägde helt och hållet rum på sir Sidneys kontor och trots att det visserligen var högljutt så kunde inga ord urskiljas."

"Mrs Porter, det finns några detaljer som vi måste få klart för oss rörande den morgon då Mr Tuttle dog. Det fanns inga möjligheter för någon att gå in på Mr Tuttles kontor utan att Ni såg dem, stämmer det?"

"Det stämmer. Inget av kontoren har dörrar till varandra utan den som ville gå in till Mr Tuttle måste gå igenom den centrala delen av kontoret."

"Elva kontrakt skulle postas, stämmer det?"

"Tio, faktiskt, med adresserna maskinskrivna på firmans kuvert. Fem sändes till textilfirmor i Tyskland. Fyra sändes till textilfirmor i Manchester. Det sista var adresserat till August Heathcliff i London. Det elfte brevet var personligt, med adressen handskriven, från Mr Tuttle till Mrs Cartwright

"Mrs Cartwright?"

"Ja, jag antar att det hade att göra med en eller annan societetstillställning. Ser ni, Mr Cartwright är helt hängiven firman. Dess-

utom dyrkar han sin fru. Dessa två 'passioner' som han kallar dem, skär sig ibland med varandra på så sätt att han har viktigt arbete att slutföra just när operasäsongen börjar eller en maskeradbal är inplanerad. För att inte göra sin fru besviken ber han då någon av de lägre tjänstemännen att följa med henne. Mr Tuttle har eskorterat henne till ett flertal sådana tillställningar och jag antar att brevet hade något att göra med en av dem."

"Är inte Mr Cartwrights plötsliga frånvaro märklig med tanke på hans inställning till firman, i synnerhet när dessa viktiga kontrakt skulle slutbehandlas?"

"Jag kan tyvärr inte hjälpa er där. Jag kan bara hålla med om att det är helt olikt Mr Cartwright."

"Tack så mycket, Mrs Porter."

"För all del."

17NW "Ja, Mr Tuttle var en bra kund", säger försäljaren på J.W. Benson Ltd med ett flin. "Han köpte flera guldöverdragna medaljonger, givetvis med olika initialer. Han var faktiskt inne så sent som förra veckan för att hämta ännu en, men den här gången var det rent guld, inte bara överdraget, och inlagt med diamantspån. Jag tyckte att man märkte en ändrad inställning i samband med det senaste inköpet. Han verkade, vad skall jag säga, allvarligare."

18NW Sam Parsons blinkar åt oss. "Idag har jag något åt er." Han tar upp en liten kopia av en romersk skattgömma och ställer den på disken. Wiggins undersöker den noga och säger sedan till oss, "Moriarty måste hålla på med någonting som inte har med vårt fall att göra."

30NW Miss Brenda Walker, en liten alldaglig kvinna i övre tjugoårsåldern, med matt brunt hår och stora glasögon, är ett energiknippe. Den hastighet med vilken hon flänger runt i sin lägenhet antyder att hennes hastighet vid skrivmaskinen måste vara anmärkningsvärd. Hon ledsagar sin virvlande aktivitet — lägga fram kuddar, ställa om möblerna och städa bort stickningen — med en ständig ström av prat som omfattar vänliga kommentarer om Mr Tuttle, frågor om hur det går med vår utredning och gissningar kring brottslingens identitet. Vi har svårt att tränga emellan med ett enda ord.

Plötsligt avbryts detta sannskyldiga fyrverkeri av ljud och bild lika snabbt som det började. Miss Walker slår sig till ro på en liten divan, med ögonen förväntansfullt uppspärrade och uppmärksamheten helt inriktad på oss. Det gör oss lika förvirrade som hennes tidigare frenetiska aktivitet.

"Eh... jo... Miss Walker... eh... skulle Ni... Ni arbetade över med Mr Tuttle och Mr Swathmore igår kväll, stämmer det?"

"Absolut. Nåväl, firman har dragit upp några viktiga kontrakt, ytterst konfidentiella. Ja, jag läser givetvis aldrig vad jag skriver ut, eller i varje fall minns jag det inte, jag bara skriver. Mr Swathmore bad mig arbeta över igår kväll därför att Mr Tuttle — jag borde kanske säga stackars Mr Tuttle nu — hade några ändringar i sista minuten och kontrakten måste sändas ut på morgonen, per express. Nåväl, Mr Swathmore är en mycket imponerande man — jag måste medge att jag är litet rädd för honom ibland — så när Mr Swathmore ber om något är det i allmänhet en förtäckt befallning — mycket lite förtäckt, visserligen — "

"Miss Walker!"

Det är ett allvarligt misstag att ställa en så generell fråga till henne. Om vårt samtal skall kunna fortsätta i lägre än galopptakt så står det fullt klart att vi måste formulera ytterst begränsade frågor och hoppas att hon trots allt skall inskränka sitt svar till några få, väl valda ord.

"Miss Walker, var Ni ensam där med Mr Swathmore och Mr Tuttle?"

"Ja. Tänka sig, ensam med två tjusiga män. Mr Swathmore är så klart ganska mycket äldre och litet imponerande, men han är mycket attraktiv och ungkarl och Mr Tuttle, ja, man kan inte säga nog om Mr Tuttles charm — visst ja, stackars Mr Tuttle — "

"Miss Walker, var ingen annan på kontoret utom ni tre? Ingen kom in medan ni var där?"

"Nej. Ingen. Nu hände ingenting mellan

oss, det försäkrar jag. Vi arbetade bara. Ni får inte tro — "

"Nej, nej, naturligtvis inte. Vet Ni hur mycket klockan var när ni gick därifrån?"

"Den var exakt 23.15. När Mr Tuttle hjälpte mig upp i droskan påpekade Mr Swathmore tiden och sade skämtsamt att jag måste vara hemma före midnatt för att inte förvandlas till en pumpa eller något sådant. Jag antar att när man tänker efter så är Mr Swathmore, tja, stilig. Han är-"

"Så ni tre gick därifrån tillsammans, med andra ord?"

"Ja..."

"Eh... ja... jo. Gällande kontrakten. Vart skickades de?"

"Det vet jag tyvärr inte."

"Javisst ja, Ni sade visst att Ni aldrig minns vad Ni skrivit ut."

"Visst är det konstigt, inte sant? Men i det här fallet skrev inte jag ut kuverten. Mr Swathmore fick dem från sitt kontor och gav dem direkt till Mr Tuttle. Jag tror att de skulle till olika utländska textilfirmor, men riktigt var har jag ingen aning om. Det förekom en hel del hemlighetsmakeri kring dem, men på kontoret är det svårt att hålla någonting hemligt. Det är märkligt — "

"Kontrakt var Mr Cartwrights arbetsområde, stämmer inte det? Varför var Mr Swathmore, som skötte depåerna, inblandad?"

"Tja, Mr Cartwright lämnade kontoret helt plötsligt igår morse och kontrakten måste ut och jag antar att Mr Swathmore helt enkelt åtog sig att se till att de blev färdiga."

"Vet Ni någonting om Mr Cartwrights plötsliga frånvaro?"

"Nej, egentligen inte. Jag hade just varit inne hos honom med morgonposten och då verkade han må bra. Sedan kom han ut helt blek och såg sjuk ut och gick. En människas hälsa är ju så viktig, vet ni väl — "

"Och det var det sista Ni såg av Mr Cartwright?"

"Ja. Ett bud kom sent på eftermiddagen med en lapp som sade att Mr Cartwright avsåg att ta tjänstledigt och då erbjöd sig Mr Swathmore att hjälpa Mr Tuttle med kontrakten och bad mig stanna kvar och göra de avslutande utskrifterna."

"Tack så mycket, Miss Walker, Ni har varit mycket hjälpsam."

"För all del. Så dum jag är! Jag har ju glömt erbjuda er förfriskningar. Jag skulle kunna koka upp litet te och jag har en nybakad paj. Jag är faktiskt en bra kock om jag får säga så själv. Min mor sade alltid — "

"Nej, nej. Det är mycket vänligt av Er. Tack än en gång, Miss Walker. Farväl."

32NW I dörren till familjen Cartwrights hus meddelar husan att Mr Cartwright inte är hemma. Vår önskan att få träffa Mrs Cartwright möts med visst motstånd och det är bara när vi förklarat vårt ärende och den förklaringen vidarebefordrats in som vi blir insläppta.

Mrs Fay Cartwright väntar på oss i vardagsrummet. Husan håller sig beskyddande i hennes närhet, men några tystlåtna ord får henne att gå och Mrs Cartwright ber oss slå oss ned. Hon är i övre fyrtioårsåldern, en attraktiv kvinna vars en gång avsevärda skönhet nu är i avtagande. Hon tycks mycket blek, inte minst i kontrast till hennes mycket mörka hår och ögon.

"Kan Ni tala om för oss var Mr Cartwright befinner sig någonstans?"

"Nej. Jag sände James, vår betjänt, till Kriterieklubben för att höra efter, men jag hoppades att ni skulle kunna hjälpa mig. Han kom hem tidigt igår och lämnade den här."

Hon ger oss en liten lapp där det står:

Jag fick ett meddelande på kontoret. Jag vet allt. Jag förstår inte hur jag kunnat vara så blind. Om Du älskar honom kommer jag inte att stå i er väg.
Whitney

Som svar på vår frågande blick förklarar hon.

"Min man måste ha fått höra om mig och Mr Tuttle. Det ironiska med det här är att Mr Tuttle gjorde slut på det hela för flera månader sedan."

Hon tystnar ett ögonblick och beslutar sig sedan för att berätta hela historien för oss.

"Whitney är ytterst hängiven firman, i såpass hög grad att han ofta saknar tid att gå på olika tillställningar i sällskapslivet. För att inte göra mig besviken brukar Whitney se till att någon av firmans yngre tjänstemän eskorterar mig medan han själv ägnar sig åt

företagets affärer. Melvin, Mr Tuttle, fick första gången uppdraget i juni. Han var annorlunda än de övriga. De betraktade det som en plikt men Mr Tuttle tycktes verkligen uppskatta mitt sällskap. Han fick mig att känna mig ung, vacker och åtråvärd. Till slut förklarade han mig sin kärlek. Men för omkring två och en halv månad sedan tycktes Melvin börja förändras. När jag frågade honom medgav han att han var kär i en annan kvinna. Han ville göra slut med mig. Jag har varken sett eller talat med honom sedan dess. För tre dagar sedan sände jag honom ett meddelande att jag ville träffa honom. Hans svar, som jag först nyss läst, var mycket bestämt. Han sade att det var uteslutet."

"Vet Ni någonting om det meddelande Er man hänvisar till?"

"Nej, jag kan inte komma på vem som skulle känna till vår historia eller varför de skulle vänta tills den var över innan de avslöjade den... Om ni hittar min man, var då snälla och säg honom att jag älskar honom och att jag skall gottgöra honom."

"Tack, Mrs Cartwright. Vi beklagar att vi stört Er."

När vi går lägger vi märke till skylten på dörren till apotekarna Ambrecht & Co bredvid. Där står det "Stängt för semester".

39NW Henry Swathmore är en lång, mager man vars kyliga och avmätta sätt både irriterar och gör intryck.

"Kan Ni förklara Mr Tuttles hastiga befordringsgång i firman?"

"Det är faktiskt mycket enkelt. Han besatt kvalifikationerna för posten. En skicklig ung man. Vi kommer alla att sakna honom."

"Kan vi tolka det så som att Ni sponsrade Mr Tuttle?"

"Faktum är att det var Mr Cartwright som sponsrade Mr Tuttle, om nu 'sponsrade' är rätt uttryck."

Ni sade att han besatt kvalifikationerna för posten. Exakt vilken var hans nya post, åtminstone efter den första befordringen till ledningsnivån?"

"Att delvis avlasta huvudkompanjonerna genom att handlägga de mindre komplicerade ärenden som brukar komma till oss."

"Varför blev Mr Tuttle kompanjon och inte Mr Diggs?"

"Diggs visade sig inte hålla måttet måste jag tyvärr konstatera. Han skulle lösa mindre problem, inte skapa nya. Tuttle visade sig å andra sidan besitta initiativkraft, entusiasm och gott omdöme. Mr Cartwright var mycket positivt inställd till honom från början och jag höll med honom och tyckte som han."

"Ni arbetade över med Mr Tuttle kvällen före hans död, stämmer det?"

"Ja. Sir Sidney bad mig rycka in när Mr Cartwright helt oförklarligt lämnade kontoret. Vi hade några mycket betydelsefulla kontrakt som måste avslutas och sändas ut med nästa post."

"Vi trodde att de var Mr Tuttles ansvar?"

"Ja, men under Mr Cartwrights överinseende. Sir Sidney ansåg uppenbarligen att kontrakten var för betydelsefulla för att enbart handhas av Tuttle."

"Har Ni någon aning om varför Mr Cartwright lämnade sin post i ett så kritiskt ögonblick?"

"Jag har ingen aning."

"Ni arbetade den kvällen med Mr Tuttle och Miss Walker. Arbetade någon mer med er eller hände någonting märkligt?"

"Nej, vi arbetade till omkring klockan elva; Tuttle och jag satte Miss Walker i en droska; han tog nästa droska till sitt hem och jag tog en tredje hem till mig."

"Tack, Mr Swathmore."

42NW Vi anländer till Baker Street 221B och får veta att Holmes är utgången. Watson är inne och han förklarar att Holmes försvann för mindre än tio minuter sedan.

"Han kom in nästan studsande av entusiasm, i så hög grad att han nynnade. När jag frågade honom om det drog han upp ett kuvert ur fickan och sade att 'det är vår i luften'. Sedan gick han bort till sitt laboratoriebord och tog några prover. Jag tror att kuvertet fortfarande ligger kvar."

Vi går fram mot bordet, där kuvertet förvisso ligger.

Konfidentiellt
Mr August Heathcliff
53 Pont Street
London, SW

"Därefter gick han utan ett ord", fortsätter Watson. "Holmes beter sig ibland ytterst underligt, måste jag säga."

72NW John Taylor tycks av allt att döma vara världens äldste apotekare. Han sitter orörlig vid sitt middagsbord och tycks vara minst 100 år gammal. Gud ske lov tycks hans hjärna helt opåverkad av åldern. "Beklagar, pojkar, men jag har inte ägnat mig åt yrket på 35 år. Jag kommer mig aldrig för med att få dem att ändra uppgiften i katalogen. Jag hoppas att ni finner vad ni söker någon annan stans."

5WC Efter ett intensivt letande finner vi de kuskar som körde hem Brenda Walker och Melvin Tuttle från Sloanehuset kvällen före mordet. Miss Walkers kusk säger att han tog henne raka vägen till hennes hem på Brook Street 30. Tuttles kusk säger att han också körde Tuttle direkt hem. Vi lyckas inte finna den kusk som körde hem Mr Swathmore — eller i alla fall inte någon kusk som medger att han gjorde det.

7WC Tuttles värdinna släpper vänligt nog in oss i hans lägenhet som ligger i spillror. Det står klart att inkräktarna inte lämnat någonting orört. När vi letar igenom oredan finner vi ett flertal föremål av intresse.

Först och främst Tuttles bankbok från Bank of England. De tre senaste månaderna visar kraftigt ökade insättningar. Därefter följer ett örhänge — billigt bijouterie av den typ som kan köpas på vilket varuhus som helst. Slutligen finns där två brev.

Det ena har ingen avsändaradress och är daterat den 23 juni. Där står:

Älskling – Jag vägrar acceptera att det är slut. Snälla, snälla Du, kom och träffa mig. Jag älskar dig över allt förstånd!

Fay

Det andra är snarare en rad brev med samma returadress: "V.M. Chichester street 25, SW." Vi finner tjugofyra sådana brev, vilka går tillbaka till den 17 december 1889. Vi väljer slumpmässigt ut ett daterat den 10 mars 1890, där det bl a står:

Din optimistiska inställning i söndags fick mig att börja hoppas ordentligt. Jag tror på Dig och vet att Du en dag kommer att övervinna Fars motstånd. Men Du skall veta att om det tar längre tid än Du skulle vilja så kommer jag att vänta. Jag väntar för evigt om så krävs.

Ginny

8WC Under den korta promenaden från ytterdörren till husets baksida får vi veta mer än vi behöver om Bertha Puddles privatliv. Diggs' värdinnas matchvikt är omkring 95 kilo men trots detta hoppar och studsar hon fram alltmedan hon ler inbjudande leenden och blinkar med ögonfransarna med ett kokett uppträdande som gränsar till det groteska. Det framgår att hon nyligen begravt sin fjärde make och, som hon uttrycker det, "inte är van vid frånvaron av intimt manligt sällskap." Hon anger sin ålder till 25 år, en avsevärd underskattning och visar stolt upp sina perfekta vita tänder som bevis. Vi räddas lyckligtvis från att behöva se ytterligare delar av hennes kropp av att vi anländer till en liten blomsterträdgård bakom huset.

Harold Diggs som går där och påtar, rycker märkbart till när Mrs Puddle ropar på honom. Tvivelsutan fruktar han att bli utsedd till make nummer fem. Det är inte förrän Mrs Puddle är långt borta som färgen återvänder till hans kinder.

Diggs är en lång man i trettiofemårsåldern. Trots att han är klädd i amatörträdgårdsmästarens utstyrsel gör han fortfarande ett allvarligt intryck, ett intryck som de flesta skulle finna lugnande, eller till och med ett krav, i en jurist. Vi förklarar snabbt vårt ärende och frågar om hans relationer med Tuttle.

"Vi kom ganska bra överens, antar jag. Jag medger att jag inte tyckte om karlen och ansåg att det fanns de som var bättre kvalificerade för hans ställning, men jag hyste ingen illvilja mot honom."

"Ni begärde avsked på grund av att han befordrades till kompanjon, stämmer det?"

"Ja, jag ansåg att detta var sista droppen. Jag hade arbetat i firman i elva år, Tuttle bara i två år. Mitt arbete var, utan skryt, överlägset hans. När han befordrades och inte jag, ansåg jag att mina utsikter på firman var begränsade. Därför tog jag avsked."

"Så Er motvilja grundades helt på yrkesmässiga skäl?"

"Nej, den var mycket mer personlig. Jag hyser den högsta aktning för Miss Spring. Jag försökte varna henne för att inlåta sig med mannen — han var en knöl — men till ingen nytta. Jag plågades av att se hur hon påverkades av hans munläder."

Mrs Puddle dyker på nytt upp vid bakdörren med ett bud i släptåg. Märkligt nog ser han lika besvärad ut som alla män som råkar ut för henne. Så fort han kan lägger han ned sin börda och flyr. Vi kan inte undgå att lägga märke till att budet kommer från Graysons Plantskola och att de två säckarna växtgift är klart utmärkta med en dödskalle och korslagda benknotor.

Vi avslutar samtalet men är obenägna att löpa gatlopp tillbaka genom huset. Diggs inser vårt bryderi och säger att det finns en utgång till gränden bakom oss.

14WC På Registerkontoret talar vi med Disraeli O'Brian om Tuttle.

"Oh ja. Flera månader i sträck kom han hit nästan varje dag på vad jag antar var hans lunchrast. Nu har jag dock inte sett honom på två månader."

"Kan Ni säga oss vilka papper han sökte?"

"Han ägnade sig åt egendomstransaktionsarkivet, vilket registrerar namnet på ägarna till en viss given egendom och datum när egendomen överförs till ny ägare. Priserna framgår också."

"Nämnde han någonsin orsaken till sitt intresse?"

"Det gjorde han inte och jag frågade aldrig."

17WC Inget testamente för Melvin Tuttle finns deponerat på Somerset House.

19WC Hovmästaren på Romanos berättar att Mr Swathmore och Mr Tuttle ätit middag tillsammans ganska ofta under de senaste två månaderna.

29WC Trots att den byggdes av sir Sidney för mer än tio år sedan som ett tecken på hans firmas betydelse, innehåller Sloanebyggnaden mer än bara Sloane, Swathmore & Cartwrights kontor. Bottenvåningen består av en mängd butiker, bland annat en skomakare och en tillverkare av emaljögon. På andra våningen finns ett antal olika konsulter inklusive arkitektfirman Brickbat & Buttress och dr Jerrold Mason, den läkare som kallades till brottsplatsen. Det är bara på den tredje och på den kupolförsedda fjärde våningen, vilken likt en bröllopstårtas topp kröner huset, som firman har sina kontor.

I lobbyn frågar vi ut Emmett Price som sköter ledningens hiss. Det är en ung stilig pojke, elegant klädd i en blå, halvmilitärisk uniform. Trots att ledningens kontor är stängda tjänstgör Price för att forsla upp och ned det otal av lagens väktare som häckar på platsen. Det tycks som om polisen fortfarande utreder "brottsplatsen." Price upprepar morgonens ankomsttider sådana vi fick dem av kommissarie Lestrade.

"Talade Ni över huvud taget med Mr Tuttle?"

"Bara för att säga 'hej', och det är inte mer än vanligt. Han var på gott humör, visslade gjorde han också."

"Mrs Porter och Miss Spring anlände omkring en timme senare, strax före nio?"

"Det stämmer. Mrs Porter kom först. Hon gav mig en nybakad kaka, som hon alltid gör, och hälsade god morgon. Miss Spring kom just när jag skulle stänga hissdörren. Hon verkade, svårt att säga, nervös eller något sådant. Sade inte ett ord. Hon är ganska snygg, eller hur?"

"Tjänstgjorde Ni igår kväll?"

"Visst. Jag stannar tills alla har gått, oavsett hur sent. Jag är enda sättet att komma upp eller ner, ser ni."

"Minns Ni när alla gick igår kväll?"

"Menar ni klockslag? Visst. Mr Cartwright gick, tja, strax före klockan tolv på dagen. I vanliga fall är det han som håller

mig kvar senast. Det är en som brukar arbeta över, det. Men igår verkade han vara väldigt upprörd. Han brukar ägna tid åt mig. Brukar fråga om morsan eller flickvännen eller vad som helst. Sade inte ett ord, det är därför jag vet att han var upprörd. Eh, sir Sidney gick vid fyra, det är normalt. Miss Spring och Mrs Porter gick strax efter fem. Det var då som Mrs Porter berättade att Mr Swathmore, Miss Walker och Mr Tuttle skulle arbeta över."

"Och när gick de?"

"Det var exakt klockan 23.15. Jag måste anteckna hur länge jag jobbar, förstår ni."

"Gick de tillsammans eller var för sig?"

"Tja, de kom alla ned tillsammans men de försvann i varsin droska. Miss Walkers droska åkte ned mot Picadilly, Mr Tuttles försvann norrut längs Little St Andrews och Mr Swathmores körde västerut på Castle och svängde till vänster på Endell."

På vår begäran tar Price oss upp till den fjärde våningen, där vi finner konstaplarna Barnwell och Throgmorton i skjortärmarna spelande gin rummy. De blir först förlägna över vårt uppdykande och ber oss generat att inte rapportera deras uppförande till Lestrade. Som förklaring försäkrar de oss att allt som behövde göras redan är gjort, det vill säga att hela lokalen sökts igenom och att ingenting misstänkt påträffats. Vi lovar att Lestrade inte kommer att höra någonting av oss och frågar om vi får leta igenom platsen. De ger oss fritt tillträde till våningen och till Tuttles kontor. Vi hittar ingenting av intresse i någondera.

31WC Direktören för Drury Lane-teatern, Mr Phineas Fogg, är en mycket charmerande man. Han var tidigare skådespelare och gav upp agerandet för att i stället göra affärer, men han behöll en välljudande stämma och ett yvigt sätt.

"Jovisst, jag minns mycket väl kvällen den nionde april. Det var sista föreställningen för Mr Ibsens nya pjäs *Dockhemmet*. På många sätt var det en tragisk kväll. Man avskyr alltid att se ridån gå ned på en så fantastisk ny talang som Mr Ibsen. Och Mrs Achurchs spel i huvudrollen var som vanligt lysande. Men vi hade utsträckt speltiden ett helt år och vi hade tidigare åtaganden till andra pjäser. Förhoppningsvis kommer Mr Ibsen att låta oss sätta upp hans nästa pjäs. Vi hade i alla fall utsålt den kvällen och dess värre hade vi tryckt och sålt dublettbiljetter till loge nr 1. Jag blev tvungen att försöka lösa ett egentligen olösligt problem. Det verkar som om en ung man, sådan ni beskriver — jag minns inte om han uppgav namnet Tuttle eller om han använde något annat namn — hade köpt alla sex platserna i logen, trots att han och hans följeslagare bara använde två. Strax innan ridån skulle gå upp dök ännu ett sällskap upp, dess värre med sex korrekt tryckta biljetter för samma loge den kvällen. Jag är rädd att inga lockelser kunde förmå den unge mannen att upplåta de fyra tomma platserna och försöka klämma in ytterligare två personer. Han vägrade helt enkelt diskutera saken. Trots brandsäkerhetsreglerna tvangs jag placera de sex gästerna i orkesterns mittgång. Givetvis fick de tillbaka biljettpengarna. Ingen var nöjd med sakernas tillstånd. Den unge mannen var förbittrad över att ha blivit störd och det andra sällskapet var precis lika uppbragt trots en gratisföreställning av ett verk som absolut kommer att bli en klassiker."

"Minns Ni någonting om den unge mannens sällskap?"

"Ja, givetvis. Innan en skådespelare kan gestalta livet med någon som helst realism, måste han studera det. Trots att jag inte längre trår tiljan har jag bevarat vanorna från min utbildning. Den unge mannens sällskap var en mycket attraktiv dam i övre fyrtioårsåldern. Mörkt hår och ögon. Elegant klädd och glittrande av juveler — mycket dyrbara juveler. Hon tycktes generad av intrånget. Dessutom märkte jag, av de blickar som utväxlades mellan henne och den unge mannen, en viss spänning mellan dem, helt obereoende av den uppkomna situationen."

"Tack så mycket Mr Fogg, för att Ni tog Er tid och för Ert anmärkningsvärda minne."

33WC Mr Huggins på advokatfirman Mullet, Flout & Smerth berättar att Mr Diggs bara arbetat två dagar hos dem men att de redan har fått ett

mycket gott intryck av honom.

34WC Med tanke på omfånget på ägaren till Lydells Bageri, drar vi slutsatsen att han är mycket förtjust i sina egna bakelser.

"Visst känner jag Mrs Porter. Hon kommer in till butiken varje morgon för att köpa färska bakelser. Det har hon gjort i över femton år."

38WC På British Museum hänvisas vi till finanschefen Michael Kempfields kontor.

"Vi möts igen, Mr Kempfield."

"Hallå, Mr Wiggins. Jag måste än en gång säga Er att Oswald Masons familj och vänner verkligen uppskattar all Er hjälp i mordutredningen. Hur kommer det sig att Ni är här idag?"

"Ännu ett mord, är jag rädd. Melvin Tuttle på firman Sloane, Swathmore & Cartwright. Vi har hört att de sköter en stor del av museets egendomar. Vad kan Ni berätta?"

"Henry Swathmore har fullständig kontroll över museets investeringsfond. För mig är det en lättnad att inte behöva plågas av detaljerna kring fondernas skötsel. Fonden har vuxit under Mr Swathmores ledning och jag hyser fullt förtroende för honom."

"Tack så mycket."

"Lycka till."

39WC Bokhållaren på Apotekaresällskapet samarbetar gärna med oss. Vi frågar honom om han vet var, och om det vore möjligt, att få tag på kinabär eller kinabärsextrakt.

"Kinabär? Hmmm, låt mig se..." Han bläddrar genom en jättelik dammig pärm. "Kinabär... åh, det är ytterst sällsynt. Praktiskt taget omöjligt att få tag på utanför deras naturliga hemvist. Vi här på sällskapet tog hem lite grann för mer än fyrtio år sedan i studiesyfte, men de gjorde vi av med strax därpå. Vi känner inte till att kinabär förts in till England sedan dess. Om ni känner någon som har några, så måste de ha smugglat in dem i landet."

66WC Tjänstemannen på Squire & Söner blir överraskad när vi frågar om de säljer kinabär. "Vi säljer ingenting, sir. Vi gör bara analyser åt folk, professorer och sådant. Vi är snarare en konsultfirma."

5EC "Mr Swathmore sköter allt åt mig", säger George Hamilton. "Jag fruktar att jag inte alls har något affärssinne."

11EC Vi kommer in på Bells Badinrättning och möts av en sjaskig gammal man med en kvast i handen, vars frikostigt tatuerade underarmar säger oss att han farit vida omkring på de sju haven. Nu är han strandsatt och verkar vilsen i detta de lättjefullas tillhålls slösaktiga omgivning. Men då ingen annan tycks ifrågasätta hans närvaro och hans instruktioner för hur man kommer till direktörens kontor är riktiga, ägnar vi honom inte särskilt många tankar.

Vår knackning på direktörens dörr besvaras av ett dånande "Stig på!". När vi väl kommit in finner vi Mr Filbert Raike, en jätte både på längden och på bredden. Han är klädd i en bredrandig kostym, vilket, med tanke på hans omfång, gränsar till det löjeväckande. En diamantkråsnål av avsevärd storlek och med tveksamt värde gnistrar fram ur den svarta halsdukens veck. Hans hår är tuktat med tillräckligt mycket sötaktig pomada för att våra ögon skall tåras när vi kommer närmare. Mr Raike är sannerligen en imponerande gestalt, både vad gäller syn, hörsel och doft.

Med hjälp av vad som måste vara mycket starka ben reser han sig upp från skrivbordet för att hälsa på oss. Tvivelsutan tar han oss först för potentiella kunder och utsöndrar därför en lämpligt oljig charm. Men så fort vi klargjort vårt ärende förändras hans sätt. Han sätter sig snabbt i stolen igen och betraktar oss med en blandning av försiktighet och ondskefullhet.

"Mr Henry Swathmore är medlem i Er klubb, stämmer inte det? Jag har för mig att han var här i morse. Träffade han någon?"

"Jag snokar inte i mina klienters privata affärer. Huruvida han träffade någon eller inte, skulle jag inte veta."

"Var Mr Melvin Tuttle medlem?"

"Eh... ja. Till förra veckan. Han lämnade klubben."

"Angav han något skäl för att lämna klubben?"

"Inte såvitt jag minns."

"Var det Mr Swathmore som tog in Mr Tuttle?"

"Nej, jag har ingen aning, menar jag. Jag är rädd att jag inte har mer tid för era frågor. Jag är en mycket upptagen man. God afton."

När vi är på väg ut anropas vi av den gamle sjömannen som vi först stötte på.

"Alltså, om ni först kommit te' gamle Jack Jensen så skulle det ha besparat er rundgången", viskar han och pekar med tummen för att understryka sina ord. Vi förstår och ger honom några mynt.

"Tackar. De' här kommer å' sitta fint på Bar of Gold ikväll. Nåväl, till saken. Mr Swathmore träffade Mr Livingston i morse."

"Mr Livingston, byggmästaren?"

"Just det. Han äger det här stället. Var förste styrman ombord på Glenda som seglade på Kinatraden. År 58 råkade kapten ut för en olycka, det var i alla fall vad dom sa'. Mr Livingston seglade hem Glenda. Ägarna blev så glada att de la' upp en kaptensandel till honom och en fet bonus dessutom. Det var då han slutade som sjöman och starta' eget på landbacken. Vi var skeppskamrater den resan. Det var Mr Raike också, fast han var ju magrare då förstås. Nåväl, i morse tömde Mr Raike Mr Tuttles skåp och tog allt till sitt kontor. Mr Swathmore och Mr Livingston var där och väntade för att få sig en titt."

"Så Mr Swathmore och Mr Livingston är nära bekanta?"

"Som ler och långhalm se'n många år. Mr Tuttle kom in i gänget för en tre, fyra månader sedan."

"Vad letade de efter i skåpet?"

"Vet inte. De hittade det inte, i alla fall. Swathmore var sur, det kan man lugnt säga!"

"Vi tackar honom för hans hjälp och han klirrar med pengarna i fickan, som för att säga, "För all del."

38EC På Barts finner vi sir Jasper Meeks hukad över en pappershög på sitt kontor.

"Vi ber om ursäkt om vi stör Er, sir Jasper — "

"Nej, nej, kom in", säger han med djupt känd lättnad. "Jag kan inte svära på att pennan är mäktigare än svärdet, men den är definitivt mäktigare än skalpellen.

"Kan Ni berätta något för oss om obduktionen av Melvin Tuttle?"

"Ja, låt mig se", säger han och gnuggar pannan som om han bläddrade fram sidorna i en rapport. "Dog av hjärt- och andningsfel. Inga sjukdomar. En undersökning av magsäckens innehåll gav vid handen att han inte ätit sedan föregående kväll. Jag testade för flera vanliga gifter men fann inga främmande ämnen. Ni måste dock förstå att många gifter är i det närmaste omöjliga att upptäc-ka om man inte vet vad man letar efter. Något annat?"

"Nej, det var allt vi ville veta. Tack skall Ni ha."

"Spring inte. Drick litet te, småprata en stund. Såg ni händelsevis cricketfinalerna i årets Guldcup?"

46EC Miss Alice Spring har tydligen gråtit en hel del, vilket hennes röda ögon och svullna ansikte skvallrar om. Icke desto mindre är hon fortfarande en mycket tilldragande dam. Där hon sitter i sin lilla, men bekvämt inredda, lägenhet, tar hon sig först samman innan hon besvarar våra frågor.

"I morse? Jag anlände till huset strax före klockan nio tror jag. Jag är inte säker på exakt vad klockan var. Mrs Porter och jag åkte upp i hissen till fjärde våningen tillsammans. Mr Tuttle — "

Hon är på väg att upplösas i en tårflod men några snabba tag med en fuktig näsduk räddar läget.

"Mr Tuttle", börjar hon på nytt tappert, "var på sitt kontor. Medan Mrs Porter gick bort till ledningens kontor, gick jag in för att tala med Melvin, Mr Tuttle."

"Ert förhållande till Mr Tuttle var mer än yrkesmässigt?"

"Vi... sällskapade sedan omkring sju eller åtta månader, det stämmer. Men Mr Tuttle gjorde slut förra veckan."

"Så Ert ärende till honom i morse var inte personligt?"

"Nej. Jag menar, jo, det var det. Han hade

givit mig en present, en avskedspresent om ni så vill, och jag hade beslutat mig för att lämna igen den."

"Det måste ha kommit som en chock för Er när han gjorde slut på ert förhållande."

"Jag blev mycket sårad. Men när jag tänkte efter hade Melvin aldrig givit några löften. Vi talade aldrig om... ett mer varaktigt förhållande."

"Angav han något skäl för att göra slut?"

"Han sade att han träffat en annan kvinna, att han var allvarlig och att det inte var rätt mot mig att fortsätta."

"Efter att Ni sett honom i morse återvände Ni till Ert skrivbord och stannade där?"

"Ja, ända tills — "

Hon har hela tiden stått på avgrundens rand och nu störtar hon ned. Vi gör vad vi kan för att trösta henne, men finner uppgiften omöjlig varför vi ber om ursäkt för vårt intrång och går.

50EC På Graysons Plantskola frågar vi efter giftinnehållet i ett särskilt växtgift.

"Åh, det innehåller spår av stryknin."

"Kan man få fram rent stryknin ur det?"

"Kanske. Men det skulle krävas oerhört mycket växtgift för att ens ge en liten dos stryknin."

51EC Richard Mainhart är närsynt och inte så litet lomhörd och vårt samtal med honom blir en rad avbrott, upprepningar och omstarter. Vi förstår dock att Sloane, Swathmore & Cartwright skött hans affärer sedan en tid. De har fullständigt fria händer.

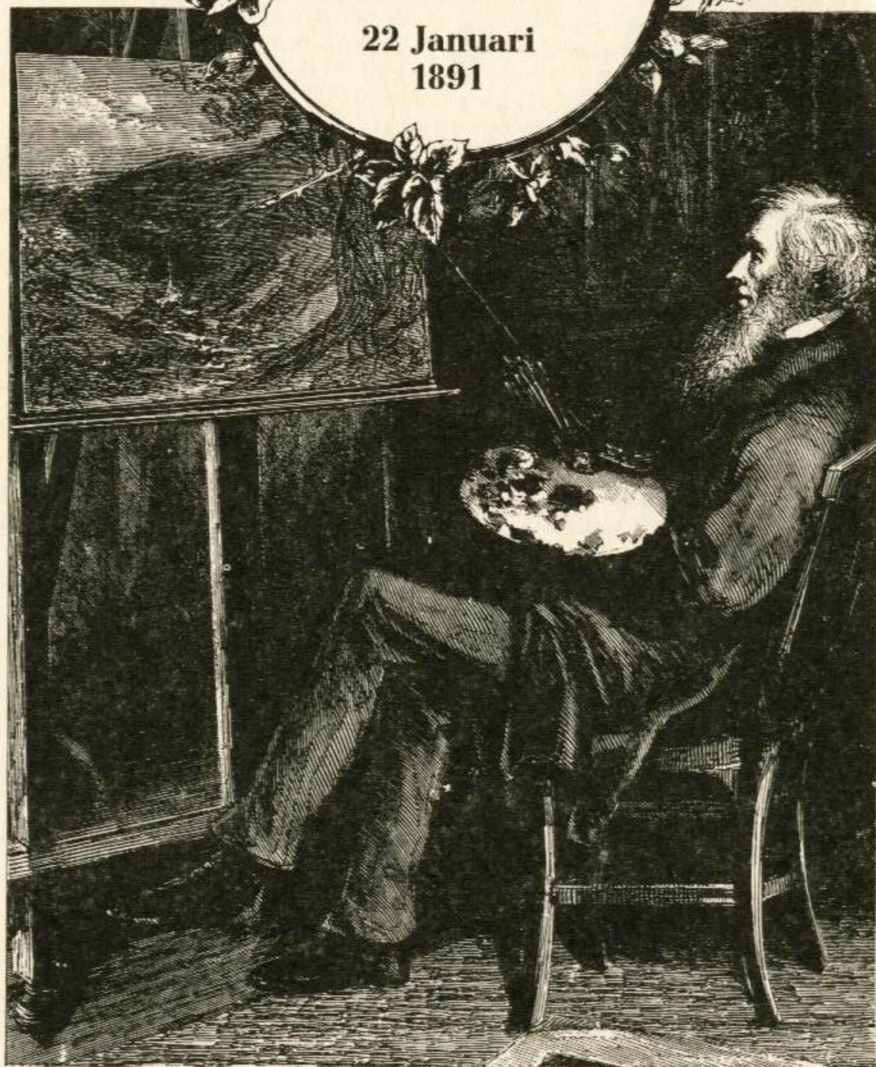
"Mr Swathmore kommer vanligtvis själv med de papper jag måste skriva på", säger han till en byst av Julius Caesar som han misstar för Wiggins.

52EC Fläskis Shinwell på The Raven & the Rat har mycket litet att erbjuda i form av upplysningar. Han känner inte till någon av fallets huvudpersoner. För att i någon mån gottgöra sig bjuder han oss på en sejdel, eller två, eller tre.

FALL 10

DE FÖRSNILLADE MÅLNINGARNA

22 Januari
1891

6SE På Cummins & Goins frågar vi expeditören angående budet till National Gallery.

"Visst, OK, låt mig bara hitta följesedeln. Här har vi den, från Brady Norris, '21 januari kl 17.30, hämta tre lådor på Blackfriar's Bridge Road 38 och ta dem till National Gallery'."

11SE Konstapel Lane står utanför den svartnade dörren till Matthew Coles rum på Dover Rooms och berättar att Yarden misstänker elakt spel. "Vid två- tiden i morse började det brinna i Mr Coles rum. Lyckligtvis släcktes elden innan den hade spritt sig till någon annan del av byggnaden. Mr Coles lik har sänts till St Bartholomew-sjukhuset; en del av de förkolnade resterna av rummet har sänts till Murray på Kriminologiska laboratoriet för undersökning."

Portieren berättar för oss att "Mr Cole har bott här de senaste två månaderna. Han höll sig ganska mycket för sig själv och verkade inte ha något arbete, ty han tillbringade en hel del av sin tid på traktens pubar. Jag har själv sett honom på The Red Boar Inn."

23SE "När larmet gick, patrullerade jag utanför galleriet. Just då samtalade jag med konstapel Parks borta vid galleriets nordvästra hörn. När jag hörde larmet begav jag mig genast till den östra dörren för att bevaka den. Konstapel Parks sprang bakom galleriet mot Whitcomb Street och blåste i sin visselpipa för att kalla på hjälp."

34SE Bartendern säger att sista gången han såg Matthew Cole var för två dagar sedan. "Matt har blivit en av våra stamkunder de senaste månaderna. Det var bara några dagar sedan han var här med en kraftigt byggd herre som haltade och gick med käpp. De tillbringade en timme tillsammans, djupt försjunkna i sitt samtal. Jag kände inte igen herr'n, men eftersom han betalade allt de drack intog Matt mer än han brukar göra."

38SE Vi hittar Jim Hodges, lagerlokalens ägare, som berättar för oss att "Lagerlokalen hyrdes till i går av en Mr Matthew Cole, och han hyrde den förra veckan. Det verkar inte som om han gjorde särskilt mycket här — den ser ut som när han övertog den."

2SW Langdale Pike har smitit undan i ett hörn på Societets klubben för att undvika sina beundrare. Han ser inte ut att må särskilt bra. "Åååh, mitt stackars huvud. Jag tror nog att jag drack för mycket på dame Agnes' tillställning i går kväll."

"Vad hörde Du där som kan vara till nytta för oss?" frågar Wiggins, av allt att döma för högljutt för Pikes smak, ty han håller om sitt huvud och vaggar fram och tillbaka vid ljudet av Wiggins röst.

"Jag har hört en del del, men ingenting så högt som det där." Han gör ett kort uppehåll för att låta huvudvärken sjunka undan. "Pierre Donet dominerade festligheterna, måste jag säga. Jag kunde knappt få in ett ord. Den karlen har definitivt skapat sig en plats som konstkännare. Jag slår vad om att han vet mer om de där tavlorna än de Kuyper själv gjorde. Åh, och så den där Ypsilanti och hans barbariska grekiska dryckesvanor. Jag kritiserar honom dock inte; han höll säkert på med att dränka sina sorger."

"Sina sorger?"

"Han störtade hit ända från Grekland för att bjuda på de Kuypertavlorna och kom en minut för sent. Han reste 450 mil och blev försenad en enda minut. En tragedi, i alla fall för honom. Jag gick tidigt därför att jag hade andra åtaganden", och när han säger detta sluter han ögonen av smärta, "men jag gick inte tidigt nog. Åååååh." Vi lämnar honom så fort vi kan.

5SW I *Encyklopedin över kända konstnärer* står det:

De Kuyper, Jan (1580-1612). Elev till Rubens och målade i dennes ateljé till sin död år 1612. Hans liv är föga bekant och hans verk var helt okända tills helt nyligen. År 1872 upptäcktes målningen *Dam i en Rosenträdgård* på vinden till en kyrka i

Bryssel av konstkännaren Pierre Donet, som tillskrev de Kuyper den. Denna tavla hänger nu i Amsterdams Rijksmuseum. Sedan dess har ytterligare fem tavlor, Enhörningen och Prinsessan, två obetitlade stilleben och hans mästerverk *Solnedgång i Ardennerna*, alla i Louvrens samlingar, och *Äppelträdgård* som tillhör lord Winslow Smedleys privata samling i London, påträffats. Hans tavlor antyder en känsla för färg som i vår tid återfinns hos impressionisterna, men de är målade med de djärva penseldrag som kännetecknar en av Rubens' elever. För en djupare analys av de Kuypers stil, se *De Kuypers färg och stil av* Jean-Paul Beauclair, (Paris, 1878).

7SW Bartendern på Carleton pekar med tummen mot en ensam gestalt vid barens ena ände. "Där är han, där är sir Herbert", säger han.

Vi flyttar oss ned mot änden och nalkas den långe, magre, skäggige mannen.

"Sir Herbert?"

"Ja."

"Skulle vi kunna få prata med Er ett ögonblick?"

"Om vad?" Sir Herbert häller upp ännu en konjak ur flaskan som står framför honom.

"Om de de Kuyper-tavlor som stals igår natt från National Gallery."

"Hurså, ser jag ut som en konstälskare? Jag vet ingenting om de Kuyper- tavlorna. Vem har sagt att jag vet någonting?"

"Var inte Ni en av köparna på Armitage-auktionen?"

Han häller upp ännu ett glas och tömmer det innan han svarar. "Jag representerade någon annan."

"Vem då?"

"Det kan jag inte tala om. Om de ville att det skulle bli känt skulle de väl knappast ha anlitat mig, skulle de, vad?"

"Känner Ni Brady Norris?"

"Ja, vi låg i Oxford tillsammans."

"När såg Ni honom för sista gången?"

"Det minns jag inte. Vi stöter ihop då och då, men vi är inte nära vänner."

"Var befann Ni Er igår kväll vid elvatiden?"

"Hör nu, jag lägger ned tillräckligt mycket pengar på drinkar för att glömma var jag befinner mig. Hör Du, Billy! Hit med en ny flaska, den här är död", ropar sir Henry till bartendern medan han tömmer flaskan. "Var jag här i går kväll, Billy?"

"Ett litet tag, sir Herbert."

"Jaha, jag antar att ni får höra med de andra barerna om ni vill veta var jag var. Förresten, grabbar, vilka är ni egentligen?"

"Vi hjälper sir Simpson att utreda stölden."

"Tja, jag vet i alla fall ingenting om den, så varför låter ni en inte dricka i fred?"

8SW På Diogenesklubben får vi veta att Mycroft Holmes är på sitt arbete och att han inte tar emot besökare där.

13SW Jag är säker på att stölden var ett insiderjobb", säger Gregson när vi frågar honom om National Gallery-utredningen. "Alla tecken tyder på att tjuven hade en nyckel. Han tycks ha tagit sig ut genom ett öppet fönster på ett av kontoren. Vi undersöker alla vakterna och museets personal, och jag tvivlar inte på att vi kommer att finna vår man. Men jag är inte beredd att säga att vi för närvarande misstänker någon särskild."

22SW Murray arbetar vid ett bord översållat med kemiska instrument. Han håller just på med att hälla upp en brun vätska från en flaska till en behållare. Han betraktar den ett ögonblick och sträcker sig sedan efter en annan behållare, vilken innehåller en vit vätska som han häller över i den första behållaren. Sedan blandar han de båda vätskorna med en glasstav tills de antar en ljusbrun färg.

"Mr Murray, kan vi få tala med Er ett ögonblick?"

Murray tittar upp och lyfter sitt huvud för att se genom de glasögon som lever ett farligt liv längst ut på nästippen.

"Åh, Waggins, hur står det till?"

"Wiggins, sir. Har Ni tid att ge oss några upplysningar?"

"Jadå, det är tedags. Vill ni ha lite?" Han sträcker sig mot behållaren på bordet och dricker en klunk.

"Nej tack."

"Som ni vill. Låt se, jag slår vad om att jag vet vad Holmes vore intresserad av! 914, resterna av elden i Matthew Coles rum. De bestod av trä, troligen de förstörda resterna av en stol och en bit av duken till en oljemålning. De var indränkta med fotogen, så jag hyser inga tvivel om att branden var anlagd. En del av träet här har berlinerblå färgfläckor och duken var omkring 30 x 50 cm; den sände jag till min bror Mortimer för undersökning. Han är expert på färger och är kemilärare på Londons Universitet.

När jag tänker närmare efter är det det enda fall jag fått in i dag. Om ni letar efter något annat, kan jag inte hjälpa er."

"Tack så mycket, sir. Hoppas teet smakar."

56SW Betjänten släpper in oss i lord Winslow Smedleys ståtliga Londonresidens, och för oss till ett soligt vardagsrum. Vi skymtar en mängd tavlor på väggarna till de rum vi passerar, liksom i det rum där vi väntar på lord Smedley. Han låter oss inte vänta länge.

"Jag har förstått att ni hjälper myndigheterna. Jag är litet osäker på hur jag skall kunna hjälpa er, men jag samarbeterar gärna så gott jag kan. Hur kan jag stå till tjänst?"

"Sir, vad kan Ni berätta för oss om Er de Kuyper?"

"Jag tyckte att jag hade tur för flera år sedan när M Donet satte mig i förbindelse med en holländsk gentleman som hade en de Kuyper till salu. Ända sedan dess har den varit pärlan i min samling. Jag delade sir Simpsons iver inför tanken att samla ihop alla de Kuyper-tavlorna. Jag medger att jag också kände en viss stolthet över att kunna bidraga med ännu en 'engelsk' de Kuyper. Jag hoppas verkligen att tavlorna snart återfinns."

"Får vi fråga var Er tavla befinner sig nu?"

"Ja, jag deponerade den i Cox & Co's valv tills historien är uppklarad."

18NW "Ingenting åt er i dag", säger Parsons.

19NW Hovmästaren på Haxell's besvarar vår fråga:

"Ja, jag känner Angelo Ypsilanti och Clifton Maddox. De var här i går kväll. Kom omkring 22.30 och gick raka vägen till baren. Vid 23-tiden fick de sällskap av två, ah... eh... damer. Sällskapet var ganska högljutt och tog sig igenom ett antal flaskor skumpa."

"När gick de härifrån?"

"Vid två-tiden på morgonen, så vitt jag minns."

"Hörde Ni händelsevis vart de var på väg?"

"Nej. Jag vet dock att de inte tog en droska. När jag sist såg dem gick de längs Whitcomb Street, sjungande för full hals. Inte särskilt vackert, måste jag tillägga."

21NW Vi visas in till Joseph Armitages eleganta kontor. Han välkomnar oss bakom sitt skrivbord och visar att vi skall slå oss ned i de tomma stolar som står framför honom. Han är en liten man och hans spensliga kroppshydda försvinner nästan i den stora läderfåtöljen. Det glesnande håret och det bleka, veka ansiktet får honom att verka lika skör som det porslin som pryder hans kontor. "Jag har förstått att ni kommit hit i samband med de Kuyper-stölden. På vilket sätt kan jag assistera er?" frågar Armitage.

"Skulle Ni kunna berätta omständigheterna kring förspelet till och försäljningen av de Kuypertavlorna?"

"Det antar jag. Det mesta är allmänt känt. Det var i början av juni, låt mig se om jag har exakt datum." Armitage öppnar en läderinbunden bok som ligger på hans skrivbord. "Ja, här har vi det, tionde juni. Den dagen fick jag besök av Hiram Davenport, en jurist här i London, som berättade att hans klient hade två tavlor av de Kuyper som han önskade auktionera ut. Detta väckte givetvis mitt intresse. Det är inte varje dag såpass enastående tavlor är till salu. Jag svarade att det vore en ära att få sköta försäljningen. Min lycka dämpades dock när jag fick höra villkoren för försäljningen."

"Och vilka var dessa villkor?"

"Att auktionen måste äga rum den första juli och att tillkännagivandet om den inte fick göras före den 23 juni! Bara en veckas förvarning! Jag blev alldeles stum. Försäljningen av två de Kuyper skulle bli årets konsthöjdpunkt och två månaders förvarning vore inte att begära för mycket. För mycket? Det var det minsta man kunde begära. Och som om det inte skulle räcka, meddelade Mr Davenport mig att de måste säljas tillsammans. Tillsammans! Nåväl, jag gjorde Mr Davenport underkunnig om att hans klient skulle komma att förlora en hel del av sin potentiella vinst genom sina villkor. Davenport svarade att hans instruktioner var entydiga och orubbliga. Om jag inte kunde acceptera dem skulle han bli tvungen att vända sig till någon annan auktionsförrättare som var beredd att göra det. Givetvis accepterade jag."

"Blev Ni inte misstänksam? Det verkar som om dessa villkor var ytterst ovanliga, eller misstar jag mig?"

Armitage reser sig upp ur sin stol och går bort mot det utsirade tittskåp som som pryder kontorets vänstra vägg. Han gör ett uppehåll och betraktar det sköra porslin som står utställt där. Efter ett ögonblick vänder han sig mot oss och säger: "Ni måste förstå att Armitage's inte är en vanlig kvartersbutik. I tre generationer har vi varit Londons, nej världens, förnämsta auktionsförrättare. Ett sådant rykte får man genom att erbjuda allmänheten de bästa och mest sällsynta konstskatterna, inte genom att avvisa dem. Vad kunde vara mera sällsynt än målningar av de Kuyper? Alla papper var i sin ordning. Ett äkthetsintyg undertecknat av Pierre Donet, den välkände de Kuyper-experten. Exportlicenser godkända av den belgiska regeringen. Allting var i sin ordning. Jag har lett Armitage's i tjugo år och har haft att göra med några ytterst excentriska klienter. Det är vår plikt att betjäna klienten, att rådgöra med honom om hur han skall få största möjliga återbäring av sin försäljning, men i slutändan är det han som avgör hur försäljningen skall gå till."

"Så Ni vet inte vem försäljaren var?"

"Nej, jag hade bara att göra med Mr Davenport. Jag är inte så säker på att han själv visste vem klienten var. Det är inte så ovanligt som det låter. Många gånger vill en försäljare hålla affären hemlig. De flesta människor säljer därför att de behöver pengar, och av personliga eller affärsmässiga skäl vill de inte få detta offentligt känt."

"Vad kan Ni berätta om auktionen?"

"Inte mycket utöver vad som då stod i tidningarna. Dess värre gick det som jag vän-tat mig. På grund av den korta förvarningen dök flera av de stora köparna aldrig upp. Som ni vet blev sir Simpson Whitcomb den lycklige köparen. Jag måste medge att tavlorna gav mera än jag trott att de skulle göra. Jag hade först sagt till Mr Davenport att budgivningen skulle kunna sluta så lågt som vid 80 000 pund, vilket var vad jag väntade mig. Så när tavlorna såldes för 125 000 pund blev jag nöjd."

"Hur kommer det sig att de gav mer än Ni väntade Er?"

"Det förekom en del energisk budgivning från sir Herbert Cofmans och dame Agnes Smedleys sida."

"Vad kan Ni berätta om dem?"

"Inte särskilt mycket. Dame Agnes är ofta närvarande vid konstauktioner. Hon bjuder tidigt men drar sig vanligtvis ur när budgivningen når högre höjder. På det sättet har hon gjort några bra kap. Men hon är inte vad jag skulle vilja kalla en seriös köpare. Sir Herbert Cofman kommer från en välkänd familj. Hans far var järnvägsmagnat och satt i regeringen när han dog. Mina kontakter med sir Herbert har varit från andra sidan. Jag tror inte att det är någon hemlighet att han sålt av sitt arvegods under det senaste året. Jag antar att han var ute efter att köpa de Kuyper- tavlorna billigt och sälja dem med vinst."

"Och dessa var de enda budgivarna?"

"Ja, i praktiken. Det är klart att det kom andra bud, men ingenting allvarligt. Dess värre anlände Angelo Ypsilanti efter det att budgivningen var avslutad."

"Den grekiske skeppsredarmagnaten?"

"Jaså, har ni inte hört talas om det?" Armitage återvänder till sin plats bakom skrivbordet. Han stöder armbågarna på bordet, lutar huvudet mot oss och fortsätter. "Bara några ögonblick efter det att jag hade avslutat budgivningen rusade Angelo Yp-

silanti in i salen. När jag meddelade honom att han gått miste om de Kuyper-tavlorna med några minuter, begärde han att budgivningen skulle återupptas. Jag påpekade givetvis att när klubban en gång fallit är budgivningen slut. Han var rasande. Det tycks som om han störtade hit från Grekland så fort han fick höra talas om försäljningen, för att delta."

"Vad kan Ni berätta om honom?"

"Han är en gåta i konstvärlden. En mycket förmögen man med en passion för konsten. Man ser honom vid de flesta konstauktioner. Det ryktas att hans privata samling är en av de bästa i världen. Förra året köpte han en Rubens, *Kungarna*, för 150.000 pund. Jag vet inte mycket mer än så. Det är allt jag minns."

30NW "Midnatt? Ja, jag tjänstgjorde då, jag slutar halv ett på natten. Jag minns en man, ganska kraftig, haltade och stödde sig på en käpp. Han begärde att jag skulle skicka en piccolo till sir Herberts rum och be honom komma ned till lobbyn. Ungefär fem minuter senare kom sir Herbert ned, talade med mannen under några minuter och bad mig sedan se till att hans vagn sändes runt till ingången. Båda männen försvann sedan i sir Herberts vagn. De körde bort just när jag gick."

"Är sir Herbert inne nu?"

"Nej, han gick ut för omkring en timme sedan."

"Sade han vart han skulle?"

"Nej, men jag vet att han tillbringar en hel del tid på Carleton och på Bells Badinrättning. Men jag är inte säker på att det var dit han begav sig."

"Tack för Er hjälp."

36NW Pierre Donet tar emot oss i baren på Langham Hotel. Han är en lång, mager man i övre femtioårsåldern, med gråspräckligt hår och pipskägg. Han är elegant klädd i senaste kontinentala mode. Donet anmodar oss att slå oss ned i de tomma stolarna vid hans bord.

"Vad kan Ni berätta för oss om stölden av de Kuyper-målningarna?"

"Ingenting, är jag rädd. Jag anlände först i går eftermiddag till London. Jag hade bara tid att göra mig hemmastadd på hotellet och förbereda mig för dame Agnes' middagsbjudning. Det var där jag fick höra talas om stölden. Vilken tragedi, förlusten av två ovärderliga mästerverk när de just påträffats."

"Vad kan Ni berätta om själva tavlorna?"

"Åh, ett sådant vackert par tavlor. *Sommarsolståndet* är så levande, sådana lysande färger. Den har den känsla för färger som har blivit de Kuypers kännetecken. Och *Blå Enhörning*, den har en sådan själ, ögonen var..."

"Egentligen är vi mer intresserade av att få veta varifrån tavlorna kom. Kan Ni säga oss vem försäljaren var?"

"Nej, jag kan nog inte hjälpa er därvidlag. Jag vet inte vem försäljaren var."

"Ni undertecknade dock äkthetsintyget, inte sant?"

"Ja, det gjorde jag. Jag blev kontaktad av Herr Rudolf Steiner, en advokat från Berlin. Han representerade en klient som ägde de två de Kuyper-tavlorna och ville få ett intyg på deras äkthet. Det var första gången jag hörde talas om dessa de Kuyper. Jag försökte ta reda på mer om deras ursprung, men Herr Steiner kunde eller ville inte säga mig mer än att hans klient önskade vara anonym och att han bara hade rätt att visa mig tavlorna. Givetvis var jag tvungen att se dem även om jag inte fick veta något mer. Nästa dag gick jag till hans hotellrum och besåg dem."

"Och när inträffade allt detta?"

"Låt mig se, det bör ha varit första veckan i juni, femte juni förra året, tror jag."

"Det rådde inget tvivel om att de var av de Kuyper?"

Donet lyfter ut Montrachetflaskan ur vinkylaren och fyller på sitt glas. När han ställt tillbaka flaskan fortsätter han. "Ni måste förstå att det inte är en exakt vetenskap att intyga ett konstverks äkthet. Jag måste medge att jag hade mina tvivel, men de försvann så snart jag kommit in på hotellrummet. Redan i dörren såg jag att det rådde föga tvivel om att vad jag såg var de Kuyper. Vid närmare undersökning blev jag övertygad om att de verkligen var målade av de Kuyper. I fem timmar undersökte jag de där tavlorna och jag fann inga fel. Namn-

teckningen stämde, färgerna, penseldragen, duken, allt stämde. Vi söker i dessa sammanhang efter något ovanligt. Vi vet ingenting om de Kuypers liv. Inga dagböcker, inga brev, inga räkningar, bara hans namn som Rubens nämner i två av sina brev. Vi känner bara till hans födelse- och dödsdatum från ett brev som Rubens skrev i juli år 1612 där han säger att 'Jag är mycket bedrövad över att en av mina studenter, Jan de Kuyper, som visade stor talang, avlidit vid 32 års ålder.' Det är i princip allt vi känner till om honom."

"Så Ni vet ingenting om själva stölden?"

"Nej, jag är konstnär, inte polis. Litet mera Montrachet?"

41NW "Jag började min vaktrunda omkring 23.25. Jag nådde Galleri XII omkring 23.35 och upptäckte de tomma ramar där de Kuyper-tavlorna skulle ha hängt, och slog larm. När Mike kom bad han mig kontrollera varuingången. Jag låste upp dörren till kontorslängan och sprang till varuintagets dörr. Den var fortfarande låst och spärrad från insidan. Jag låste upp lagerdörren och fann att konstföremålen där var orörda. Därefter kontrollerade jag vart och ett av kontoren. I Mr Norris' rum var fönstret upplåst, men allt annat på kontoret verkade vara i sin ordning. En kontroll av sir Simpsons kontor, sekreterarnas rum och biblioteket uppvisade inget ovanligt. Därefter bevakade jag kontorslängan tills polisen anlände."

42NW Watson visar oss ett telegram som just anlänt till Holmes:

BERLIN, 22 JANUARI 1891
MR SHERLOCK HOLMES:
SVARET PÅ ER FÖRFRÅGAN,
JAG ANLITADES AV PIERRE DONET.
RUDOLF STEINER

47NW Vi inväntar dame Agnes i hennes bibliotek där vi får syn på ett flertal miniatyrer av berömda statyer, bland annat en av Venus de Milo. När hon kommer, finner vi att hon är ytterst talträngd. "Bjudningen jag gav i går var för att fira utställningen av de Kuyper-målningarna. Min särskilde hedersgäst var M Pierre Donet, som upptäckte *Dam i Rosenträdgård*, den första kända de Kuypertavlan. Hans närvaro väckte en hel del upphetsning och förundran bland mina gäster. M Beauclair, en gammal vän till M Donet, blev mycket glad över att se honom. Min bror, lord Smedley och sir Simpson gratulerade mig till att ha kommit på tanken att bjuda hit M Donet från Belgien till invigningen. Mr Norris, som vanligen är en så utåtriktad ung man, verkade litet överraskad över M Donets närvaro och bidrog inte samma grad som jag hade hoppats, till konversationen. Mr Ypsilanti och hans vän Clifton Maddox gav krydda åt tillställningen. M Donet var festens mittpunkt och underhöll oss alla med sina jovialiska anekdoter. Hans upplysta diskussioner med M Beauclair ökade allas vår uppskattning av de Kuyper. Mr Ypsilanti och Mr Maddox gick tidigt, vid tiotiden om jag minns rätt, så de var inte här när konstapeln kom nära midnatt med beskedet om stölden. Mr Norris gick omedelbart och efter att ha fått höra hela historien av konstapeln frågade sir Simpson lord Smedley om han ville vara vänlig nog att köra hem lady Whitcomb så att han skulle kunna ägna sig åt händelserna på museet. Herrarna Beauclair och Donet gick samtidigt, i avsikt, tror jag, att ta ett glas på Langham Hotel där M Donet bor."

5WC "Sjutton också Wiggins, vet Du hur mycket jobb jag har med alla de där frågorna Du jämt ställer till mig?"

"Hör Du, Jimmy", säger Wiggins med den ödmjuka ton som är reserverad åt hans favoritdroskexpeditör, "Du vet hur mycket jag uppskattar Din hjälp. Vi grabbar måste hålla ihop."

"Du pratar, Wiggins. När sade Du att det var, pojk?"

"Vi skulle vilja höra lite om två droskor som tog upp kunder på Upper Gloucester Place 47. En klockan tio och en vid midnatt. Vart åkte de med sina passagerare?"

"Okay, låt mig se vad jag kan få veta." Han plockar upp den gångna nattens loggböcker och börjar gå igenom dem. "Ah, här

har vi dem. Klockan tio plockades två personer upp och kördes till Haxell's. Vid midnatt plockades en person upp och kördes till Claridge's Hotel. Vill Du veta något mer?"

"Det är allt vi behöver Jimmy. Tack skall Du ha."

13WC "Jag antar att det inte kan göra någon skada att berätta att jag ordnade auktionen av de två tavlorna på Armitage's i enlighet med instruktioner från en advokat i Berlin, Herr Rudolf Steiner."

14WC Disraeli O'Brian hälsar oss när vi kommer in på registerkontoret.

"Tjänare Wiggins. I vanliga fall brukar ni komma hit före Scotland Yard, men den här gången hann Gregson först."

"Vad letade han efter, Mr O'Brian?"

"Tja, han bad mig ta fram några polismappar över misstänkta och dömda konsttjuvar. Här är de:"

Errol Hawk — dömd för stöld av juveler och en liten tavla år 1887. Släppt ur Millbankfängelset 1890. Dömd för mord på Oswald Mason 1890. Väntar nu i Millbank på att avrättas.

Clifton Maddox — arresterad 1889 misstänkt för att vara inblandad i stölden av en Turner-tavla från sir Charles Chandos Londonbostad. Åtalad och frikänd.

Jimmy MacHeath — misstänkt för flera konststölder i London med omgivningar år 1890. Aldrig gripen eller åtalad. Okänd uppehållsort.

17WC På Somerset House finner vi inga upplysningar av intresse om något av de namn vi än så länge stött på i utredningen.

20WC Brady Norris lutar sin avsevärda vikt mot en tjock ekkäpp. Hans vänstra ben är markant kortare än det högra. Det kompenseras av en särskild sorts sko.

"Ja, sir Simpson nämnde att ni kanske skulle komma och tala med mig", svarar Norris på Wiggins introduktion. "Han sade åt mig att samarbeta med er, så jag antar att ni kan komma in."

Vi följer den långsamma gestalten längs korridoren och runt hörnet in i Norris' rum. Norris sänker långsamt sin kraftiga kroppshydda i en stor fåtölj. Han fortsätter att hålla käppen mellan benen och låter högerhanden vila på dess tunga silverkrycka. Norris är i trettiofemårsåldern och har tjockt, svart, lockigt hår och långa polisonger som ramar in det runda ansiktet. Han betraktar oss med stora bruna ögon.

"Jag inser inte hur jag skall kunna hjälpa er. Jag var på dame Agnes' middagsbjudning när stölden ägde rum. Jag vet inte mer än det jag har läst i tidningen."

"För närvarande försöker vi bara få en bild av vad som skedde. Om Ni bara kan besvara några frågor så kan det klargöra några saker för oss."

"Vad vill ni veta för något?" suckar Norris.

"Har Ni någon aning om vem som kan vara ansvarig för tavelstölden?"

"Nej, inte en aning."

"Har Ni någon aning om hur tjuvarna kan ha tagit sig in i museet?"

"Nej."

"Vi har fått höra att Ni var en av dem som var sist kvar på museet stöldnatten. Är det vanligt att museet får försändelser efter stängningsdags?"

"Vanligt? Nej, men jag kan inte bestämma över när sändningarna skall anlända. Jag fick helt enkelt veta av budfirman att den skulle komma vid den tidpunkten."

"Vad fanns det i sändningen?"

"Några skulpturer som museet köpt."

"Var de Kuyper-tavlorna de mest värdefulla målningarna i museet eller i galleri XII?"

"Nej, givetvis inte."

"Så varför stals då bara de Kuyper-tavlorna, enligt Er uppfattning?"

"Jag har ingen aning. Jag är museiintendent, inte polis. Jag inser fakiskt inte vad de här frågorna skall vara bra för; jag har redan sagt att jag inte vet någonting."

"Bara ett par frågor till, Mr Norris. När Ni lämnade dame Agnes' hus i går kväll, vart begav Ni Er då?"

"Jag åkte raka vägen hem och gick till sängs och det är vad jag tänker göra nu också. Jag har berättat allt jag vet. Jag mår inte särskilt bra, så om ni hittar ut själva så tar jag farväl av er här."

22WC "Ja, vi har det tvivelaktiga nöjet att ha Angelo Ypsilanti som gäst. I går kväll var direktören inte särskilt nöjd med honom, har jag hört. Det verkar som om han kom in med några vänner och de ställde till med en hel del uppståndelse — sjöng och dansade i lobbyn. De höll verkligen igång. Jag misstänker att Mr Ypsilanti får betala för det i dag; han har sagt till att han inte får störas under några som helst omständigheter."

24WC Michael Balfe, vaktförmannen, inväntar oss när vi kommer till National Gallery.

"Tjänstgjorde Ni i går kväll?"

"Ja, det gjorde jag. Vi var fyra vakter som var i tjänst när stölden inträffade: jag själv, Gordon Dickey, Warren Early och Charlie Pickens. Vårt pass börjar klockan fyra varje eftermiddag och rutinerna är alltid desamma. När vi anländer klockan fyra förbereder vi museet för stängningen klockan fem, och stölddagen utgjorde inget undantag. Vid kvart över fem hade alla som arbetade här gått hem, med undantag för sir Simpson och Mr Norris. De har för vana att stanna tills museet är låst. Vid halv sex meddelade sir Simpson mig om att han skulle gå hem och jag släppte själv ut honom genom huvudingången. Mr Norris meddelade att han stannade därför att han inväntade en försändelse. Omkring klockan kvart i sex kom en budvagn från Cummins & Goins. Charlie och jag hjälpte Mr Norris och stadsbuden att lasta av en större och två mindre lådor med Jardines märke på, vid lastkajen och bära in dem till lagerrummet. När stadsbuden hade gått låste och spärrade Charlie godsintagets dörr. Jag lämnade Mr Norris på lagret där han skulle kontrollera försändelsen och återvände till vaktrummet. Vid halv sju meddelade Mr Norris mig att han låst lagerrummet och att han skulle gå för dagen. Jag släppte ut honom genom huvudingången. Därefter gick jag min runda, varvid jag kontrollerade samtliga dörrar i kontorslängan för att vara säker på att de var låsta. Sedan låste jag dörren till kontorslängan.

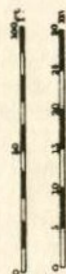
Vid sjutiden ringde klockan vid huvudingången och där stod sir Simpson tillsammans med en fransk herre som sir Simpson presenterade som Louvrens museiintendent. Han meddelade mig att han önskade visa M Beauclair galleriet där de Kuyper-tavlorna hängde. Jag följde dem till galleri XII och väntade där medan de beundrade de två målningarna och diskuterade hur de övriga de Kuyper-tavlorna skulle ställas ut. Vid halv åtta släppte jag ut dem genom huvudingången och låste dörren när de hade gått. När han gick meddelade sir Simpson mig att han skulle vara hos dame Agnes Smedley under kvällen om jag behövde nå honom.

Våra rutiner består i att en vakt patrullerar utanför museet och två patrullerar inne medan den fjärde stannar i vaktrummet vid huvudingången. En av de inre patrullerna går igenom den brittiska, västra flygeln, kommer tillbaka genom den norra förgården, Oktagonhallen och tillbaka till ingången. Den andre går motsols genom östra flygeln, kontrollerar kontorslängan medan han går igenom de holländska och flamländska rummen och fortsätter sedan genom de nordliga gallerierna och förgårdarna.

Jag gick elva-rundan genom den östra flygeln. Då, vilket bör ha varit 23.10 hängde tavlorna på sin plats och allt var som det skulle i galleri XII. Jag kontrollerade dörren till kontorslängan och fortsatte sedan runt till vaktrummet. Därefter gick Charlie sin runda och följde samma väg som jag nyss hade gått, med undantag för att när han kom till galleri XII fann han att de båda de Kuyper-tavlorna skurits ur sina ramar. Jag reagerade på hans alarm — det var omkring 23.35 — och sade åt honom att kontrollera godsintaget och kontorslängan.

De enda nycklarna till ytterdörrarna finns i vaktrummet eller bärs av de patrullerande vakterna. Sir Simpson och Mr Norris, de enda av de anställda som har nycklar, har bara nycklar till dörren till kontorslängan, och kontoren och lagerrummet i kontorslängan. Detta var, så vitt jag minns, vad som hände denna fruktansvärda kväll. De andra vakterna har avgivit sina vittnesmål till Scotland Yard och har gått hem."

THE NATIONAL GALLERY

Varuintag
Lagerrum
Norris' kontor
Personalens kontor
Whitcombs kontor
Bibliotek
Kontorsöversikt

Kontor
IX Lombardiska- & Parma-skolorna
X Holländska och flamländska skolan
XII Holländska & flamländska skolan
Teck-ningar
XI Holländska & flamländska skolan
XIII Sentida italienska skolan
VII Venetianska- & Bresciaskolorna
VIII Padua- & äldre venetianska skolan
Oktagon hallen
XV Tyska skolan
XIV Spanska skolan
IV Tidiga flamländska skolan
XVI Franska skolan XVII
III
Östra förgården
VI Umbriska skolan
V
I Toskanska skolan
Norra förgården
Pelargång
Västra förgården
II Siena-skolan
Ferrara- & Bologna-skolorna
XVIII Äldre brittiska skolan XIX
XX Brittiska skolan
XXI Moderna brittiska skolan
Mindre arbeten
XXII Turner-samlingen
N
Trafalgar Square

27WC Vi finner Jean-Paul Beauclair sittande vid frukostbordet på Hotel Metropole. "Jag är ytterst bedrövad över förlusten av tavlorna. Lyckligtvis ägde inte stölden rum medan Louvrens de Kuyper-samling var här. Jag beklagar att jag aldrig fick tillfälle att undersöka de två målningarna närmare. Jag tror att omständigheterna kring auktionen där National Gallery köpte dem, kunde leda till vissa tvivel rörande deras äkthet. I och med att auktionen hölls med så kort varsel kunde många av konstvärldens stora köpare, inklusive jag själv, inte närvara. Det finns många skrupelfria människor i konstvärlden och jag är övertygad om att det finns köpare för stulna de Kuyper-tavlor, köpare som vore såpass förtjusta i tanken på att lägga dem till sina egna samlingar att de inte skulle bry sig om under vilka omständigheter de fick dem. Mon Dieu, vid gårdagens bjudning hos dame Agnes fanns samlare som M Ypsilanti och kanske till och med hennes bror, lord Smedley, som inte skulle hysa några skrupler när det gällde att utöka sina privata samlingar."

43WC Vi finner Mortimer Murray på sitt kontor, inbegripen i en häftig debatt med Jean-Paul Beauclair. Kommissarie Lestrade står bredvid och betraktar Murray och Beauclair som sitter ned. På bordet mellan dem ligger en förkolnad bit av en huvudsakligen blå målning, vars ursprungliga motiv är oigenkännligt. Ingen tycks lägga märke till oss när vi kommer in och står innanför dörren.

"Mr Beauclair, jag är ingen konstexpert, men jag är expert på målarfärger och deras kemi. Jag säger Er att en målning som innehåller berlinerblått inte är från sextonhundratalet; metoden att framställa berlinerblått var inte upptäckt då!"

"Monsieur Murray, jag har ägnat mitt liv åt att studera konst. Jag är världens främste expert på de Kuyper och jag säger Er att denna tavla var målad av de Kuyper. Jag har sett samtliga de Kuyper-tavlor och jag sätter mitt rykte i pant på att denna tavla var målad av samma hand — de Kuypers hand."

Murray sträcker sig efter förstoringsglaset som ligger på bordet. Han tar fram en lång tunn nål ur en ask och trycker den genom tavlan. Därefter betraktar han hålet genom förstoringsglaset.

"Se hur slätt det där hålet är! Visst känner Ni väl till nålprovet. Den här färgen kan inte vara mer än högst 30 år gammal."

Vi går lika tyst som vi kom och lämnar de båda männen som är fastlåsta i sin envisa diskussion, där ingendera är villig att ge vika i striden mellan vetenskap och självkänsla.

4EC "När larmet gick begav jag mig genast till huvudingången, där jag stod vakt tills Scotland Yard anlände."

11EC "Sir Herbert Cofman har inte varit här i dag."

15EC Jardines berättar för oss att en sändning nubisk konst till National Gallery sändes till ett lager på Blackfriar's Bridge Road 38 för fem dagar sedan, enligt instruktioner från Mr Brady Norris.

17EC Vi visas in till Lloyd's försäkringsagents, Frank Peters' kontor. "God afton, mina herrar. Hur kan jag stå till tjänst?"

"Vi har hört att det är Ni som försäkrar de Kuyper-tavlorna. Vad kan Ni berätta för oss?"

"Ja, jag är försäkringsagent både för National Gallery och för Armitage's Gallery, så jag har haft att göra med de Kuyper-tavlorna från början. Den tolfte juni träffade Joseph Armitage mig för att teckna en försäkring på de två de Kuyper-tavlorna. Detta är ren rutin hos Armitage's, i och med att de är ansvariga för gods som förvaras hos dem i väntan på försäljning. Jag ställde ut en försäkring på 100.000 pund för vardera tavlan. Tillsammans med Charles Armitage, Josephs son, begav jag mig till Bryssel för att hämta tavlorna. Där träffade vi Pierre Donet och han intygade att tavlorna vi hämtade var desamma som han tidigare förklarat vara äkta de Kuyper. När det var klart återvände vi till London och överlämnade tavlorna till Armitage's Gallery. Som jag sade sköter vi även försäkringen för National

Gallery, så när de övertog tavlorna övertog de även försäkringen. Jag hoppas att tavlorna kommer att återfinnas. Vi erbjuder en belöning på 10.000 pund."

"Har Ni kvar äkthetsintyget i Ert arkiv?"

"Ja, vi förvarar alla våra papper i valvet. Jag har dem här om ni vill titta på dem."

Äkthetsintyg
Detta intyg intygar att jag, Pierre Donet, har undersökt de två tavlor som kallas Sommarsolståndet och Blå Enhörning och förklarar att, såvitt jag efter bästa förmåga kunnat bedöma, dessa tavlor är målade av Jan de Kuyper.

23EC "Vet Du vad, Wiggins, det känns faktiskt ganska obehagligt när Du kommer hit med en rad namn och vill ha upplysningar om dem. Vi har faktiskt åtagit oss att respektera våra klienters förtroende."

"Jag förstår, Mr Kimbel, och jag ber Er inte bryta några förtroenden som Ni fått av Era klienter", säger Wiggins bönfallande. "Jag vill bara få en uppfattning om deras allmänna ekonomiska läge — samma upplysningar som Ni skulle ge en affärsman som undersökte deras kreditvärdighet."

"Hör nu, Wiggins, jag skall hjälpa Dig därför att Holmes hjälpt oss i det förflutna. Men behåll dessa upplysningar för Dig själv. Jag vill inte läsa om det här i tidningarna! Förstått?"

"Ja, sir."

Kimbel ropar på en av sina medhjälpare och ger honom en lista över de människor för vilka vi efterlyst finansiella uppgifter.

"Nåväl. Sir Simpson Whitcomb — när det gäller honom behöver jag inte undersöka vad vi har. Han är en av Englands mest förmögna män. National Gallery har varit ett av familjen Witcombs favoritprojekt i tre generationer. Det var sir Simpsons farfar, sir Basil Witcomb, som föreslog den parlamentsakt som grundade National Gallery."

Kimbels assistent återvänder och lägger de begärda dokumenten på skrivbordet.

"Sir Herbert Cofman — jag kände hans far, Robert Cofman, järnvägsmagnaten. Sir Herbert började lysande, tog över järnvägen vid faderns död och utvidgade den betydligt. Han adlades vid 28 års ålder; han verkade ha en stor framtid för sig. Så blev han inblandad i sydamerikanska affärer, bolivianska järnvägar. Hela projektet föll igenom och sir Herbert förlorade hela sin förmögenhet, liksom flera av sina vänners och affärskontakters. Det tycks ha tagit knäcken på honom. Han började dricka och verkar ha blivit en helt annan människa. En tragedi. Jag vet inte hur han förtjänar sitt uppehälle för ögonblicket. Han hade tretusen pund innestående i slutet av juli, men sedan dess är det bara uttag.

Angelo Ypsilanti, en gåta i finansvärlden. Hos honom saknas det inte pengar, men mer än så kan jag inte säga.

Brady Norris öppnade ett konto här i juli med en insättning på 50.000 pund. Beklagar, jag vet inte ens vem han är.

Det är allt jag kan berätta, Wiggins."

"Tack, sir. Det har varit till stor hjälp."

30EC Henry Ellis talar gärna om de Kuyper-stölden. "Jag väntade mig det nästan", säger han, "därför att någonting var misstänkt från början med hela den här de Kuyper-historien. Inte för att jag vet någonting om konst, men mina europeiska kontakter berättar att de ledande konstsamlarna var ytterst förbryllade när de fick höra att de två tavlorna auktionerades ut med så kort varsel. Det är en händelse utan motstycke. De är säkra på att det finns något skäl — kanske en överenskommelse bakom kulisserna att hindra vissa intressenter från att bjuda. Vem vet? Jag kan dock berätta att det inte är så få som är arga över att de inte fick någon möjlighet att lägga ett bud. Och när europeer blir arga..." Henry blinkar åt oss. Vi tackar honom för tipset.

34EC Clifton Maddox' värdinna berättar att han inte är hemma. "Jag har inte sett honom sedan i går."

35EC Quintin Hogg känner till stölden och detaljerna kring den. "En verklig gåta. Lämna motivet därhän och inrikta er på hur stölden gick till. Jag

känner museivakterna personligen och kan uppriktigt säga att de är Londons bästa vakter. Uppmärksamma, punktliga, hederliga och snabba när så behövs. Michael, vaktförmannen, är den hederligaste karl som finns. Så — hur kom tjuven in? Jag är säker på att vakterna noga låste alla dörrar och fönster. De går skallgång genom museet vid stängningsdags för att vara säkra på att ingen är kvar. Och vi har inga tecken på att någon brutit sig in. Hur gick det till? Förklara det, mina vänner, så har ni löst 90 procent av fallet. Vem och varför löser sig därefter snabbt." Han önskar oss lycka till.

36EC "Jag känner till ett stort antal brottslingar som är mycket skickliga taveltjuvar. De flesta av dem sitter i fängelse. Ni kan troligen få detaljer om dem på registerkontoret. Om det däremot var ett insidejobb så kunde vilken vanlig tjuv som helst sköta bortforslandet av stöldgodset. När man väl kommit innanför museets skyddande murar behöver man inte vara någon expert för att stjäla tavlor. För allt vi vet kanske ni försöker spåra en ficktjuv som försöker stiga i graderna. Det vore väl en lyckospark, vad?" Edward Hall sparkar till med benet och ger sig snabbt av i riktning mot brottsdomstolen.

37EC BERLIN, 22 JANUARI 1891
MR SHERLOCK HOLMES:
SVARET PÅ ER FÖRFRÅGAN,
JAG ANLITADES AV PIERRE DONET.
RUDOLF STEINER

38EC "Sir Jasper, har Ni obducerat Matthew Coles lik?"

"Visst har jag det. Jag kan berätta för er att Mr Cole dog av ett slag i huvudet. Frånvaron av rök i lungorna tyder på att han var död innan elden bröt ut."

52EC "Tjenare, grabbar. Vad för hit er idag då?"

"Hej Fläskis. Vi arbetar med National Gallery-stölden. Kan Du hjälpa oss?"

"Jisses, att sno tavlor är inte riktigt min klass. Jag vet ingenting om det där. Jag hörde att den där grektypen snackar med Maddox och ni vet väl vad de säger om honom?"

"Vad säger de?"

"Tja, de säger att grektypen gör allt för en tavla han vill ha. Och Maddox påstås ha stått till tjänst åt en del folk i sådana frågor. Fast det är ju bara rykten, alltså."

74-107